

STORTINGET

Stortingstidende

Referat fra møter i Stortinget

Nr. 33 · 16. desember
Sesjonen 2022–2023

Fra 1. oktober 2019 har Stortinget innført ny voteringsordning med faste voteringstidspunkter. Derfor vil saksreferat og tilhørende votering i perioder være i ulike hefter. Dette er markert i referatet.

Møte fredag den 16. desember 2022 kl. 9

President: Nils T. Bjørke

Dagsorden (nr. 33):

1. Stortingets vedtak til lov om informasjonstilgang m.m. for Koronautvalget, og endringer i voldserstatningsloven (ny forskriftshjemmel) (Lovvedtak 22 (2022–2023), jf. Innst. 91 L (2022–2023) og Prop. 12 L (2022–2023))
2. Stortingets vedtak til lov om endringer i utlendingsloven (visitasjon og undersøkelse i forbindelse med registrering av søknad om beskyttelse mv.) (Lovvedtak 23 (2022–2023), jf. Innst. 82 L (2022–2023) og Prop. 137 L (2021–2022))
3. Stortingets vedtak til lov om informasjonstilgang m.m. for Ekstremismekommisjonen (Lovvedtak 24 (2022–2023), jf. Innst. 103 L (2022–2023) og Prop. 10 L (2022–2023))
4. Stortingets vedtak til lov om endringer i folketrygdlova og enkelte andre lover (oppfølging av forslag i statsbudsjettet 2023) (Lovvedtak 25 (2022–2023), jf. Innst. 109 L (2022–2023) og Prop. 9 L (2022–2023))
5. Stortingets vedtak til lov om endringer i folketrygdloven (kapittel 8 og 9) og arbeidsmiljøloven (Lovvedtak 26 (2022–2023), jf. Innst. 106 L (2022–2023) og Prop. 7 L (2022–2023))
6. Stortingets vedtak til lov om endringer i arbeidsmiljøloven m.m. (inn- og utleie fra bemanningsforetak) (Lovvedtak 27 (2022–2023), jf. Innst. 108 L (2022–2023) og Prop. 131 L (2021–2022))
7. Stortingets vedtak til lov om endringer i eigheds-skattelova (Lovvedtak 28 (2022–2023), jf. Innst. 4 L (2022–2023), Prop. 1 LS (2022–2023) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2022–2023))
8. Stortingets vedtak til lov om endringer i petroleumsskatteloven (Lovvedtak 29 (2022–2023), jf. Innst. 4 L (2022–2023), Prop. 1 LS (2022–2023) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2022–2023))
9. Stortingets vedtak til lov om endringer i folketrygdloven (Lovvedtak 30 (2022–2023), jf. Innst. 4 L (2022–2023), Prop. 1 LS (2022–2023) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2022–2023))
10. Stortingets vedtak til lov om endringer i skatteloven (Lovvedtak 31 (2022–2023), jf. Innst. 4 L (2022–2023), Prop. 1 LS (2022–2023) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2022–2023))
11. Stortingets vedtak til lov om endring i inn-skuddspensjonsloven (Lovvedtak 32 (2022–2023), jf. Innst. 4 L (2022–2023), Prop. 1 LS (2022–2023) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2022–2023))
12. Stortingets vedtak til lov om endringer i skattebetalingsloven (Lovvedtak 33 (2022–2023), jf. Innst. 4 L (2022–2023), Prop. 1 LS (2022–2023) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2022–2023))
13. Stortingets vedtak til lov om endringer i merverdiavgiftsloven (Lovvedtak 34 (2022–2023), jf. Innst. 4 L (2022–2023), Prop. 1 LS (2022–2023) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2022–2023))
14. Stortingets vedtak til lov om endring i SI-loven (Lovvedtak 35 (2022–2023), jf. Innst. 4 L (2022–2023), Prop. 1 LS (2022–2023) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2022–2023))
15. Stortingets vedtak til lov om endringer i tollavgiftsloven (Lovvedtak 36 (2022–2023), jf. Innst. 4 L (2022–2023), Prop. 1 LS (2022–2023) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2022–2023))
16. Stortingets vedtak til lov om endringer i vareførselsloven (Lovvedtak 37 (2022–2023), jf. Innst. 4 L (2022–2023), Prop. 1 LS (2022–2023) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2022–2023))
17. Stortingets vedtak til lov om endringer i skatteloven (endret formuesverdsetting av akvakulturtillatelse for inntektsåret 2022) (Lovvedtak 38 (2022–2023), jf. Innst. 111 L (2022–2023) og Prop. 30 L (2022–2023))
18. Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2023, kapitler under Barne- og familiedepartementet, Kultur- og likestillingsdepartementet og Klima- og miljødepartementet (rammeområdene 2 og 3) (Innst. 14 S (2022–2023), jf. Prop. 1 S (2022–2023))
19. Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om Endringer i statsbudsjettet 2022 under Barne- og familiedepartementet (Innst. 125 S (2022–2023), jf. Prop. 17 S (2022–2023))
20. Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om Endringer i statsbudsjettet 2022 under Kultur- og likestillingsdepartementet (Innst. 126 S (2022–2023), jf. Prop. 24 S (2022–2023))
21. Referat

Presidenten [09:00:19]: Sakene nr. 1–17 vert handsama under eitt.

Sakene er andre gongs handsaming av lover og gjeld lovvedtaka 22 til og med 38.

Sak nr. 1 [09:00:27]

Stortingets vedtak til lov om informasjonstilgang m.m. for Koronautvalget, og endringer i voldserstatningsloven (ny forskriftshjemmel) (Lovvedtak 22 (2022–2023), jf. Innst. 91 L (2022–2023) og Prop. 12 L (2022–2023))

Sak nr. 2 [09:00:27]

Stortingets vedtak til lov om endringer i utlendingsloven (visitasjon og undersøkelse i forbindelse med registrering av søknad om beskyttelse mv.) (Lovvedtak 23 (2022–2023), jf. Innst. 82 L (2022–2023) og Prop. 137 L (2021–2022))

Sak nr. 3 [09:00:27]

Stortingets vedtak til lov om informasjonstilgang m.m. for Ekstremismekommisjonen (Lovvedtak 24 (2022–2023), jf. Innst. 103 L (2022–2023) og Prop. 10 L (2022–2023))

Sak nr. 4 [09:00:27]

Stortingets vedtak til lov om endringer i folketrygdlova og enkelte andre lover (oppfølging av forslag i statsbudsjettet 2023) (Lovvedtak 25 (2022–2023), jf. Innst. 109 L (2022–2023) og Prop. 9 L (2022–2023))

Sak nr. 5 [09:00:27]

Stortingets vedtak til lov om endringer i folketrygdloven (kapittel 8 og 9) og arbeidsmiljøloven (Lovvedtak 26 (2022–2023), jf. Innst. 106 L (2022–2023) og Prop. 7 L (2022–2023))

Sak nr. 6 [09:00:27]

Stortingets vedtak til lov om endringer i arbeidsmiljøloven m.m. (inn- og utleie fra bemanningsforetak) (Lovvedtak 27 (2022–2023), jf. Innst. 108 L (2022–2023) og Prop. 131 L (2021–2022))

Sak nr. 7 [09:00:27]

Stortingets vedtak til lov om endringer i egedoms-skattelova (Lovvedtak 28 (2022–2023), jf. Innst. 4 L

(2022–2023), Prop. 1 LS (2022–2023) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2022–2023))

Sak nr. 8 [09:00:27]

Stortingets vedtak til lov om endringer i petroleums-skatteloven (Lovvedtak 29 (2022–2023), jf. Innst. 4 L (2022–2023), Prop. 1 LS (2022–2023) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2022–2023))

Sak nr. 9 [09:00:27]

Stortingets vedtak til lov om endringer i folketrygdloven (Lovvedtak 30 (2022–2023), jf. Innst. 4 L (2022–2023), Prop. 1 LS (2022–2023) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2022–2023))

Sak nr. 10 [09:00:27]

Stortingets vedtak til lov om endringer i skatteloven (Lovvedtak 31 (2022–2023), jf. Innst. 4 L (2022–2023), Prop. 1 LS (2022–2023) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2022–2023))

Sak nr. 11 [09:00:27]

Stortingets vedtak til lov om endring i innskuddspensjonsloven (Lovvedtak 32 (2022–2023), jf. Innst. 4 L (2022–2023), Prop. 1 LS (2022–2023) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2022–2023))

Sak nr. 12 [09:00:27]

Stortingets vedtak til lov om endringer i skattebetalingsloven (Lovvedtak 33 (2022–2023), jf. Innst. 4 L (2022–2023), Prop. 1 LS (2022–2023) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2022–2023))

Sak nr. 13 [09:00:27]

Stortingets vedtak til lov om endringer i merverdiavgiftsloven (Lovvedtak 34 (2022–2023), jf. Innst. 4 L (2022–2023), Prop. 1 LS (2022–2023) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2022–2023))

Sak nr. 14 [09:00:27]

Stortingets vedtak til lov om endring i SI-loven (Lovvedtak 35 (2022–2023), jf. Innst. 4 L (2022–2023), Prop. 1 LS (2022–2023) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2022–2023))

Sak nr. 15 [09:00:27]

Stortingets vedtak til lov om endringer i tollavgiftsloven (Lovvedtak 36 (2022–2023), jf. Innst. 4 L (2022–2023), Prop. 1 LS (2022–2023) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2022–2023))

Sak nr. 16 [09:00:27]

Stortingets vedtak til lov om endringer i vareførselsloven (Lovvedtak 37 (2022–2023), jf. Innst. 4 L (2022–2023), Prop. 1 LS (2022–2023) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2022–2023))

Sak nr. 17 [09:00:27]

Stortingets vedtak til lov om endringer i skatteloven (endret formuesverdsetting av akvakulturtillatelser for inntektsåret 2022) (Lovvedtak 38 (2022–2023), jf. Innst. 111 L (2022–2023) og Prop. 30 L (2022–2023))

Presidenten [09:00:31]: Ingen har bedt om ordet.

Sak nr. 18 [09:00:34]

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2023, kapitler under Barne- og familiedepartementet, Kultur- og likestillingsdepartementet og Klima- og miljødepartementet (rammeområdene 2 og 3) (Innst. 14 S (2022–2023), jf. Prop. 1 S (2022–2023))

Presidenten [09:00:49]: Presidenten vil ordne debatten slik:

Debatten vert delt i to, slik at me fyrst behandlar budsjettkapitla under Kultur- og likestillingsdepartementet, rammeområde 3, og deretter budsjettkapitla under Barne- og familiedepartementet, rammeområde 2.

Taletida vert fordelt slik i dei to debattane:

Del 1: Arbeidarpartiet 25 minutt, Høgre 20 minutt, Senterpartiet 15 minutt, Framstegspartiet 10 minutt, Sosialistisk Venstreparti 5 minutt, Raudt 5 minutt, Venstre 5 minutt, Miljøpartiet Dei Grøne 5 minutt og Kristeleg Folkeparti 5 minutt.

Del 2: Arbeidarpartiet 15 minutt, Høgre 15 minutt, Senterpartiet 10 minutt, Framstegspartiet 5 minutt, Sosialistisk Venstreparti 5 minutt, Raudt 5 minutt, Venstre 5 minutt, Miljøpartiet Dei Grøne 5 minutt og Kristeleg Folkeparti 5 minutt.

Vidare vil det – innanfor den fordelte taletida – i kvar del av debatten verta gjeve anledning til replikkordskifte på inntil fem replikkar med svar etter innlegg

frå hovudtalspersonane for partia og inntil seks replikkar med svar etter innlegg frå medlemmer av regjeringa.

Vidare vert det foreslått at dei som måtte teikna seg på talarlista utover den fordelte taletida, får ei taletid på inntil 3 minutt.

Grunde Almeland (V) [09:02:13]: (komiteens leder og ordfører for saken): Jeg vil starte med å takke komiteen for et godt samarbeid med å komme i havn med innstillingen i tide, til tross for korte frister og hektisk innspurt. Jeg vil også takke alle som stilte opp fysisk på høring for komiteen, samt alle som har sendt oss skriftlige innspill. Denne komiteen har hatt lange høringsdager, men alle som har brukt av sin tid for å komme med innspill, skal vite at komiteen setter stor pris på arbeidet som legges ned i innspillene.

Jeg ser fram til en god debatt om viktige områder her i dag. Utover det har jeg ingenting å tilføye som saksordfører, annet enn at jeg regner med at hvert parti redegjør for sine respektive alternativer til budsjett her i dag.

I flere meldinger og strategier har vi de siste årene vært flinke til å understreke kulturens betydning. Kulturmeldingen, som vi behandlet for noen år siden, er kanskje det beste eksemplet på det – en melding hvor vi klarte å løfte blikket og svare på hva kulturen betyr.

All kultur er ytringer. I et åpent og liberalt samfunn legger vi til rette for alle ytringsformer. Vi trenger sterke kulturinstitusjoner og et fritt kulturfelt som blomstrer. Det vil gi oss et mangfoldig kulturtilbud med mange forskjellige ytringer.

Etter pandemien er det ikke kultur det lønner seg å kutte i. Kultur er limet som holder oss sammen, og som danner grunnlaget for et demokratisk og liberalt samfunn. I krisetider er det nettopp kulturen og kunstnerne vi må hegne om. Behandlingen av budsjettet i dag er en anledning for oss til å vise om vi faktisk mener dette.

Vi trenger en politikk med ambisjoner for utvikling, ikke stillstand. Vi trenger en politikk som tar Kultur-Norge framover. Dessverre mangler regjeringens forslag til budsjett nettopp dette. Det er riktignok flere lysglimt, men det legges ikke penger bak mange fine ord. Budsjettet er rett og slett et pausebudsjett.

Regjeringen skriver i sitt forslag til kulturbudsjett at det er viktig at kunstnere i større grad anerkjennes som arbeidstakere på linje med andre arbeidsfolk. Dette er en intensjon jeg kan stille meg bak. Det er klart vi må sørge for at de får arbeide på like vilkår som andre. Men ikke alle kunstnere kan være arbeidstakere, og mange ønsker det heller ikke. Kulturfeltet er preget av mange enkeltstående frilansere og selvstendig næringsdrivende, og med kultursektorens særpreg er det viktig at vi som politikere forstår nettopp dette dersom vi skal føre en politikk med tilstrekkelig effekt. Det er viktig for ut-

viklingen av kulturnæringen at flere får mulighet til å skaffe seg stabil inntekt for å sikre forutsigbarhet og sørge for at flere orker å stå lenger i kulturyrket.

Mange kunstnere livnærer seg i hovedsak gjennom enkeltpersonforetak og fakturerer for jobbene de utfører. Dette innebærer at de ikke får opptjent trygderettigheter. Selvstendig næringsdrivende kunstnere har anledning til å kjøpe tilleggsforsikring gjennom Nav, men ikke alle finner økonomisk rom for å skaffe seg denne tilleggsforsikringen, og ordningen fungerer heller ikke optimalt for dem som eksempelvis har kombinasjonsinntekter.

Et svært godt eksempel på ordninger som treffer kultursektoren med alle sine særpreg godt, er SKUDA. Alliansen sikrer dansere og skuespillere rettigheter og inntekter mellom eksterne tilsettingsforhold og oppdrag. Det skaper nødvendig stabilitet og forutsigbarhet, samtidig som ordningen har bevist at den ikke er en hvilepute, men fortsatt sikrer stor aktivitet blant de ansatte.

Det trengs flere slike allianser. Jeg er glad for at regjeringen har startet arbeidet med en musikerallianse, som jeg skulle ønske det kom penger til allerede nå, slik Venstre har foreslått, for det trengs å ta tak for å sikre en bedre kunstnerøkonomi. Utover det jeg allerede har nevnt, foreslår Venstre både flere stipendhjemler og å styrke utstillingshonorarordningen, for å nevne noe.

Det trengs altså grep for å styrke kunstnerøkonomien, men grep for å styrke den enkeltes økonomi er ikke tilstrekkelig alene. Vi trenger også å sørge for å utvikle hele næringens potensial. Det handler rett og slett om å gi alle dem som skaper kunst, flere muligheter til å nå sitt publikum. Mulighetene for vekst og verdiskaping er store, men Norge ligger i dag bak andre sammenlignbare land, slik som eksempelvis Sverige. Da er det for meg helt uforståelig at regjeringspartiene, sammen med SV, foreslår brutale kutt på flere områder. Det kuttes i Innovasjon Norges kultursatsing og i Kulturrådets kulturnæringssatsing, det kuttes i gaveinsentiver, og det kuttes i utenriktstjenestens midler til å fremme kultur. Hvis budsjettet skal være medisinen Kultur-Norge trenger for å komme fullt opp å gå igjen etter pandemien, er samarbeidspartiens budsjettforslag ikke riktig resept.

På et annet av komiteens områder har det i inneværende år igjen blitt aktuelt å understreke det kanskje noen av oss har sett på som en selvfølgelighet: at alle mennesker har rett til å velge hvordan de vil leve sitt liv. Det målrettede angrepet mot skeive i Oslo 25. juni 2022 viser at et slikt samfunn er noe vi ikke skal ta for gitt, men noe vi må kjempe for hver eneste dag. Som Oslo-representant, og som skeiv selv, er dette noe jeg har kjent ekstra mye på det siste halvåret.

Vi må jobbe for et samfunn som sikrer at alle mennesker opplever trygghet, like muligheter og frihet til å

bestemme over eget liv og egen kropp, uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, alder, etnisitet, religion og kjønnsidentitet. Derfor er jeg glad for at regjeringen i sitt forslag til statsbudsjett foreslår å øke tilskuddene til organisasjonene som arbeider med å fremme aksept for mangfold innen kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, og at regjeringen foreslår å styrke tilskuddsordningene for LHBTI+-organisasjonene.

I forbindelse med dette budsjettet behandler vi også for første gang en egen meldingsdel på medieområdet, for det skal i dag vedtas langsiktige rammer for mediestøtten. Da stusset jeg litt på proposisjonen som kom fra regjeringen, for de foreslåtte styringssignalene følger ikke fullstendig opp den intensjonen som Stortinget hadde. Det er i dag kun foreslått to konkrete signaler: at den direkte mediestøtten og NRKs økonomiske rammer skal justeres for pris- og lønnsvekst fra 2024, altså ikke fra og med det budsjettet vi behandler her i dag. Statsråden har riktignok flere ganger etter at budsjettet ble lagt fram, påpekt at styringssignalene er et gulv, ikke et tak, og det regner jeg med – og håper – at hun kommer til å gjenta her i dag.

Denne diskusjonen kan heller ikke utelukkende handle om nivået på støtten. Derfor er det synd at eksempelvis endringsforslagene til produksjonstilskuddet ikke er inntatt i de flerårige styringssignalene. Faktisk mener jeg det bryter med intensjonen Stortinget hadde, at det skal forelegges forslag til fireårige styringssignaler i første budsjett etter stortingsvalget. Departementet skriver selv at høringsinnspillene er til behandling, og at departementet tar sikte på at den nye forskriften får virkning for tildeling av produksjonstilskuddet 2023, og da er det full anledning til at vi også kunne diskutert det her i dag.

Der styringssignalene ikke ga særlig mye å snakke om, var det et helt annet forslag i dette budsjettet som gjorde det. Kalddusjen regjeringen ga bransjen med å foreslå å avvikle avgiftsfritaket for elektroniske nyhetstjenester, var brutalt, og det viker fra det prinsippet vi har lagt til grunn i denne sal om plattform- og teknologinøytralitet. Jeg registrerer at samarbeidspartiene understreker at det ikke er foreslått endringer i mva-vedtaket for aviser. Dette bekrefter dessverre det som har vist seg å være en for svak forståelse av hvordan mediebransjen fungerer, for som Erik Sønstelie fra Oppland Arbeiderblad skriver i en kommentar 16. november i år:

«Men fritaket foreslås nå fjernet for elektroniske nyhetstjenester som ikke er å anse som aviser. Definisjonen av avis knytter seg til å «i hovedsak inneholde tekst og stillbilder». I merverdiavgiftsretten betyr hovedsak 80 prosent. For oss i Oppland Arbeiderblad – og i store deler av bransjen vi er en del av – er dette nærmest uforståelig å gå inn for i

2022. Det er faktisk helt krise. For vi er farlig nær å ha mer enn 20 prosent av vårt innhold i form av lyd og video.»

Hvorfor er det slik? Jo, fordi mediebransjen er midt i en enorm digital omstilling, for ikke å si omveltning. Skal vi fortsette å ha et like sterkt mediemangfold som vi har i dag, i framtiden, må vi legge til rette for at norske nyhetsmedier lykkes i denne omstillingen. Da kan vi ikke gjøre et slikt, om jeg får si det, klønete vedtak som regjeringspartiene, med SVs velsignelse, nå har fått flertall for.

Jeg har forståelse for at man må se på hvordan ordninger treffer, slik at de ikke utnyttes, men for dette fritakets del kunne man f.eks. gjort slik Venstre foreslår i sitt alternative statsbudsjett: å opprettholde avgiftsfritaket, men begrense det til å gjelde nyhetstjenester som særlig retter seg mot norsk publikum og norske forhold.

Avslutningsvis vil jeg gi en kort stemmeforklaring. Gitt at Venstres forslag nr. 16 ikke får flertall, vil Venstre stemme subsidiært for forslag nr. 5, fra Høyre og Fremskrittspartiet. I tillegg vil Venstre stemme for de to løse forslagene, nr. 17, fra Høyre, om strømvtales, og nr. 18, fra Rødt, om støttetilbud for aleneforeldre. Med det tar jeg også opp alle forslagene Venstre er en del av.

Presidenten [09:12:33]: Då har representanten Grunde Almeland teke opp dei forslaga han refererte til. Det vert replikkordskifte.

Marte Eide Klovning (A) [09:12:48]: I Norge har vi høy grad av likestilling sammenlignet med mange andre land, men vi har fremdeles en vei å gå for å nå målet om full likestilling. En av utfordringene er at kvinner tjener kun 87,9 pst. av menns lønn, og deltid er ett av svarene på hvorfor. I behandlingen av Prop. 133 L for 2021–2022 viste Arbeiderpartiet at vi ønsker å gjøre noe med dette ved å lovfeste retten til heltid, for å gi kvinner frihet og selvstendighet til å leve eget liv. Venstre valgte å stemme imot lovfestet rett til heltid. Hvorfor ønsker ikke Venstre at samfunnet skal stille krav om heltid når vi vet at det er en av grunnene til at kvinner og menn ikke er likestilte i arbeidslivet?

Grunde Almeland (V) [09:13:35]: Jeg vil bare understreke at Venstre er veldig for at alle som ønsker å arbeide heltid, faktisk skal få mulighet til det, og så skal det kontraktfestes. Det er helt klart at det er en stor utfordring, særlig i det offentlige, at man en rekke steder i for stor grad opererer med lave prosenter istedenfor å sørge for at det er fulle og hele stillinger. I det forslaget som representanten viser til, var det mye som var ufullstendig, og det var en stor rekke hull, noe som gjorde det vanskelig for Venstre å være med på det, nettopp fordi det ikke tok inn over seg hvordan f.eks. næringsli-

vet faktisk fungerer. Det tok heller ikke inn over seg at det er en stor andel som frivillig ønsker deltid. Jeg tror at hvis representanten heller hadde arbeidet med å få et forslag som i større grad var tilpasset den virkeligheten vi lever i, hadde Venstre kunnet være med på å støtte det.

Åslaug Sem-Jacobsen (Sp) [09:14:57]: Venstre velger å kutte over 60 mill. kr i potten for tilskudd for organisasjoner og kompetansesenter. Kan representanten begrunne hvorfor Venstre ønsker et såpass stort kutt, og på hvilket vis det skal tas? Venstre kutter også nesten 19 mill. kr i tilskuddet til litteraturhus, konsertscener og kompanier. Hvorfor dette store kuttet, og hvilke scener, hus og kompanier mener de fortjener dem?

Grunde Almeland (V) [09:15:26]: Jeg sliter litt med å forstå hvor representanten fra Senterpartiet finner disse konkrete tallene. Jeg regner med at det hun kanskje sikter til, er Venstres ABE-kutt. I så fall ber jeg henne gå inn i Venstres alternative budsjett og lese hvordan dette forslaget er utformet. Der er det tydelig at det ABE-kuttet skal ta ut effektivisering der det er mulig å få til, og det er opp til regjeringen – dersom dette ABE-kuttet blir foreslått – faktisk å finne en god fordeling på det. Så vil jeg minne representanten Sem-Jacobsen på at hvis Senterpartiet hadde fått gjennomslag for sin måte å kutte i byråkratiet på, hadde det i de tidligere alternative budsjettene til Senterpartiet betydd masseoppsigelser i en rekke departementer over natten. Det Venstre har foreslått, er en fullt mulig måte å effektivisere på, i motsetning til det Senterpartiet har for vane å foreslå i sine alternativer.

Åslaug Sem-Jacobsen (Sp) [09:16:29]: Nå har de ABE-kuttene vært noe av det som kulturinstitusjonene våre og en rekke av disse representanten Almeland sikter til, har følt seg nærmest pint av i det siste. Det er det siste disse trenger nå etter pandemien og i den situasjonen de står i.

Men jeg har et annet spørsmål: Gjentatte ganger i behandlingen slår Venstre fast – sammen med oss i Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV – at de nasjonale målene for kulturminner innen 2020 aldri ble nådd. De ble ikke oppnådd i de seks–sju årene Venstre satt i regjering, eller var en del av flertallet som bevilget pengene. Nå er det trangt i budsjettet i år, det vet vi, men likevel har Venstre satsinger på kulturminnefeltet, som jeg berømmer. Hvorfor bidro man så minimalt på kulturminnefeltet i alle de årene man hadde sjanse til å bygge det opp?

Grunde Almeland (V) [09:17:24]: Jeg tror jeg må få lov til å korrigere representantens virkelighetsoppfatning litt. Hvis vi ser tilbake på de faktiske budsjettene –

der Venstre hadde klima- og miljøministeren, som har ansvar for dette området – var de med på å prioritere og styrke en rekke viktige satsinger på kulturminnefeltet. Vi vernet om en rekke satsinger, der vi ser at en med Senterpartiet i regjering opplever kutt. Jeg er glad for at representanten berømmer meg for de satsingene vi har funnet plass til i vårt alternative budsjett, men istedenfor berømmelse skulle jeg heller ønske at representanten jobbet for å unngå de kuttene vi ser at Senterpartiet har vært med på å bidra til.

Åslaug Sem-Jacobsen (Sp) [09:18:12]: Da vi hadde gode nasjonale mål på kulturminnefeltet, hadde også regjeringen som styrte, skikkelig ekspansive budsjetter med muligheter – som de også benyttet seg av – til å hente inn penger. Allikevel klarte man ikke å nå de målene. Det var Venstre ansvarlig for. Det er ikke noe Venstre kan løpe fra. Nå har vi en helt annen budsjettssituasjon. Jeg lurer fortsatt på: Hvorfor ville man ikke jobbe mer for å nå de nasjonale målene da man hadde muligheten?

Grunde Almeland (V) [09:18:46]: Vi jobbet for å nå de nasjonale målene, og vi la også penger på bordet til det. Det er litt uforståelig for meg å høre representanten her fortelle om hvor utrolig trangt og vanskelig dette statsbudsjettet er, når det tross alt er et ganske stort budsjett, også hvis man sammenligner med foregående budsjett. Det at Senterpartiet kritiserer oss for ikke å ha gitt nok penger i våre år, synes jeg er litt rart når de nå selv har mulighet til faktisk å gjøre noe med dette. Man sitter i regjering, men istedenfor å prioritere penger foreslår man og velsigner kutt på området. Som jeg sa: Venstre har vært med på å styrke dette feltet, og når vi legger fram vårt alternative budsjett, viser vi også at vi klarer å finne nødvendige penger innenfor de samme rammene og med mindre oljepengebruk enn regjeringen.

Presidenten: Replikkkordskiftet er omme.

Åse Kristin Ask Bakke (A) [09:20:07]: Årets statsbudsjett er eit budsjett som skal gje folk tryggleik og bidra til ei meir rettferdig fordeling. I ei krevjande tid, med krig i Europa, energikrise og kraftig prisvekst, skal eit stramt og rettferdig budsjett bidra til å få kontroll på prisveksten, skape tryggleik rundt økonomien og arbeidsplassane til folk og jamne ut sosiale og geografiske forskjellar. Mange opplever no tøffe tider. Med prisstigning og auka renter har mange vanskeleg for å få endane til å møtast.

Regjeringa har i år gjort det inga regjering har gjort på utruleg mange år, nemleg prioritert beinhardt, med å redusere oljepengebruken med 20 mrd. kr samtidig

som ein har dekt inn ein kostnadsvekst på rundt 100 mrd. kr. Nettopp det å bruke endå meir pengar ville kunne forsterke problema vi no gjerne skal løyse.

I eit stramt budsjett er det desto viktigare å prioritere, og innanfor kulturbudsjettet. Vi prioriterer kultur i heile landet for at alle, uansett storleiken på lommeboka eller kor ein bur, skal få moglegheita til å oppleve kunst og kultur. Kultur, idrett og frivilligheit er avgjerande for levande lokalsamfunn i heile landet. Vi prioriterer eit ope, inkluderande og mangfaldig kulturliv sjølv i eit stramt budsjett, nettopp ved å halde ved lag tilskota til kulturinstitusjonane rundt om i heile landet. For at desse skal få moglegheit til å gje oss alle gode opplevingar, treng dei det handlingsrommet til å klare det. Derfor prioriterer vi å fjerne den urettferdige ABE-reforma høgreregjeringa innførte, som gav flate kutt og svekte institusjonane sin økonomi over heile landet, noko som øg ramma aktiviteten. Det merkar eg meg at fleire parti i salen no foreslår å innføre i sine alternative budsjett, noko som det er heilt ubegripeleg at ein gjer. Heldigvis for kunst- og kulturopplevingar rundt om i landet er ABE-reforma avvikla.

I ei tøff tid prioriterer vi frivilligheita, for frivilligheita bidreg til å skape gode lokalsamfunn over heile landet. Frivilligheita bidreg til kompetanse, læring, inkludering og at folk i alle aldrar kan møtast, engasjere seg og få ta del i fellesskapet. For Arbeidarpartiet og regjeringa er det viktigare no enn nokon gong å sikre frivilligheita stor fridom og ein sentral plass i samfunnet, og gjennom finansieringa. Derfor innfrir vi i år igjen full momskompensasjon, frivilligheita sitt viktigaste krav, for at alle skal få lov til å ta del i fellesskapet, og for at alle dei dyktige frivillige som gjer ein heltemodig innsats kvar einaste dag, kan få bruke tida si på meir aktivitet og inkludere fleire. Vi er òg i gang med å gjere det enklare å vere frivillig. Etableringa av tilskudd.no, som blei lansert på Frivillighetens dag, var eitt verktøy for å gjere kvardagen som frivillig endå litt enklare.

Idretten er den største fritidsaktiviteten for barn og unge. I ei dyrtid der vi ser tendensar til at fleire fell frå idretten tidlegare, prioriterer vi gratis og tilgjengelege utlånsordningar og at kommunane kan opprette lokale kontingentkassar, som igjen sikrar at terskelen for deltaking skal vere så låg som overhovudet mogleg. Vi vernar om einerettsmodellen og er i gang med ein ny anleggsstrategi for å sjå på korleis vi kan byggje anlegg som gjev barn og unge moglegheita til å kunne få delta der ein bur.

Vi sikra straumstønad til frivilligheita allereie i desember i fjor. Han er i dag styrkt til 90 pst. over 70 øre – eit viktig bidrag til at ein kan halde ved lag aktiviteten, på lik linje med ordninga for hushaldningane. Eg vil òg framheve at anlegg som brukar gass, får hjelp no, fordi

ein ikkje kan risikere at høge prisar går ut over barn og unge sine fritidsaktivitetar.

Eit viktig overordna mål for denne regjeringa er å jobbe med likestilling på alle felt. Likestilling skal prioriterast på alle samfunnsområde, og universell utforming er heilt nødvendig for å gje alle like moglegheiter til å kunne delta. Vi vil ha ein offensiv likestillingspolitikk som sørgjer for at ein blir inkludert i samfunnet uavhengig av kjønn, seksuell orientering, funksjonshemming og etnisitet. Etter åtte år med ei høgeregjering som sette likestillinga i revers, er kursen no at likestilling blir prioritert og satsa på. Derfor prioriterer vi likestillingsarbeidet òg i dette statsbudsjettet, og spesielt organisasjonane som jobbar tett på ute i landet.

Alle skal få moglegheita til å vere den dei er, uavhengig av kjønn, kven dei elskar, kor dei bur, eller kva bakgrunn dei har. Ei hovudsatsing for regjeringa er derfor å styrkje LHBTI-feltet, for å bidra til betre levekår og livskvalitet for personar som bryt med normer for seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk og kjønnskarakteristikk i Noreg. Ein del av det viktige arbeidet er i gang, med varsling av ein ny handlingsplan og ikkje minst lov om forbod mot konverteringsterapi.

I dag behandlar vi ikkje berre statsbudsjettet, vi behandlar òg dei fireårige styringssignala og legg grunnen for mediestøtteordninga. Dette blir gjort for fyrste gong i denne sal, så det er rett og slett eit slags nybrottsarbeid. Dei fireårige styringssignala omfattar bl.a. rammene til dei direkte mediestøtteordningane, NRK og kommersiell allmennkringkasting. Gjennom fireårige styringssignal for mediestøtta blir det gjeve meir føreseielege rammevilkår for media, som vil vere viktig for å sikre eit mangfald av medium, uavhengig av kor ein bur i landet. Vår mediepolitikk set rammer for ytringsfridomen, som er den grunnleggjande retten som gjev oss moglegheita til å uttrykke våre meiningar og idear utan frykt – og utan frykt for diskriminering.

Ytringsfridomen vår, som vi hegnar om, er ein føresetnad for demokratiet vårt. Det er nødvendig for å sikre at folk kan delta i samfunnsdebatten og påverke avgjerdene som angår deira liv. Lokale og regionale redaktørstyrte medium er ein viktig del av kampen mot «fake news». Derfor er eg glad for at vi i dag sikrar betre vilkår for dei, og ikkje minst at vi klarar å sikre at lokalradioane kan sende på FM-nettet fram til 2031, og at fleirtalet på Stortinget no ser at dei kan bruke dei ressursane på digitalisering, ikkje nødvendigvis på å søkje konsesjonar på nytt.

Dette er eit budsjett som gjer Noreg til eit meir rettferdig samfunn, som prioriterer dei som treng det mest, og der kultur, frivillighet og idrett blir prioritert òg i krisetid, med eit stramt budsjett. Vi treng noko å leve av, men vi treng absolutt noko å leve for òg. Dette er eit bud-

sjett som gjer Noreg til eit meir rettferdig samfunn der vi òg prioriterer kultur i det breie, over heile landet.

Presidenten [09:28:11]: Det vert replikkordskifte.

Turid Kristensen (H) [09:28:24]: Representanten Ask Bakke gjentar her i dag noe som jeg har hørt at både regjeringen og regjeringspartienes representanter har sagt en rekke ganger. Det er at man ønsker en sterk frivillighet – en sterk frivillighet som står på egne bein, som det står i Hurdalsplattformen. Regjeringen skal ha honnør for å ha økt momskompensasjonen slik at det nå er full momskompensasjon. Det er en god ting, men det er likevel ikke til å komme fra at man samtidig gjør kutt på andre områder, som gjør at frivilligheten går mange hundre millioner kroner i minus og gjør seg mer avhengig av offentlig støtte.

Hvilke tanker gjør representanten seg om hvordan man kan klare å kompensere for bortfall av bingoinntekter, bortfall av inntekter fra gaveforsterkningsordningen, halvingen av skattefradraget og bortfallet av alle de andre ordningene som man nå har valgt å fjerne? Hvilke planer har regjeringspartiene for dette?

Åse Kristin Ask Bakke (A) [09:29:28]: Takk for spørsmålet. Som sagt innfrir vi full momskompensasjon òg i inneverande år. Det var det aller viktigaste kravet frå frivilligheita, som den førre regjeringa dessverre ikkje leverte på, men som vi no satsar på. Det betyr utruleg mykje for lag og organisasjonar der ute, som sit igjen med meir pengar og kan bruke tid og ressursar på å inkludere fleire.

Vår kulturpolitikk skal sikre kultur i det breie. Den skal ikkje støtte dei som har moglegheit til å bidra mest. Skattefradraget, på det nivået som er i dag, gjeld dei aller fleste gaver og gjev eit insentiv for å gje.

Vi brukar dei andre pengane på å sikre kultur og frivillighet rundt om i heile landet, ikkje på å subsidiere dei få rike, som har store ressursar. Eg trur folk vil gje bidrag og gaver fordi ein har lyst til å bidra til fellesskapet, ikkje fordi ein får igjen på skatten for å gjere det.

Turid Kristensen (H) [09:30:31]: Jeg er som sagt glad for at man har valgt å styrke momskompensasjonen. Den har vært økt gjennom mange år. Den lå på 1,9 mrd. kr, og nå har man toppet det med et par hundre millioner til. Men selv om dette var frivillighetens første ønske, har de ikke ønsket å bli fratatt andre inntektsmuligheter. Jeg tror representanten og jeg var i samme debatt under Arendalsuka, hvor vi fikk vite at det ikke er riktig at det er de rike som nyter godt av f.eks. skattefradagsordningen. De aller fleste tjener mindre enn 650 000 kr. Det man har gjort, er å kutte og gi litt tilbake, men summen er at det er et stort tap. Det

er mange viktige organisasjoner som taper: Sykehusklovnene, mange kor, mange idrettslag.

Mitt spørsmål, som jeg ikke fikk et svar på, går på at de fremdeles går mange hundre millioner – faktisk opp til én milliard – i minus selv med økningen i momskompensasjon. Hvilke planer har representantens parti for faktisk å erstatte det tapet? Det er greit at man ikke ønsker den samme ordningen, men da bør man legge andre penger på bordet.

Åse Kristin Ask Bakke (A) [09:31:36]: Den førre regjeringa let private styre kor pengane skulle gå til kultur, gjennom gåveforsterkingsordninga. Det var ei urettferdig ordning som treffe skeivt både geografisk og fordi ein var avhengig av rike onklar. Vi vil heller bruke dei pengane breitt på kultur i dette landet, i staden for at ein skal subsidiere enkelte. Ein brukte store delar av potten til kultur på nettopp det.

Momskompensasjon er eit viktig grep, og då er det noko som forundrar meg: Viss det er så veldig viktig for representanten frå Høgre å få til full momskompensasjon, hadde ein moglegheita i åtte år, då ein hadde makt, til å innfri det. I staden kutta ein 50 mill. kr i momskompensasjonen i det siste budsjettet ein la fram som regjeringsparti. Det er den viktigaste ordninga for lag og organisasjonar der ute. I tillegg er det å bevare einerettsmodellen, som høgresida ofte angrip, utruleg viktig for at det skal vere aktivitet i alle lag og organisasjonar.

Turid Kristensen (H) [09:32:41]: Dette er en sterkt alternativ virkelighetsbeskrivelse. For det første økte vi momskompensasjonen fra 600–700 mill. kr til 1,9 mrd. kr. Det var en jevn økning.

For det andre: Det er ikke de rike som nyter godt av verken gaveforsterkningsordningen eller skattefradraget. Man kan jo bare høre med f.eks. Sykehusklovnene, Norsk Folkehjelp, lokale kor, osv. Dette var en ordning som premierte dem som gjorde et arbeid for også å skaffe seg privat finansiering. Regjeringen sier gjennom Hurdalsplattformen at man ønsker en sterk frivillighet som står på egne ben. Perspektivmeldingen peker på at man vil måtte basere seg mer på privat finansiering.

Vi er uenige om virkemidlene, og det aksepterer jeg, for vi tilhører forskjellige politiske partier, men jeg har fremdeles ikke fått svar på hvordan Arbeiderpartiet og representanten Ask Bakke da vil erstatte de pengene – i hundremillionersklassen – som kultur, idrett og frivillighet nå faktisk taper med den fjerningen de har gjort.

Åse Kristin Ask Bakke (A) [09:33:45]: Eg trur vi alle er einige om at vi treng ei sterk frivillighet, og då må òg pengane kome på bordet for at frivilligheita skal kunne stå på eigne bein. Når folk gjev gåver til frivilligheita,

gjer ein det ikkje for å få skattefrådrag, vil eg tru. Ein gjer det fordi ein har lyst til å bidra til fellesskapet.

Når ein brukar ein stor andel av kulturen sin andel av spelemidlane på gåveforsterking, som slår veldig skeivt ut, i både by og land, og på dei som har moglegheit til å lobbe for å få store pengesummar, er det heller vår oppgåve å sikre full momskompensasjon og å ta vare på einerettsmodellen, som òg er heilt avgjerande for at ein kan ha aktivitet rundt om i det ganske land.

Morten Wold (FrP) [09:34:47]: Det var en gang – slik begynner jo alle eventyr – for mange år siden, faktisk så langt tilbake som til juni 2005. Da var min partikollega Karin Woldseth saksordfører for en stortingsmelding om kultur og næring. Allerede den gang jobbet Fremskrittspartiet for å legge til rette for å få flere utenlandske filmproduksjoner til Norge, men ingen andre partier støttet vårt forslag. Noen år senere kom det faktisk på plass en ordning, men den er meget begrenset og gir ingen forutsigbarhet for bransjen. Den omtales faktisk som et lotteri av noen. Når man produserer film, har man en horisont på kanskje tre–fire år. Da nytter det ikke at en kanskje er så heldig å få støtte bare ett av disse årene.

Spørsmålet er: Hvorfor er ikke Arbeiderpartiet med på å gjøre denne insentivordningen regelstyrt?

Åse Kristin Ask Bakke (A) [09:35:44]: Først og fremst: Å sikre norsk filmproduksjon og å gjøre det attraktivt å få fleire til å kome til Noreg for å filme her, er ei prioritering for oss. Filminsentivordninga er lik som ho var då Framstegspartiet hadde makt og myndigheit over statsbudsjettet og løyvingane og sat i regjering. Det som er nytt no, er at ein skal gjennomgå korleis ordninga er, og så vil ein kome ut i andre enden med kva behova er, og korleis ein kan gjere det på ein annleis måte. Eg trur vi skal kome fram til gode løysingar for dette.

Grunde Almeland (V) [09:36:32]: Jeg og representanten Ask Bakke har vært i flere debatter sammen der jeg har hørt representanten snakke mye og varmt om norsk kultur. Der er vi stort sett ganske enige, i hvert fall når det gjelder de vakre ordene, så jeg ble litt overrasket da representantens parti var med på å fremme et budsjett – og nå et budsjettforlik – som er med på å kutte en rekke av de ordningene som skulle ha vært med på å løfte kulturen etter flere harde år. Jeg lurer rett og slett på hvordan i alle dager dette henger sammen.

Har egentlig representanten noen ambisjoner for norsk kultur? Hvordan mener representanten for Arbeiderpartiet at dette budsjettet bidrar til at flere kan lykkes med å starte opp, stå alene og være mindre avhengig av de politiske prioriteringene på statsbudsjettet?

Åse Kristin Ask Bakke (A) [09:37:34]: Takk for spørsmålet. Representanten Almeland kan vere trygg på at vi har store ambisjonar for norsk kultur. Difor har vi, sjølv med eit ganske stramt budsjett – i eit år som representanten Almeland sjølv kalla eit pauseår, eg vil heller seie at vi har klart å gjere harde prioriteringar – unngått å gjere kutt i kulturbudsjettet. Vi har faktisk auka kulturbudsjettet med halvannen milliard samanlikna med i fjor. Det vil eg seie er å vise at ein har store ambisjonar på kulturfeltet.

Arbeidarparti–Senterparti-regjeringa vil gjere ei rekkje tiltak for nettopp å auke norsk kultur. Det er òg blitt varsla ein ny kulturfrivillig-strategi, som tek sikte på å styrkje det frivillige i det. Det er avgjerande både med tanke på pengar og ved at ein gjev moglegheit til å satse på kultur. Då er det ei viktig linje for oss at kulturarbeidarar òg er arbeidsfolk som skal ha gode vilkår, slik at ein kan få skapt meir kultur rundt omkring i heile landet.

Presidenten [09:38:36]: Replikordskiftet er avslutta.

Turid Kristensen (H) [09:38:59]: Høyre har lagt fram et alternativt statsbudsjett hvor vi har gjort en del tydelige prioriteringer. Vi har lagt vekt på å sikre folks trygghet i en urolig tid. Vi har prioritert folks privatøkonomi, vi har prioritert å sikre folks jobber, og vi har satset på lokalmiljøet, på trygghet og på klima. Høyre vil løse de utfordringene vi står overfor, uten å øke skattene som setter folks jobber i fare. Vi har prioritert over 6,5 mrd. kr til styrking av folks privatøkonomi, med bl.a. lavere skatt på vanlige inntekter og en økning av barnetrygden med 3 000 kr per barn. En vanlig familie med to voksne med moderate inntekter og to barn ville med vårt budsjett fått over 8 000 kr mer å rutte med i året. Det betyr noe.

Nav melder om at det er 70 000 ledige jobber der ute, men samtidig er det 250 000 mennesker som står utenfor både utdanning og jobb. Høyre har derfor fortsatt satsingen på å inkludere i arbeidslivet, med 1 000 flere tiltaksplasser for personer med nedsatt arbeidsevne og 1 000 flere varig tilrettelagte arbeidsplasser. Det har også vært viktig for oss å øremerke midler til tiltak som stiftelsen Helt Med, som skaffer jobb til folk med utviklingshemming, og til TV BRA.

Det har også vært viktig for Høyre å bidra til å redusere presset i norsk økonomi, ikke minst gjennom lavere oljepengebruk enn det regjeringen har lagt opp til. Det er for å minske behovet for å øke rentene, noe som virkelig gir store utslag for mange i en tid med økende priser, ikke minst på strøm og mat.

Disse prioriteringene er også synlige i Høyres alternative budsjett for Kultur- og likestillingsdepartemen-

tet. Jeg vil ta for meg noen av områdene nå, og så vil min gode partikollega i komiteen komme tilbake til andre områder i et senere innlegg.

Noe av det jeg mottar aller flest henvendelser om, er hvordan en tøffere økonomisk hverdag gjør det vanskeligere for mange å prioritere barnas fritidsaktiviteter. Dette er også veldig synlig i mediebildet. Nå er det ikke noe nytt at økonomiske barrierer bidrar til at mange barn og unge ikke får delta i idretten og på fritidsaktiviteter, men nå ropes det varsko i nesten alle kanaler.

SpareBank 1 publiserte nylig resultatene fra sin årlige undersøkelse om holdninger til kostnader i barneidretten, og disse tallene er skremmende. 30 pst. har valgt ikke å introdusere barna sine for visse idretter fordi det er for dyrt. 20 pst. har valgt å ta barna ut av en idrett fordi det er for dyrt. 43 pst. opplever et sterkt utstyrspress. 22 pst. oppgir at de har benyttet kreditt for å få råd til barnas sportsutstyr. Det er gjennomgående at det koster mer å ha barn i idretten.

Vi har kunnet lese i Aftenposten hvordan generalsekretæren i Oslo Idrettskrets uttaler at idrett er i ferd med å bli noe for øvre middelklasse, og at vi står i fare for å gi opp deler av befolkningen. Nordlys, fra en annen del av landet, har presentert en fersk undersøkelse som viser at 10 pst. allerede har kuttet ned på sports- og fritidsaktiviteter til barn.

Hos NRK har vi kunnet lese at stadig flere foreldre ber om hjelp. Også familier som har normale inntekter, kommer nå til idrettslagene og ber om hjelp for å kunne holde barna i idretten. Daglig leder i Åssiden Idrettsforening sier i en sak hos NRK at han mener at situasjonen har forverret seg kraftig etter at regjeringen valgte å avslutte fritidskortordningen, en ordning han mente traff godt.

I saken hos NRK kunne vi også lese om en ti år gammel gutt som hadde fortalt at han var veldig glad i å spille fotball. Da han ble spurt om hvilket lag han spilte på, svarte han: «Mener du sånn pengefotball?»

Det gjør oppriktig vondt både å høre og lese om barn og unge som holdes utenfor idretten fordi familiene rett og slett ikke har råd til å la dem delta.

At regjeringen valgte å skrote fritidskortet, må vi bare innse. Verre er det at bortfallet av de 400 mill. kr som lå i ordningen, ikke er i nærheten av å bli kompensert gjennom andre ordninger. Det er lagt inn noe mer i noen ordninger, men minuset er fremdeles stort.

I tillegg til å styrke familienes økonomi har vi i vårt alternative budsjett derfor bl.a. prioritert 30 mill. kr til inkludering av barn og unge i fritidsaktiviteter. Alle skal ha like muligheter til å delta, det skal ikke komme an på foreldrenes lommebok. Vi har derfor også valgt å styrke barne- og ungdomsorganisasjonene og satse på gode

møteplasser for både organiserte og egenorganiserte aktiviteter.

Generalsekretæren i Oslo Idrettskrets har uttalt at det kan synes som om det er en oppfatning hos i hvert fall noen politikere at idrettslagene bare er der, men det er de ikke. De trenger også hjelp for å klare å overleve og for å kunne fortsette å gi et verdifullt tilbud til barn og unge.

Jeg er glad for at regjeringen til slutt fikk på plass en strømstøtteordning for frivillige organisasjoner. Dette var svært viktig for idrettslagene, både slik at de kunne unngå å stenge ned, og slik at de kunne unngå å øke kontingenten. Det var ikke minst viktig for alle de barn og unge som da fortsatt hadde et tilbud.

Jeg er også veldig glad for at ordningen er forlenget ut juni 2023, slik representanten Ask Bakke var inne på. Denne komiteen har tidligere vært klar på at det er viktig at strømstøtteordningen til frivillige organisasjoner følger strømstøtteordningen for private husholdninger, når det gjelder både kompensasjonsgrad og varighet. Ordningen for private husholdninger er forlenget ut desember 2023. Det samme bør gjelde for frivillige organisasjoner.

En svakhet ved den opprinnelige strømstøtteordningen til frivillige organisasjoner var at den ikke inneholdt noen tilskudd til alle de idrettslagene som bruker gass som energikilde. Dette ble meldt inn av idretten allerede da vi behandlet den første strømstøtteordningen i februar. Høyre foreslo også den gangen at ordningen måtte utvides for å inkludere dette. Også barn og unge som trener ved anlegg som benytter gass som energikilde, fortjener at deres idrettslag får hjelp til å holde kostnadene nede. Jeg er veldig glad for at regjeringen i nysalderingen av budsjettet for 2022 fant penger til å hjelpe også idrettslag som bruker gass. Jeg håper virkelig at dette videreføres i 2023, og at regjeringen tidlig vil gi klare signaler om at idrettslagene kan forvente denne støtten også til neste år.

Det har nok vært en utfordring for oss alle i årets budsjettbehandling å klare å prioritere det som er viktige formål for oss. Høyre har derfor valgt å kutte i byråkrati for å kunne bruke pengene på det viktigste – å styrke kulturen, idretten og frivilligheten.

For Høyre har det vært viktig å finne muligheter for at mer penger skal kunne gå til gode formål innen idrett og frivillighet. Vi fremmer derfor i dag et forslag om at regjeringen skal påse at en større andel av omsetningen til Norsk Tipping skal gå til formålsmottakerne ved å redusere administrative driftskostnader til reklame, konsulenter og profilering. Norsk Tipping har brukt om lag 450 mill. kr til dette. Det utvidede reklameforbudet for utenlandske spill – både det som har trådt i kraft, og det som vil tre i kraft ved nyttår – vil medføre at Norsk Tipping får et mindre behov for å profilere seg for å gjøre

den viktige oppgaven med å lede spillelysten i befolkningen over til ansvarlige og trygge spilltilbud.

Vi i Høyre mener at en reduksjon av Norsk Tippings bruk av penger til dette kan frigjøre så mye som 250 mill. kr til idrett og frivillighet. Disse midlene vil kunne brukes til mange gode tiltak, f.eks. ville det vært mulig å etablere bedre tilskuddsordninger for egenorganisert aktivitet. Man kunne ha videreutviklet gode folkehelseiltak som Stolpejakten, og man kunne fått etablert en søkbar ordning for møteplasser og arrangementer for gaming og e-sport, som jeg med glede ser at regjeringen er opptatt av og har funnet noe mer penger til på slutten av året. Midlene kunne også lagt til rette for økt utbygging av nærmiljø- og idrettsanlegg i kommunene og økt inkludering i idrettslagene. Andre viktige områder som man kunne ha valgt å styrke gjennom å frigjøre disse midlene, er f.eks. arbeidet mot kroppsmisnøye og spiseforstyrrelser i idretten, som er et prioritert satsingsområde. Det ville også vært rom for å øke tilskuddene til samfunnsnyttige formål, slik som f.eks. Redningsselskapet, og for å få på plass igjen en gaveforsterkningsordning, som mange savner sterkt.

Norsk Tipping skal ikke bruke mer penger enn nødvendig til reklame, profilering og konsulenter, men vi mener det er viktig at regjeringen er tydelig i sine forventninger om at det økte reklameforbudet mot utenlandske spill må medføre mindre pengebruk til slike formål. Vi håper derfor at partiene i salen her i dag vil kunne støtte dette forslaget.

Jeg vil avslutningsvis ta opp alle de forslagene som Høyre står inne i, og som er innlevert av Høyre.

Presidenten [09:48:12]: Då har representanten Turid Kristensen teke opp dei forslaga ho refererte til.

Det vert replikkordskifte.

Åse Kristin Ask Bakke (A) [09:48:27]: Regulering av norsk spelpolitikk har vi av ein einaste grunn, og det er å ta vare på folk som spelar, og hindre at folk og familiar hamnar i uføre av speleavhengigheit. Det er om lag 55 000 i Noreg som er speleavhengige i dag. Det er som om nesten like mange som det bur i Ålesund, skulle vore speleavhengige. Då er det uansvarleg av Høgre å nytte kvar einaste anledning til å gå til angrep på einerettsmodellen. Til og med i dag har ein, som representanten sa, eit forslag som kan setje einerettsmodellen i fare, og ein fremjar eit forslag om kutt i Norsk Tipping. Eg må minne representanten frå Høgre om at Norsk Tipping si marknadsføring er strengt regulert i retningslinjene gjevne av bl.a. Kulturdepartementet. Desse retningslinjene blei sist endra av Solberg-regjeringa. Då må vi vel kunne forvente at representanten er fornøgd med retningslinjer frå si eiga regjering.

Turid Kristensen (H) [09:49:29]: Igjen er jeg uenig i premissene. Høyre er enig med Arbeiderpartiet og de fleste partiene her på Stortinget om enerettsmodellen og om at vi skal ha en forsvarlig spillpolitikk. Vi går ikke til angrep på verken enerettsmodellen eller forsvarligheten i spillpolitikken, verken i det vi har jobbet med gjennom den nye pengespilloven, eller det forslaget som ligger på bordet her i dag.

Jeg er enig med representanten i at det viktigste hensynet spillpolitikken har, er å ta hensyn til de spilleavhengige. Derfor ønsker vi ikke å gjøre noe, og har heller ikke gjort noe, som kan påvirke det. Det kuttet vi snakker om her, er et helt naturlig kutt som følge av at det har vært innført og skal innføres strengere markedsføringsregler for utenlandske spill. Norsk Tipping har, som representanten sier, strenge regler for hvordan de skal markedsføre spillene, og dette behovet går nå ned. At vi har gode retningslinjer, også vedtatt av forrige regjering, er bra, men det er likevel viktig at regjeringen er på ballen og påser at dette følges opp.

Åse Kristin Ask Bakke (A) [09:50:35]: Det kan nok kulturministeren forsikre om.

Men over til noko anna som representanten tok opp i samband med budsjettet, og det er nettopp barn og unge si moglegheit til å kunne delta i fritidsaktivitetar. Representanten viste til fritidskortet, som var ei byråkratisk og dyr ordning, og ei ordning som ikkje treffe barn der ute. Dei fleste barna fekk ikkje ta del i ordninga. I staden vil Arbeidarpartiet heller satse på breie ordningar som treffer dei fleste via kontingentkasse og utlånsentralar.

Det må leggjast merke til at Høgre har valt ikkje å ta fritidskortet inn i sitt alternative statsbudsjett. Mitt spørsmål er om ein har snudd i denne saka og heller har sett at dei store, breie ordningane er viktigare enn eit kort som treffe feil, var byråkratisk og ikkje treffe dei barna som verkeleg trong det.

Turid Kristensen (H) [09:51:32]: Den traff mange barn som trengte det, og det trenger man bare snakke med idrettslagene om for å finne ut. Jeg mener at det er helt legitimt å ville se på en annen innretning på den typen støtteordninger. Det viktigste er at vi har gode støtteordninger som treffer de barn og unge og de familiene som trenger disse pengene. Derfor har vi i denne omgang heller valgt å øke tilskuddet til inkludering av barn og unge, som også kan gå til å øke aktivitetskassene. Det er flere måter å gjøre dette på. Det jeg mener er kritikkverdigg – og det er det samme som da vi sto her oppe på motsatte plasser for kort tid siden – er at regjeringen kutter, men de erstatter ikke ordningen som kuttet. Ja, det er økt noe til aktivitetskasser. Ja, det er økt noe til BUA og utstyrs lån, men beløpene er langt lavere. Frivil-

ligheten og idrettslagene påpeker at det er på langt nær kompensert, og det er hovedutfordringen.

Åslaug Sem-Jacobsen (Sp) [09:52:58]: En var så vidt inne på fritidskortet her. Tidligere i år var det reportasje fra en av byene som hadde hatt fritidskortet, nemlig Drammen, hvor man virkelig slo fast hvor dårlig den ordningen fungerte. Jeg synes det er interessant at Høyre fortsatt tviholder på at dette skal fungere.

Det jeg synes er enda mer interessant, er at man snakker så voldsomt om deltakelse for alle med lavinntekt og alle i frivillighet og idrett som sliter nå, når Høyre i sitt budsjett går så løs på dem som har minst – om det er det å kutte i barnetillegget til uføre, eller om det f.eks. er å kutte 995 mill. kr i ordningen med feriepengene til dem som går på avklaringspengene. Det er kutt på kutt på kutt nesten i milliardkronersklassen. Jeg forstår ikke hvordan det Høyre nå satser på på dette området, skal hjelpe de familiene som ikke har noen ting etter hvert.

Turid Kristensen (H) [09:54:15]: For det første til fritidskortet: Høyre har ikke tviholdt på fritidskortet, men vi har tviholdt på at pengene som lå i ordningen, bør komme på plass, og det har ikke regjeringen levert på.

Representanten viser til Drammen kommune. Jeg viste til lederen i Åssiden Idrettsforening i Drammen, som mente at dette fungerte. Det er rom for forbedring i den ordningen som er, men hovedbekymringen min er at regjeringen ikke gjør noe for å erstatte de pengene som per i dag ikke er lagt inn fra regjeringen, som kan hjelpe barn og unge.

Jeg skal ikke gå inn på alle kuttordningene som ligger i andres budsjettforslag, men hvis representanten har lest vårt alternative budsjett, vil hun se at hovedprioriteringen er å styrke folks privatøkonomi og ikke minst barnefamilienes økonomi. Vi går inn for et skatte-kutt for folk med moderate inntekter. Vi har økt barne-trygden med over tre ganger så mye som regjeringspartiene og SV gjør. En vanlig familie vil med vårt forslag få 8 000 kr mer å rutte med, og det kommer også de svakes-te til gode.

Åslaug Sem-Jacobsen (Sp) [09:55:21]: Det snakkes hele tiden om hvor inndekningen er. 96 mill. kr går til tilskuddsordningen for å inkludere barn og unge. Det er kommet en ny ordning på 200 mill. kr, som også handler om aktivitetsmidler for bl.a. barn i lavinntektsfamilier og jenter, som er helt ny. I tillegg har vi kommet med momskompensasjonsmidler, sånn at den ordningen blir fullstendig. Det er en av de aller viktigste ordningene for at frivilligheten skal kunne gjøre et godt arbeid for å inkludere.

På toppen av det hele: I den tilskuddsordningen som Barne- og familiedepartementet kom med, er det

mulig å søke om f.eks. fritidskort, for det finnes mange typer fritidskort, bare at da er de strømlinjetilpasset de kommunene som ønsker seg det. Fjørtøft-utvalget påpekte at sånn må fritidskort være. Vi kan ikke ha en så mislykket nasjonal utrulling av et kort som de fleste synes det nesten var umulig å forstå hvordan de skulle få til å fungere. Det jeg egentlig lurer på, er: Er det virkelig sånn at det viktigste er å finne de pengene, eller er det å ha ordninger som fungerer? (Presidenten klubber).

Presidenten [09:56:34]: Me må prøva å halda oss innanfor tida.

Turid Kristensen (H) [09:56:41]: Jeg vet at representanten også er engasjert, og jeg har forståelse for at det kan være vanskelig å holde seg innenfor minuttet.

Vi tviholder ikke på en ordning. Det er heller ikke riktig at de aller fleste mente at ordningen ikke fungerte. Høyre og jeg er helt åpne for at vi bør kunne finne ordninger som kanskje treffer enda bedre, og det gjør vi med det vi prioriterer i vårt alternative budsjett. Men fakta gjenstår: Det er fremdeles mindre penger til denne typen tilskudd nå enn det hadde vært med Høyre i regjering og med de budsjettene vi hadde levert.

Igjen: Det er fint at man har fortsatt å øke momskompensasjonen. Ja, det var noe idretten og frivilligheten ønsket seg sterkt, men de har ikke ønsket seg like sterkt – på ingen måte – de kuttene i inntektsmulighetene og i støtteordninger som de opplever med dagens regjering. Vi har nok litt ulike innretninger på hva vi mener at en sterk frivillighet som står på egne bein, faktisk er, og jeg skal ikke underslå at det er bra at man har økt momskompensasjonen, (presidenten klubber) men det mangler fremdeles mange hundre millioner.

Presidenten [09:57:45]: Tida er ute. Taletida er inn-til 1 minutt, ikkje minst 1 minutt.

Kathy Lie (SV) [09:57:59]: Høyre i regjering har strammet inn livreima i forvaltningen med ABE-kutt i årevis. Nå avviker vi dette urettferdige flate kuttet. Så ser vi at selv om Høyre vil styrke Kulturfondet og bidra med mer penger til viktige ting, vil en fremdeles kutte i driftsmidler, f.eks. til Kulturrådet, som skal administrere ordningen. Er det sånn at representanten mener at det ikke trengs en god administrasjon som sørger for at pengene kommer ut til kultur i hele landet på forsvarlig vis?

Turid Kristensen (H) [09:58:39]: Vi trenger en god administrasjon som sørger for at kulturen kommer ut i hele landet på et forsvarlig vis, men vi har ment at det er riktigere å kutte i byråkrati for å frigjøre mer midler til dem som faktisk er der ute, og som skal legge til rette for kulturen lokalt, utøve kulturen lokalt og være de frivilli-

ge og jobbe med idretten. Selv om vi, som mange andre land, har en type ABE-kutt eller et kutt for å finne inndekning til andre satsinger, er det nettopp for å finne inndekning til andre satsinger. Dette er ikke penger som i seg selv blir tatt fra viktige områder, men vi har valgt å prioritere noen satsingsområder og finansierer det med kutt i byråkrati for å frigjøre mer til gode formål.

Presidenten [09:59:28]: Då er replikkordskiftet avslutta.

Åslaug Sem-Jacobsen (Sp) [09:59:58]: Da vi vant valget og dannet regjering med Arbeiderpartiet i fjor høst, gledet jeg meg veldig til å sette alle våre planer innenfor kultur, kulturminner og mediefeltet ut i livet – f.eks. å få opp igjen andelen av statsbudsjettet som skulle brukes på kultur, etter at det hadde gått ned under forrige regjering, og å få til et skikkelig godt lokalt og regionalt kulturløft, nesten være litt julenisse. Det aller første vi gjorde, var endelig å gi frivilligheten den gaven de har kjempet for siden 2000-tallet, nemlig full momskompensasjon på varer og tjenester. Så snudde det meste, kraftig. Da vi skulle begynne å lage budsjett for 2023, var det ikke mye julenissetakter. Da var det småhans som gjaldt – og alt annet enn det å pøse på med penger til nye ordninger, nye tiltak eller nye bygg. Der regjeringer før oss har kunnet bruke oljepenger i ekspansive budsjetter i flere år, tiår faktisk, må det nå kuttes en rekke steder for å finne inndekning til store, nye budsjettviktige satsinger. Det er satsinger som forsvar, beredskap, til flyktninger fra Ukraina, strømsstøtte og tiltak for å avhjelpe situasjonen for de hardest rammede i den dyrtiden vi lever i nå – og da på et vis som ikke bidrar til ytterligere inflasjon og prisvekst, og med det stor fare for altfor høy rente, som så å si alle vil bli rammet av, siden Norge er ett av de landene i verden hvor befolkningen har aller mest gjeld. Høy rente vil ramme dem som allerede har minst, mest, både direkte og indirekte, siden kommunene med høy rente vil slite med tjenestetilbudet sitt.

Jeg må si at jeg synes den siste tiden har vært vond – det å se og høre om hvor tøft og hardt veldig mange mennesker har fått det nå som prisene er blitt så høye. Strømprisene har blitt høye, energimarkedet er ute å kjøre, og i det hele tatt er det veldig mye urolighet og frykt med tanke på framtiden, både sikkerhetspolitisk, klimamessig og økonomisk. Da er jeg glad for at regjeringens forlik med SV har gitt et stramt budsjett, som i denne tiden vil gi den nødvendige trygge og økonomiske styringen til det beste for norsk økonomi, familier, bedrifter og for enkeltmennesker. Det er et ansvarlig budsjett, men også omfordelende, med utjevning av sosiale og geografiske forskjeller, med bl.a. en av verdens

beste strømstøtteordninger, økt bostøtte, økt barne-trygd og minstepensjon, senkede barnehagepriser, gratis SFO for førsteklassinger, og til neste år for andreklassingene, og en økning i kommunerammen på 2,6 mrd. kr, for å nevne noe.

Vi har, til tross for smalhans, fått til viktige ting for kulturen og frivilligheten også, som det å innfri full momskompensasjon, med en økt bevilgning på 125 mill. kr, og sikre frivilligheten strømstøtte like lenge som husholdningene, med 770 mill. kr i første halvår. Ordningen for tilskudd til inkludering av barn og unge, til lån av utstyr, kontingentkasse, osv., er styrket med 96 mill. kr, og regjeringen har fått på plass en helt ny tilskuddsordning for mangfolds- og inkluderingstiltak, på 200 mill. kr.

Regjeringen er for øvrig i gang med arbeid for å styrke frivillighetssektoren vår, med ny strategi for kulturfri-villigheten, en ny plan for idrettsanleggene våre – etter turneen rundt i landet med innspillsmøter – en data-spillstrategi og en utredning om fritidsklubbene våre.

Regjeringen er opptatt av at det skal være mulig å oppleve kunst og kultur over hele landet, og vi er i gang med det regionale og lokale kulturløftet vårt, bl.a. ved å nærme oss slutten på arbeidet med etableringen av regionale kulturfond, med en utredning av den utrolig viktige kulturelle skolesekken, og for første gang legge fram en offentlig utredning om det kulturuttrykket som flest mulig benytter seg av, utøver eller nyter over hele landet, nemlig musikk.

Vi gjør det vi har sagt at vi skulle: Vi har avvirket ABE-kuttene den forrige regjeringen pinte kulturinstitusjonene våre med de siste årene, noe som er viktig siden også kulturinstitusjonene våre merker dyrtiden godt nå. Underlig er det da i en slik situasjon at Høyre og Venstre i sine alternative budsjetter ønsker å gjeninnføre ABE-kuttene – og ramme kulturinstitusjonene våre enda hardere. Det har vært et mål for oss i arbeidet med det stramme budsjettet for 2023 å skjerme kulturinstitusjonene våre og resten av kulturbudsjettet for kutt, og å sørge for at de får videreført tilskuddene sine. Da har det, som nevnt tidligere, ikke vært særlig rom for noen nye satsinger, ordninger og bygg, som f.eks. en ordning for etablerte scenekunstkompanier, som vi har varslet skal komme, da forrige regjering ikke evnet å få dette på plass. Organisasjonene på feltet hevder at en sånn ordning krever rundt tretti friske millioner, noe årets budsjett ikke har, men det har også vist seg at det er mange forskjellige meninger om hvordan ordningen skal være, og da er det fint med mer tid til å gjøre ordningen så god og treffsikker som mulig. Jeg ser fram til at arbeidet med ordningen ferdigstilles i løpet av neste år.

Ei heller er det rom for å opprette en ny ordning som Musikeralliansen. Jeg er veldig glad for at vi, til tross

for stramt budsjett, viderefører de 120 nye stipendhjemlene regjeringen tidligere har fått på plass. Når kunstmeldingen – som kulturministeren nå jobber med – er klar, vil det bli enda mer søkelys på hvordan kunstneres kår kan forbedres. Da vil nok både stipendhjemler, økonomiske ordninger og ordninger som SKUDA og en musikerallianse være en del av den meldingen.

I et budsjett hvor det er få som får en ekstra styrking, får likevel Filmfondet 20 nødvendige millioner, og våre filmpolitiske ambisjoner står fast. En viktig del av dette arbeidet er at regjeringen har igangsatt en ekstern analyse av filminsentivordningen for å vurdere behovet for endringer og få fakta på bordet om de samfunnsøkonomiske konsekvensene av den.

I forliket med SV ble det også rom for å sikre midler til satsingen på Ibsen, i hans fødeby Skien, i forbindelse med 200-årsjubileumet i 2028. Det var bare tiden og veien for å kunne lykkes med å ferdigstille istandsettingen av barndomshjemmet til den store dramatikerens vår på Venstøp og å få på plass en formidlingsarena for Ibsen i det nye biblioteket. Dette kommer til å bli viktig for Skien, Telemark og Norge – og ikke minst for norsk litteratur og scenekunst. Andre tiltak som har hatt en tidskritisk merkelapp på seg, og som har fått tildeling etter forliket, er Det Vestnorske Teateret, Teater Vestland, Trolldhaugen og KODE, universell utforming i Bodø bymuseum, Jøssingfjord Vitenmuseum, Doktortjønna på Røros og båten og kulturminnet «Anna Rogde».

Innkjøpsordningen for sakprosa styrkes også med 10 mill. kr, i tråd med regjeringens satsing på litteratur – der vi har startet med ny boklov, fortsetter med leselyststrategien og har styrket skolebibliotekene i årets budsjett.

Før jeg sier noe om de nye styringssignalene for mediepolitikken, ønsker jeg å rette søkelyset på et område som er viktig for meg og for regjeringen, nemlig kulturminner. Budsjettet for 2023 bærer også her preg av smalhans, naturlig nok, slik situasjonen er. Selv om det i denne runden ikke er funnet rom for større økninger og satsinger, er det verdt å merke seg at regjeringen er i gang med flere store, ambisiøse prosjekter på feltet, som ny kulturminnelov, et arbeid med å utrede skatte- og avgiftsin-sentiver som kan stimulere private eiere av kulturminner og kulturmiljø, en opptrappingsplan for kulturminnefondet og ikke minst et omfattende arbeid med nye bevaringsstrategier, som er like om hjørnet.

Ellers er jeg glad for at vi, etter et år der angrepene på skeive på ulikt vis dessverre har hatt en negativ utvikling, finner rom til nesten å doble tilskuddene til LHBT+-organisasjonene, med 15 mill. kr. Vi viderefører satsingene til likestillingssentrene, på 12 mill. kr, også i 2023, mens Fremskrittspartiet velger å kutte i alt av likestillingstiltak, noe jeg kan bli helt oppgitt over, sånn verden er nå. Det samme blir jeg av de voldsomme kuttene til

Fremskrittspartiet i kulturbudsjettet. Ja, det er ideologi for dem, og jeg ser behovet for å synliggjøre det i budsjettet, men kuttene er useriøse og umulige å gjennomføre, så også de store kuttene innenfor mediepolitikken – og nå går jeg over til den.

I mediemeldingsdelen av budsjettet vi debatterer i dag, legger regjeringen fram forslag til fireårige styrings-signaler for NRK, for de direkte mediestøtteordningene, en redegjørelse for tendensen i mediemarkedet, en gjennomgang av de direkte mediestøtteordningene, en vurdering av og forslag til ny NRK-plakat og en redegjørelse for utlysningen av ny avtale om kommersiell allmennkringkasting og tv etter 2023.

Den gode nyheten, som gir stor forutsigbarhet for mediene, er at den direkte mediestøtten og tilskuddet til NRK videreføres, og at dette i den kommende fireårsperioden skal justeres for lønns- og prisvekst. Som senterpartist er veldig glad for at regjeringen understreker viktigheten av at NRK skal ha sterk tilstedeværelse i hele landet, og jeg ser fram til at de nye fylkene får tilbake flere sendeminutter på NRKs flater enn det de dessverre har hatt når de har vært tvangssammenslått med andre fylker. Jeg er også glad for at enda flere av NRKs radiokanaler får krav om 40 pst. norsk musikk. I varslingen om ny kommersiell allmennkringkastingsavtale er regjeringen også tydelig på at man skal sikre at det lages riksdekkende nyhetssendinger utenfor Oslo-området, noe som er av stor betydning for mediemangfoldet vårt. Det er også pressestøtten, og den økes i budsjettet for 2023, til over 488 mill. kr.

Dette er viktige støtteordninger som bidrar til at vi har flere og mer ulike redaktørstyrte medier av god kvalitet med tillit i befolkningen, noe som blir ekstremt viktig framover for demokratiet vårt. Ikke minst legger pressestøtten til rette for de mindre lokalmediene våre. Ved siden av være demokratifremmende, betyr disse også utrolig mye for lokalsamfunnene, på veldig mange plan, noe som for øvrig har blitt ytterligere forsterket ved nylig vedtatte endringer i produksjonstilskuddet og innovasjons- og utviklingstilskuddet. I sistnevnte har man økt støtteintensiteten til prosjekter som retter seg mot små og lokale nyhets- og aktualitetsmedier. Framover vil også de små lokalavisene, med minst 450 i abonnementsantall, få ta del i produksjonsstøtten. Dette er to grep som lokalavisene har uttrykt at de er veldig glad for.

Lokalradioene jubler også etter at Senterpartiet, Arbeiderpartiet og SV i budsjettbehandlingen sørget for at disse ikke trenger ny konsesjonsrunde for å få sende på FM-nettet, etter at vi har forlenget muligheten til å sende på FM fram til 2031.

Senterpartiet, Arbeiderpartiet og SV på Stortinget har også tydeliggjort at vi ser fram til en gjennomgang av konsekvensene for de redaktørstyrte mediene, etter at

den lite treffsikre ordningen med momsfratak for elektroniske nyhetstjenester nå blir avvirket. Det blir viktig for oss å se nærmere på de mer utilsiktede konsekvenser for enkelte medier, som TV 2.

Å være ansvarlig for å sikre folk trygghet, og med det også gjøre grep i budsjettet som smerter for enkelte, er krevende, men det må til. Jeg er stolt av det budsjettet landet får for 2023; det er et budsjett som gjør sitt for å stagge prisveksten så den ikke kommer ut av kontroll, samtidig som det er sosialt og geografisk utjevnende. Til tross for smalhans gir det absolutt mye god politikk og styrking for kulturfeltet, frivilligheten og idretten, for kulturminnene våre og for mediesektoren.

Til slutt vil jeg si at de løse forslagene som er lagt fram i dag, kommer vi ikke til å støtte.

Presidenten [10:11:57]: Det vert replikkordskifte.

Tage Pettersen (H) [10:12:09]: Representanten brukte mye tid i sitt innlegg på å snakke om ABE-reformen og alle dens vanskeligheter gjennom de åtte årene vi hadde regjeringsmakten. Representanten var også til stede på den samme budsjetthøringen som undertegnede ved dette budsjettet. Det ble vel ved gjentatte anledninger sagt at det eneste som var fjernet av ABE-reformen i budsjettet fra regjeringen, var de tre bokstavene A, B og E, og at veldig mange av institusjonene opplever et kutt som er betydelig høyere enn ABE-kuttet var. To eksempler på det, som også har vært mye i mediene i det siste, er NRK og Kilden teater og konserthus i Kristiansand, som begge står foran en nedbemanning – en ganske kraftig sådan – for å innfri budsjettet som er lagt fram, og som blir vedtatt i dag, selv om man hevder at ABE-kuttet er borte. Så hva mener representanten ligger i å fjerne ABE-kuttet?

Åslaug Sem-Jacobsen (Sp) [10:13:12]: Det kuttet regjeringen innførte i forbindelse med ABE-reformen, har vi kuttet. Det har vi fjernet. Det er kutt som vi opplevde, og hele tiden fikk tilbakemeldinger på, at ikke gikk lenger. Vi kan ikke ha så flate kutt i samtlige institusjoner – osthøvel over en lav sko. Det har vi lyttet til, og vi har sagt at vi skulle fjerne det.

Når man f.eks. kommer til det punktet om at NRK har fått kutt fordi de ikke har fått en så stor økning som forventet, er ikke det det samme som et ABE-kutt. Det er rett og slett fordi vi må finne inndekning. Vi tror at NRK kommer til å klare det fint.

Tage Pettersen (H) [10:14:05]: Det er bare noen andre bokstaver som har kommet inn i stedet for ABE, det blir jo konklusjonen – og så har man lagt på et enda større inndekningsbehov enn det ABE-kuttet var.

La meg gå inn til styringssignalene for mediepolitikken. Jeg vil berømme representanten for å ha vært en tydelig mediepolitiker i åtte år i opposisjon. Det var for så vidt nye signaler som ble gitt fra talerstolen om NRKs distriktskontorer, så det skal bli litt artig å se hvordan den lovnaden skal følges opp, eller om dette var en instruering av NRK fra Stortingets talerstol. La oss komme tilbake til det.

Representanten har vært veldig opptatt av en verktøykasse for mediebransjen tidligere. I merknadene våre har vi tatt inn en del innspill, bl.a. når det gjelder hvordan å se på medier for unge borgere. Vi har sagt noe om støtteordninger til nyhetsproduksjon for lokalradio, bl.a. Hva tenker representanten om disse tiltakene som regjeringspartiene ikke har vært villige til å være med på i denne runden?

Åslaug Sem-Jacobsen (Sp) [10:15:06]: Takk for spørsmålet.

Jeg må si at en verktøykasse er noe jeg har ivret for lenge. Den kom aldri på plass i forrige regjering, og jeg vet at den gangen var forutsetningene litt annerledes enn nå. Det var en periode hvor de hadde det kanskje enda tøffere økonomisk, fordi det var så mye som skjedde og så mye de skulle bruke pengene på, og man var redd for hvordan framtiden ville bli. Da blir det viktig å se på om det er nye verktøy i verktøykassen som kan være vel så hensiktsmessige.

En del av de forslagene som kom på høringen, kom litt sent. Jeg synes flere av dem høres interessante ut, og jeg er interessert i å se nærmere på dem.

Tage Pettersen (H) [10:15:55]: Den største overraskelsen for oss alle var avviklingen av fritak for elektroniske nyhetstjenester i merverdiavgiftsloven. Det virket sågar på en av debattene som at det kom som en overraskelse på kulturministeren. Da må det med andre ord ha vært representantens partikollega finansministeren som har fått dette inn i siste runde i regjeringen.

Nå er jeg glad for at SV klarte å fremforhandle en verbaltekst som et nesten enstemmig storting sluttet seg til under behandlingen av finansdebatten, men jeg er litt interessert i hva representanten tenker om Senterpartiets og regjeringens vilje og hensikt i den bestillingen som nå ligger der, når man først har gjort dette kuttet. SV måtte true det gjennom i forhandlingene verbalt, og nå har et nesten enstemmig storting sluttet seg til det. Hva kan mediebransjen egentlig forvente fram mot revidert budsjett, ut fra representantens visjoner?

Åslaug Sem-Jacobsen (Sp) [10:16:57]: Takk for spørsmålet.

Nå høres det ut som at representanten Pettersen var til stede under forhandlingene, for han vet både hvem

som har truet, hvem som har sagt hva, og hvem som har stått i veien. Da vet han veldig mye mer enn meg, det er i hvert fall helt tydelig.

Det vi vet, er at den ordningen ikke har fungert etter intensjonen. Den har ikke fungert sånn som den skal med tanke på akkurat de nyhetsmediene man ønsket at skulle nyte godt av den. Derfor synes jeg det er helt riktig at man så at den burde fjernes, men så hadde det noen konsekvenser som flere synes er krevende. Derfor har vi i merknadsform også understreket – som jeg sa også fra talerstolen – at jeg ser fram til at vi skal følge dette videre, og det kommer jeg til å følge opp.

Kathy Lie (SV) [10:18:02]: Lokale medier, både aviser og radioer, har stor betydning for lokalsamfunnene i distriktene, men jeg er bekymret for rammevilkårene som de fleste lever under. Mange lokale medier har bare én journalist og nesten ikke noe administrasjon, og de uttrykker usikkerhet for framtiden.

Det jeg lurte på, er: På hvilken måte mener representanten at lokalmediene får bedre rammevilkår med dette budsjettet og med de fireårige styringssignalene som er lagt fram?

Åslaug Sem-Jacobsen (Sp) [10:18:35]: Takk for spørsmålet. Lokalmedier, lokalaviser og lokalradioer, er kjempeviktige for demokratiet vårt og for lokalsamfunnene, som jeg presiserte fra talerstolen. Det at vi bl.a. i behandlingen her på Stortinget sammen med SV sørget for at lokalradioene nå får fortsette på FM fram til 2031 uten å søke i en ny konsesjonsrunde, betyr mye. Signalene som er kommet fra regjeringen, og som er forankret i Hurdalsplattformen, om at de minste lokalavisene skal få mye bedre kår innenfor pressestøtten – og som de nå har fått med de vedtakene som er gjort der – kommer til å bety mye. Så er altså potten for lokale lyd- og bildemedier i pressestøtten økt i årets budsjett. Jeg mener at dette budsjettet løfter lokalmediene godt, og det skal de fortsette å gjøre.

Grunde Almeland (V) [10:19:47]: Representanten startet sitt innlegg med å si at hun hadde gledet seg til å være julenisse, og at det kom som et sjokk at vi kom inn i en ny krise og en ny runde med pandemi – og diverse og diverse. Jeg vil bare minne representanten på at hun kanskje var for opptatt med å lese ønskelister til å få med seg at vi også satt flere år i en krisesituasjon, der vi måtte gjøre tunge prioriteringer, og der vi lærte én viktig ting, nemlig at kulturnæringen vår, sektoren vi har ansvaret for å føre politikk på, trenger flere virkemidler for å kunne starte opp, for å kunne lykkes, og for at det skal kunne skapes god kultur over hele landet. Da er ikke kuttene til regjeringen riktig medisin.

Hva vil representanten gjøre for at flere kan starte kulturbedrifter, og at flere skal kunne lykkes som frilansere og selvstendig næringsdrivende innenfor kulturen?

Åslaug Sem-Jacobsen (Sp) [10:20:51]: Tusen takk for spørsmålet. Ja, om jeg ikke leste ønskelistene før valget, og rett etter valget, så leste jeg i hvert fall programmet vårt og Hurdalsplattformen, som har masse ambisjoner på vegne av kulturlivet, og som også ivaretar den utfordringen som har vært med at kultursektoren har slitt under pandemien.

Et av tiltakene er at vi vil etablere regionale kulturfond, som vi er helt sikre på at kommer til å hjelpe kunst og kultur over det ganske land. Nå kommer det også en kunstmelding, som skal ivareta kunstnernes økonomi bedre. Det er et mål der. Den kommer også til å se på hvordan man som kunstner skal kunne jobbe rundt omkring i hele landet. I tillegg har vi nå på gang det arbeidet med kulturfrivilligheten, som jeg ser veldig fram til å få innspill på fra hele landet, og da er jeg helt overbevist om at problematikken rundt det som har vært utfordringene i pandemien, og hvordan det slår inn på kulturen, også kommer til å være en del av det arbeidet.

Presidenten [10:21:55]: Replikordskiftet er avsluttet.

Morten Wold (FrP) [10:22:23]: La meg bare aller først si at jeg kommer fra innbytterbenken i min kulturkomitékollegas fravær i dag, så det er altså ikke dette området jeg til daglig arbeider med i Stortinget.

Årene som har gått, året som vi er inne i, og neste år har alle sammen vist seg å være – og vil også bli – utfordrende for folk. De siste to årene har vi alle sammen måttet leve med koronapandemien, med alle de følger den har påført oss. I år har det også brutt ut en brutal krig på vårt eget kontinent, hvor den aggressive part er et av våre naboland. Krigen har ført til enorme lidelser for folk i Ukraina, og har direkte og indirekte påvirket våre liv også her.

Folk opplever nå sterkt økte renter, høyere strømpris for alle husholdninger og virksomheter, prisvekst på mat og dagligvarer, dyrere drivstoff og skatteskjerpelser i mangemilliardklassen. Alt dette slår inn i folks hverdag. Folk får dårligere råd. Flere familier enn noen gang gruer seg til jul. Frivillige lag og organisasjoner sliter med de høye strømprisene og klarer ikke å holde aktiviteten oppe til tross for at behovet er større enn noen sinne. Idrettshaller stenger. Barn og unge mister sine fritidstilbud og i noen tilfeller sitt sosiale nettverk når de ikke lenger møtes.

I denne situasjonen skulle man kanskje tro at regjeringen gjorde hva den kunne for frivillige lag og organisasjoner. Man skulle tro at det var på tide å bli flinkere til

å prioritere ned tiltak som ikke er like nødvendige, og som ikke bidrar til bedre tider. I stedet ser vi en «business as usual»-holdning, med enkel klatting på budsjettet.

Fremskrittspartiet har foreslått store endringer i budsjettet. Vårt totale budsjett ville hjulpet mange, mange flere enn det regjeringens budsjett gjør.

Hva har så dette å si for Fremskrittspartiets prioriteringer på kulturbudsjettet? Vi er mest opptatt av helheten og er derfor ikke villige til å fortsette de høye offentlige utgifter til en del kulturformål. NRK burde ikke være en offentlig finansiert konkurrent til de kommersielle mediehusene. Mens de andre partiene forsøker å overgå hverandre med hilsen hjem til alskens offentlig støttede kulturformål, mener vi at det er mye bedre å satse på andre ting.

Fremskrittspartiet vil at momskompensasjonen til frivilligheten skal rettighetsfestes. Det er et mål vi har jobbet for i nesten tjue år. Endelig er målet i sikte, og frivillige lag og organisasjoner kan ha en mye større forutsigbarhet. Fremskrittspartiet vil også at helt klart næringsvennlige ordninger skal rettighetsfestes. Et flott eksempel er insentivordningen for utenlandske filmproduksjoner. Hvis den kan gjøres forutsigbar, vil det skape store positive ringvirkninger i form av arbeidsplasser og omsetning.

Så noen ord om de mediepolitiske styringssignalerne. Som kjent har Fremskrittspartiet noen andre tanker om deler av mediepolitikken enn flertallet i denne sal. For oss er mediepolitikken overmoden for en modernisering og liberalisering. Deler av Medie-Norge er allerede et godt fungerende marked, mens andre deler henger igjen i tidligere tiders gjennomregulerte og statsstyrte planøkonomi. Det viktigste her er NRKs særstilling som statsfinansiert mediehus.

Fremskrittspartiet mener at det burde gjennomføres en ny debatt om NRKs samfunnsoppdrag. For det første er det mye i samfunnsoppdraget som ikke lenger burde være der. Det er rett og slett slik at den teknologiske og markedsmessige utviklingen har ført til at veldig mye av oppdraget dekkes fint av andre kilder. For eksempel er det i dag ikke vanskelig å få tilgang til norsk musikk.

For de deler av samfunnsoppdraget som fortsatt ikke kan dekkes fullverdig i et liberalisert marked, bør det ikke være slik at kun en statlig finansiert mastodont kan levere innholdet. Man kan godt se for seg at det meste av NRKs innhold kan settes ut på anbud, eventuelt med omvendt auksjon. På den måten kan dagens NRK reduseres til et innkjøpskontor, som påser at resten av samfunnsoppdraget dekkes av ulike tilbydere. Når det er sagt, produserer NRK veldig mange flotte program-

mer og er en solid og god medieaktør i det norske samfunn.

Når det gjelder andre deler av mediepolitikken, er det viktig for Fremskrittspartiet å signalisere at markedsaktørene selvsagt bør få forutsigbare rammebetingelser, i hvert fall i den utstrekning som det offentlige kan stå inne for. Samtidig betyr det ikke at staten skal låse seg til hvor mye f.eks. statsstøtten skal være i flere år fremover. Når praktisk talt alle andre poster på statsbudsjettet vedtas år for år, kan ikke mediesektoren forvente mer forutsigbarhet enn andre.

En liten hjertesak for meg er lokalradioene. Jeg er glad for at en samlet komité vil forlenge FM-konsesjonene. Som man kanskje husker, var Fremskrittspartiet den aller ivrigste forkjemperen for å bevare FM-nettet ved innføringen av DAB, og vi kjempet en hard kamp for nærradioenes fortsatte eksistens. Det gjør vi fortsatt. Derfor er vi glad for denne forlengelsen. Jeg ser at posisjonspartiene har forsøkt å skape et inntrykk av at det kun er de som har bidratt til at man nå sikrer forlengede konsesjoner. Det føler jeg vel er litt urent politisk trav og utsalg av politiske saker som alle partier bør holde seg for gode for når komiteen er samlet omkring dette ønsket.

Til slutt vil jeg ta opp de forslag Fremskrittspartiet er en del av. Jeg vil også gi uttrykk for at vi ønsker å støtte Høyres løse forslag nr. 17, som er fremlagt i dag.

Presidenten [10:28:36]: Då har representanten Morten Wold teke opp dei forslaga han viste til.

Det vert replikkordskifte.

Åse Kristin Ask Bakke (A) [10:28:47]: Det er riktig, som representanten sa, at Framstegspartiet har foreslått store endringar for kultur i sitt alternative statsbudsjett, for der regjeringa aukar kulturbudsjettet med nesten 1,5 milliard og satsar på kultur over heile landet, gjer Framstegspartiet det motsette og kuttar med over 5 mrd. kr. Det er hyggeleg at Framstegspartiet no vil ha full momskompensasjon. Det hadde òg vore fint om dei hadde brukt moglegheita dei siste åra dei styrte sjølve – med finansministeren – men det er hyggeleg at dei er på lag med regjeringa i dag.

Mitt spørsmål gjeld det store kuttet på kulturbudsjettet. Betyr det at Framstegspartiet vil leggje ned store delar av kulturtilboda, eller vil ein giere det så dyrt at kulturen blir berre for dei som er rike, og ikkje for alle?

Morten Wold (FrP) [10:29:45]: Kultursektoren er en viktig sektor i Norge. Det gjelder både for frivillighet og ikke minst for barn og unge. Vi foretar andre prioriteringer i kulturbudsjettet enn resten av partiene i Stortinget. Vi ønsker en mer publikumsbasert kultursektor som ikke i det vesentlige skal leve av offentlig støtte.

Kultursektoren viser å ha i seg evnen til å skape både stor aktivitet og arbeidsplasser, og jeg tror det finnes mange kreative og gode krefter der. Selv om tilbudet skulle bli noe smalere som en følge av noe lavere overføringer, vil kultursektoren fremstå som en veldig viktig sektor for det norske samfunnet også i årene som kommer, uansett hvordan budsjettet til Fremskrittspartiet måtte være.

Kari Henriksen hadde her overtatt presidentplassen.

Åse Kristin Ask Bakke (A) [10:30:53]: Det er eit massivt kutt, men eg vil over til eit anna forslag som Framstegspartiet kjem med, og det gjeld einerettsmodellen. Einerettsmodellen er den modellen som sikrar at det er ansvarleg, og i tillegg at overskotet går til kultur og idrett over heile landet. Dei frivillige er klare i si tale: bevar einerettsmodellen og ikkje opne opp for fleire pengespelselskap i Noreg. Framstegspartiet bruker kvar anledning til å prøve å skrote einerettsmodellen, også i dag. Korleis vil Framstegspartiet, som vil skrote einerettsmodellen, svare alle dei som er speleavhengige, og kva skjer med alle dei frivillige og deira krav om å bevare einerettsmodellen når ein no føreslår ein aggressiv og uforsvarleg lisensmodell?

Morten Wold (FrP) [10:31:47]: Jeg vil ikke gå god for siste del av spørsmålet – at vi skal åpne for en aggressiv spillmodell. Fremskrittspartiet har lenge tatt til orde for en lisensbasert spillmodell fordi vi mener det sannsynligvis vil føre til større inntekter til staten og derigjennom mer penger ut til frivilligheten. Norsk Tipping har tjent Norge godt i veldig mange år. Det er f.eks. blitt realisert veldig mange idrettsanlegg som en følge av tilskudd fra Norsk Tipping. Jeg har selv besøkt Norsk Tipping. Jeg har også besøkt spillselskaper på Malta og sett hvordan de egentlig har samme tilnærming til å hindre folk i å spille for mer enn det de bør.

Åslaug Sem-Jacobsen (Sp) [10:33:04]: Jeg synes det er veldig hyggelig med en gjesteopptreden fra tidligere komitémedlem Wold.

Jeg vil benytte anledningen til å fortelle folk at regjeringen foreslår en bevilgning på 300 mill. kr til momskompensasjon for bygging av idrettsanlegg. Vi ga mer i saldert, og i tillegg kommer vi med en tilleggsbevilgning på 46,5 mill. kr for å sikre full innvilgelse av godkjente beløp i RNB i 2022. Vi er i gang med prosesser for å regulere både momskompensasjon for idrettsanlegg og for frivillighetens kjøp av varer og tjenester. Fremskrittspartiet har omsider kommet til samme konklusjon som regjeringspartiene og SV – at regelstyring er bra ved idrettsanlegg, selv om de aldri gikk inn for det i de åtte

årene de styrte budsjettene i Norge. Ei heller gjorde de noe med det voldsomme etterslepet, som nå er oppe i 4,5 mrd. kr. Hvorfor har ikke Fremskrittspartiet kommet på banen i det spørsmålet før nå, siden etterslepet under deres styring ble så enormt?

Morten Wold (FrP) [10:34:04]: Det er slik i politikken at ting utvikler seg over tid. Det er ikke alt man får gjort de første årene i regjering. For de politiske partiene er det også slik at man gjennom prosesser og etter hvert som politikken utvikler seg, kan justere og endre standpunkter, så vi er nå glad for å kunne gi vår støtte til denne ordningen. Det tjener idretten godt. Idretten er en viktig del av det norske samfunnet, ikke minst for barn og unge. Vi ser nå at det er vanskelig for veldig mange å være med i idretten fordi det koster mye penger. Slik sett er det et solid håndslag til norsk idrett å støtte denne modellen.

Kathy Lie (SV) [10:35:06]: Jeg vil benytte anledningen til å adressere Fremskrittspartiets massive kutt i ordningene i kultursektoren. Fremskrittspartiet sier i sine merknader til budsjettet at de ønsker mer «nærings- og publikumsfokus på norske kulturordninger», og at de ved flere anledninger har «vært kritisk til tilskudd til nisjeprodukter av sær karakter». Fremskrittspartiet foreslår bl.a. å kutte i bevilgningen til Kulturfondet. Jeg mener hele poenget med et fond som deles ut av et råd som vi politikere ikke skal blande oss opp i, er nettopp å sikre at vi politikere ikke skal bestemme hva som er smalt og sært. Jeg lurer på om representanten har gjort seg noen tanker om hva kutt i midler til den frie kunsten vil bety for skaperkraften og innovasjonen i kultursektoren, og om han har noen tanker om hvem som skal bestemme hva som er for sært og smalt til å få støtte?

Morten Wold (FrP) [10:35:57]: Vi er alle enige om prinsippet med armlengdes avstand – at politikerne ikke skal legge seg opp i enhver bevilgning innenfor kulturlivet. Det ville blitt helt håpløst. Det er også slik at man uansett kan ha meninger og synspunkter rundt hvordan pengene deles ut, da av andre, når man ser til en del smale formål som representanten nevner at pengene går til. Vi ønsker ikke å kvele alle smale formål. Dette er et veldig vanskelig område å diskutere fordi det er så sterke følelser, men vi har jo av og til trukket frem den kunstneren som spruter maling ut av bakenden. Det mener vi er meningsløs bruk av offentlige midler, og det er en følelssak og noe det må være lov til å mene.

Presidenten [10:36:58]: Replikskordskiftet er avsluttet.

Kathy Lie (SV) [10:37:21]: Det var godt å få varmet opp med en replikk til Fremskrittspartiet.

Et rikt og mangfoldig kulturliv der alle har mulighet til å delta, krever at vi støtter dem som lager og formidler kunst og kultur og gjør kunst og kultur mer tilgjengelig der folk bor. I SVs alternative budsjett starter vi opptrappingen for å oppfylle løftet om at 1 pst. av statsbudsjettet skal gå til kultur.

Frivilligheten og idretten er blant fellesskapets grunnsteiner. Et viktig tiltak for å sikre dem er å gjøre momskompensasjonen regelstyrt og innføre en rekke virkemidler for å bedre tilgangen på treningsarealer og øvingsrom. Vi mener den lokale frivilligheten må styrkes og sikres forutsigbarhet.

I SVs alternative statsbudsjett styrker vi Kulturfondet, Norsk filmfond og Fond for lyd og bilde, så vi styrker det frie feltet. Vi prioriterer bibliotekene, kulturskolene og fritidsklubbene, som viktige arenaer i den kulturelle grunnmuren.

En forutsetning for et rikt kulturliv er en anstendig kunstnerøkonomi. Derfor foreslo vi flere nye stipendhjemler, styrking av vederlagsordningene og å gjøre ordningen for utstillingshonorar fast og utvide den. Vi foreslo en økt satsing på Skuespiller- og danseralliansen, og vi foreslo midler til å starte opp Musikeralliansen, som nå er ferdig utredet og helt gryteklar. Vi foreslo også en større økning i pressestøtten og en videreføring av momsfritaket for elektroniske nyhetsmedier.

I en tid med et stramt budsjett har det ikke vært mulig å få til det nødvendige løftet for alle disse ordningene, men jeg vil si at mange deler av kulturbudsjettet er vinnere i år. Vi visste at det ville bli lite rom for de store investeringene og de store satsingene. Jeg har likevel ved flere anledninger tatt til orde for at kulturen er spesielt viktig for oss i krevende tider – når vi trenger å samles og oppleve, når vi trenger mening og impulser, når vi trenger å skape.

I budsjettforhandlingene med regjeringen vil jeg spesielt trekke fram at vi ble enige om å styrke innkjøpsordningen for sakprosa med 10 mill. kr. Det er et felt som har vært underfinansiert lenge, og vi har tidligere vært enig med kulturministeren om at behovet er enda større. Denne bevilgningen er en god start på en opptrapping til de 25 millionene vi foreslo i vårt budsjett. Det skrives mye god sakprosa, og nå vil flere få tilgang til disse bøkene i hele landet. Det er også viktig for forfatterøkonomien.

I finansdebatten nevnte jeg de mange mindre, men viktige prosjektene og tilskuddene som vi fikk gjennomslag for i budsjettforliket. Disse bevilgningene kan synes små hver for seg, men når man ser hvilken betydning det har for kulturen rundt om i hele Norge, er jeg oppriktig glad og stolt over å kunne bidra til så mye glede. Nå kan

«Anna Rogde» seile med ungdom som trenger noe annet enn et klasserom, Bymuseet i Bodø kan bli universelt utformet så alle kan besøke det, og folk i Hallingdal kan nyte opera i en vinterisolert og tilrettelagt låve hele året.

Vi har også blitt enige om en satsing på Ibsen 2028 i Skien, Kode museer i Bergen, Jøssingfjorden Vitenmuseum i Rogaland, Doktortjønna friluftspark i Trøndelag og Samovarteateret i Finnmark.

I dette budsjettforliket styrker vi også formidlingen av nynorsk scenekunst med Teater Vestland og Det Vestnorske Teateret. Det betyr mye for satsing på godt teater på nynorsk.

I SVs alternative statsbudsjett foreslo vi en økning til kultur og idrett og frivillighet på 638 mill. kr, nettopp fordi vi mener kulturen er så viktig, og fordi vi mener det er viktig med et skikkelig løft etter at mye av kulturen har lidd under pandemien og ikke har klart å hente seg inn helt ennå. Vi ser også at den frivillige sektoren fortsatt sliter med å komme seg opp på nivået fra før pandemien.

I en tid hvor den ene krisen avløser den andre, er det utfordrende å sette kultur og frivillighet først, men vi vet det betyr så mye for mange menneskers livskvalitet og mening med livet. Det betyr mye for det skapende mennesket. Dessuten er det mange menneskers levebrød.

Jeg vet fra tidligere at Senterpartiet, Arbeiderpartiet og SV i opposisjon var enige om veldig mye på kulturfeltet, og at vi sammen ønsket å løfte kultursektoren opp til 1 pst.-målet. Jeg tror ikke vi plutselig har blitt veldig uenige. Derfor håper jeg det kommer en tid hvor de store satsingene igjen blir mulig å få gjennomslag for, for kultur har en verdi i seg selv, og det er viktig at kultur av god kvalitet kan oppleves av alle i hele landet. Det mener jeg at SVs alternative budsjett svarer godt på, og jeg håper at vi kan jobbe videre for å bli enige, Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV sammen, om å styrke kulturbudsjettet videre i årene som kommer.

Så skal jeg si litt om mediepolitiske styringssignaler. En fri og uavhengig presse er viktigere enn noen gang. I en urolig verden med store, kritiske hendelser er det viktig med tilstedeværende presse, som kan ta tak i de store sakene og gi oss nyheter av god kvalitet. Her er de frie, redaktørstyrte mediene særdeles viktig, og jeg er derfor glad for at vi har en retning i styringssignalene som styrker dette feltet. Det er også viktig som en motvekt til de store teknologigigantene, som opererer på sosiale medier med mye informasjon som ikke er etterprøvbart.

I mediebildet vil jeg også framheve NRKs viktige rolle som allmennkringkaster. Jeg er fornøyd med at Medietilsynets rapport viser at NRK nettopp oppfyller allmennkringkasteroppdraget og er med på å sikre mediemangfoldet i Norge. I den sammenheng er det viktig å

framheve også at NRKs regionkontorer gir god tilstedeværelse i hele landet.

Jeg er glad for at kravet til NRKs norskandel er skjerpet og utvidet til å gjelde flere kanaler, men jeg er nok av den oppfatning at det burde gjelde alle kanalene. Siden det i lang tid også har vært lagt til rette for en kommersiell allmennkringkaster på tv, er jeg fornøyd med at det kompenseres for at den lokaliseres utenfor Oslo, og at det kompenseres for distribusjon av nyheter og innhold for barn og unge og produksjon av norsk drama.

Da regjeringen la fram sitt budsjettforslag i høst, kom det som et sjokk på mange i mediebransjen at regjeringen foreslo å avvikle momsfritaket for elektroniske nyhetsmedier. Mediebransjen ga uttrykk for at dette ville ramme innovasjon og digital utvikling både regionalt og lokalt, og at momsfritak hadde gjort det mulig å skape flere nyhetssendinger med levende lyd og bilder for å tilpasse seg nye og yngre kundegrupper.

Så har det også vært diskusjoner om moms på avveie blant mange tv-distributører og strømmetjenester. De som omsetter nyhetskanaler, har tjent på dette ved å inkludere nyhetskanaler i sports- og underholdningspakker som selges til forbrukerne. Det er klart at deler av momsfritaket har blitt benyttet til noe som ikke var formålet med å innføre det. Likevel ser vi at dette får store konsekvenser for bl.a. TV 2 som en viktig allmennkringkaster. I SVs alternative budsjett foreslo vi å reversere hele kuttet. Det fikk vi ikke gjennomslag for, men vi er glad for at vi har fått til et verbalforslag hvor vi ber regjeringen vurdere innretningen knyttet til momsplikten og konsekvensene for de redaktørstyrte mediene, og vurdere tiltak for å sikre at lokal- og regionaviser ikke får begrensninger i muligheten til produksjon av video og lyd på grunn av momsendingene. Det har blitt presisert at momsfritaket fortsatt gjelder for alle aviser, også de nettbaserte, og det er viktig for mange lokalaviser.

Jeg er glad for at det foreslås tiltak for å styrke lokalmediene, og særlig er jeg glad for at vi fikk til en flertallsmerknad om å forlenge FM-konsesjonene uten ny konkurranseutlysning fram til 2031. Det er viktig for at lokalradioene skal kunne ha forutsigbarhet og kunne bruke kreftene sine på digital transformasjon framfor mye arbeid med konkurransegrunnlaget. Det har allerede vært satset mye på digitalisering, og vi har vært redd for at usikkerhet om man får forlenget konsesjon, ville føre til at mye av dette arbeidet ville gått tapt.

De fireårige styringssignalene er en helt ny måte å jobbe langsiktig med mediepolitikk på, og jeg håper at dette svarer til mediernes ønske om mer forutsigbarhet.

Presidenten [10:46:14]: Det blir replikkordskifte.

Åse Kristin Ask Bakke (A) [10:46:27]: Til det representanten tek opp om moglegheita for deltaking: Vi har

i det siste vore ganske bekymra – eg trur begge som står her – for korleis barn og unge kan få delta i fritidsaktivitetar og idrett. Heldigvis fekk regjeringa styrkt utlånssentralar som BUA, fekk straumstøtte til idretten og frivilligheita på plass veldig tidleg og fekk sikra full momskompensasjon og kontingentkasse rundt om i kommunane, slik at ein kan få delta. Mitt spørsmål til representanten Lie er: Kva ser ho som det viktigaste tiltaket for at fleire barn og unge kan få delta i fritidsaktivitetar og idrett?

Kathy Lie (SV) [10:47:12]: Jeg vil takke representanten Ask Bakke for et veldig viktig spørsmål, for det er flere bekymringer rundt muligheten for alle barn til å delta i idretten, og det var mange som falt fra under pandemien, både barn og frivillige voksne. Nå når alt har blitt dyrere rundt oss, er det flere foreldre som sier at de må kutte i barnas fritidsaktiviteter, og at de ikke har råd til å kjøpe det utstyret barna trenger. Jeg er en ivrig tilhenger av tiltak som BUA, som vi fikk styrket i revidert budsjett, og som også får et viktig løft i neste års budsjett. Det er jeg veldig glad for. Jeg er også veldig glad for at det er ekstra penger til å inkludere barn og unge. Jeg tror vi må sørge for at idrettslag og klubber har økonomi til å gi de barna som trenger det, friplasser. Derfor ønsker vi også å opprette en tilskuddsordning for klubber i levekårsutsatte områder. I Oslo har vi noe som heter «Nabolagsklubb», som fungerer veldig godt på den måten.

Så er det ikke sann at disse tiltakene gjør familiene mindre fattige, men det gjør barnas opplevelse av fattigdom mindre og gir glede og samhold i hverdagen til barna.

Tage Pettersen (H) [10:48:24]: Pandemien gikk hardt ut over norsk musikkliv. Det ser vi bl.a. på tall i rapporten Kunst i tall, som Kulturrådet la fram denne uken. Den viser at norsk musikkliv tapte omsetning for om lag 5 mrd. kr i pandemien. Da tenker jeg det er bra at departementet nå setter i gang en helhetlig gjennomgang av norsk musikk i 2023. En viktig del av dette bør bl.a. være å komme opp med tiltak som gjør at bruken av norsk musikk i Norge også styrkes. Da tenker jeg at en start hvor man kutter i budsjettet etter et forlik mellom regjeringen og SV på 25 mill. kr i kultur som næring, er et veldig dårlig signal. Jeg lurar på hvordan representanten ser for seg at det kuttet skal ramme, og ikke minst hvordan det eventuelt kan virke inn med tanke på å øke norskandelen, som representanten også var inne på i sitt innlegg.

Kathy Lie (SV) [10:49:26]: Jeg takker for spørsmålet. I SVs alternative budsjett foreslo vi ikke å kutte i midlene til kreativ næring, men vi foreslo å flytte dem

over til Innovasjon Norge. Vi har også fått flertall i et representantforslag nettopp om å samordne og se på hele virkemiddelapparatet rundt kreative næringer, og jeg håper at det arbeidet, med vedtakene der, vil gi noen svar på hvordan det er lurt å innrette ordningene.

Vi har flere styrkinger i vårt budsjett, bl.a. endelig å få opprettet en musikerallianse som støtter musikerne mellom oppdrag, som vi ikke fikk flertall for nå. I tillegg hadde vi et forslag om en tilskuddsordning for de store orkestrene for å bruke mer norsk musikk. Så vi hadde flere andre innretninger som også kunne ha hjulpet musikkfeltet, i budsjettet vårt.

Tage Pettersen (H) [10:50:28]: Jeg er veldig glad for at SV og bl.a. Høyre fant sammen i det representantforslaget: Men igjen – jeg synes dette er et dårlig signal i forhold til de tiltakene vi kom opp med der.

Et annet område hvor SV og Høyre, og for så vidt flere av partiene i Stortinget, er enige – også regjeringspartiene, da de var i opposisjon – gjelder å få på plass en ordning for etablerte scenekunstkompanier, hvor SV hadde lagt inn 15 mill. kr, hvis jeg ikke husker feil, og vi har lagt inn noe mindre. Regjeringen har sågar i endringen av statsbudsjettet for 2022 fjernet 4 mill. kr som var tiltenkt den ordningen i år, fordi man ikke har kommet på plass med ordningen. Nå har vi vel tverrpolitisk snakket om denne ordningen i veldig mange år, og det er på tide at vi faktisk leverer. Spørsmålet mitt til representanten er: Hvordan skal SV fra sin rolle her i Stortinget påvirke regjeringen til å få fortgang i dette arbeidet? Det er dessverre ingen penger i budsjettet til dette i 2023, men allikevel bør vi komme tilbake til det, eventuelt i revidert, når en ordning eventuelt er på plass.

Kathy Lie (SV) [10:51:27]: Ja, dette er også et viktig spørsmål, for det er klart at det er mange av de etablerte scenekunstkompaniene som sliter med økonomien nå, og det har vi fanget opp og vært opptatt av. Som representanten sier, tror jeg det egentlig er ganske stor enighet om at vi trenger å finne en god ordning for dem, og så er det problematisk å finne den ordningen som treffer best, og som treffer alle, og som folk kan være forlikte om. Jeg har fått signaler om at regjeringen jobber med det, og jeg er villig til å satse på, hvis det kommer opp en ordning som kan fungere godt, at vi bør kunne styrke det i revidert budsjett til våren.

Morten Wold (FrP) [10:52:32]: Frivillige lag og organisasjoner, som sliter denne vinteren etter pandemien, merker selvfølgelig også de rekordhøye strømprisene som har slått inn. Mange lag og organisasjoner har veldig høye kostnader til strøm, og idrettslag rammes hardt. Vi hører om ishaller og svømmebasseng og andre tilbud som må stenge ned, og felles for alle disse er at

det stort sett er barn og unge som rammes når slike fritidstilbud forsvinner. Likevel opplever vi at regjeringen er litt handlingslammet i denne saken. Det er en vente-og-se-holdning, og strømprisene bare øker og øker. Vi skal kanskje ikke gå inn i en diskusjon om strømprisen, men jeg lurer på hva representanten fra SV vil si til alle de barn og unge som mister sine tilbud fordi regjeringen ikke gjør ordentlige grep.

Kathy Lie (SV) [10:53:33]: Nå vet jeg ikke om representanten Wold har fått med seg hva vi faktisk har gjort, for forhandlingene om strømstøtte til frivilligheten ble gjennomført tidlig på nyåret. Ordningen ble opprettet allerede før det også, og underveis – hele veien – har vi jobbet inn mot at strømstøtteordningen for frivilligheten skal være på samme nivå som for husholdningene. Det opplever jeg at treffer idrett og frivillighet godt, selv om utgiftene til ishaller osv. er så vanvittig høye at strømstøtten i seg selv ikke dekker alt som er nødvendig.

Grunde Almeland (V) [10:54:41]: Jeg vil starte med å skryte av representanten Lie, for som hun selv nevnte, fremmet hun tidligere denne høsten et fryktelig godt representantforslag om hvordan man skulle styrke kreative næringer, og Venstre og SV fant sammen om en rekke gode forslag som også fikk flertall i denne sal, om hvordan nettopp kulturnæringene skal styrkes. Noe av det som var bra i det representantforslaget, var at det klarte å analysere: Trengs det næringspolitiske virkemidler som ikke en rekke av de tiltakene representanten i dag viser til, i tilstrekkelig grad svarer til? Det gjelder f.eks. musikerallianse, som Venstre mener er viktig, og som Venstre i motsetning til samarbeidspartiene har funnet rom til i sitt alternative budsjett. Det vi trenger, er altså næringspolitiske virkemidler. Det foreslo ikke regjeringen i utgangspunktet å kutte i, men sammen med SV klarte de å finne et solid kutt. Hvordan mener representanten at dette er i tråd med hennes eget forslag?

Kathy Lie (SV) [10:55:43]: Som jeg nevnte i stad, foreslo ikke vi å kutte de pengene. Vi foreslo å overføre dem til Innovasjon Norge, med den tanke at det var under Innovasjon Norge man burde samle virkemiddelapparatet for kreative næringer. Jeg satt ikke i det handlingsrommet, så jeg vet ikke helt hvordan det kuttet kom til, annet enn at jeg tror det kan ha vært noe av det siste som skjedde, kl. 04.30 om morgenen eller noe sånt, den dagen vi kom til enighet om dette budsjettet. Jeg synes jo det er et trist kutt. For å få budsjettet til å gå opp må noen kutt gjøres noen steder, og sånn ble det denne gangen.

Presidenten [10:56:36]: Da er replikkordskiftet slutt.

Hege Bae Nyholt (R) [10:56:53]: Rødts alternative statsbudsjett reflekterer krisetiden vi står i, og har undertittelen Rettferdighet og trygghet: Ta tilbake kontrollen.

Etterdønningene av pandemien overlapper med den pågående priskrisen og gjør vilkårene spesielt tøffe for mange kulturarbeidere. Rødt mener og har ment i mange år, også før pandemien og priskrisen, at statsbudsjettene våre i større grad må søke å gi flere i kultursektoren den tryggheten og kontrollen over eget liv som ligger i fast inntekt. Derfor foreslår vi i år igjen å etablere flere arbeidsstipender, statsstipender og langvarige stipender for kunstnere. Vi foreslår også å øke satsen på stipendet med 15 000 kr per år, øke bevilgningen til utstillingshonorar og tilskuddsordninger, bevilge penger til opprettelse av kunstnerallianse og ekstraordinære bevilgninger til det frie scenekunstheltet for å opprettholde aktiviteten etter koronaen.

Situasjonen vi står i i år, etter at Russland invaderte Ukraina, pålegger oss et ekstraordinært ansvar, for blant den pågående krigens mange ofre finner vi viktige formidlere av kunst og kultur som har måttet legge ned sitt virke, enten for faktisk å flykte eller av redsel for represalier fra myndighetene. Det å tilrettelegge for at mennesker som er på flukt eller er underlagt sensur, kan fortsette å utøve, er et internasjonalt ansvar. Residensordningen er ett av flere virkemidler vi har i verktøykassen. Det er for meg helt uforståelig at man verken i forslaget fra regjeringen eller i budsjettenigheten med SV har funnet midler til å styrke ordningen, til å etablere trygge omgivelser for flyktende kulturarbeidere og kunstnere. Rødt vil styrke residensordningen og med det bistå opposisjonelle i Russland og kunstnere fra Ukraina i den formidable oppgaven det er å bidra til sine samfunns kollektive hukommelse også i krigstid.

Rødt tror på å gi unge utøvere muligheten til å utvikle eierskap og tillit fra tidlig alder og foreslår en egen tilskuddsordning til ungdomsstyrte kulturprosjekter. Vi foreslår makspris på kulturskolen og styrker Den kulturelle skolesekken.

Rødt løfter bibliotekene. Ingen andre institusjoner er så konstante, så inkluderende, så samlende og så opplysende som det bibliotekene er. Vi løfter skolebibliotekene i utdanningsbudsjettet og finansierer årlig forsyning av barne- og ungdomslitteratur til 500 biblioteker over hele landet. Dette mener vi også er et viktig tiltak i priskrisetider. Sammen med fritidstilbudene som frivilligheten produserer, er bibliotekene svært viktige lavterskelmøteplasser. Det å bygge ut bibliotekene og frivilligheten er å bygge ut fellesskapet.

Presidenten [10:59:59]: Skal representanten ta opp Rødts forslag?

Hege Bae Nyholt (R) [11:00:02]: Det skal jeg sikkert.

Presidenten [11:00:04]: Da har representanten Hege Bae Nyholt tatt opp det forslaget hun refererte til.

Statsråd Anette Trettebergstuen [11:00:25]: Regjeringens mål er et samfunn der alle skal ha like muligheter, uansett hvem man er, hvor man bor, hva slags bakgrunn man har, eller størrelsen på lommeboka. Vi jobber hver dag for et samfunn med mindre forskjeller mellom folk og for en mer rettferdig fordeling.

Det gjelder også i kulturpolitikken. Vi har et klart mål om å gjennomføre et nytt kulturløft, der særlig den lokale og regionale kulturen skal styrkes, og vi er allerede i gang med mye av arbeidet. Vi jobber for å senke tersklene for deltakelse. Vi vil ha flere med. Vi vil at kunstnere skal ha rettigheter og vilkår på lik linje med andre arbeidsfolk. Vi fører også en mer offensiv likestillingspolitikk. Alle skal ha samme muligheter, samme frihet og samme trygghet til å leve et godt, selvstendig liv.

Det siste året har vært svært krevende for veldig mange. Vi har gått fra pandemi til krig, og det slår selvsagt også inn når vi skal lage statsbudsjett, men selv nå, med et stramt statsbudsjett, er jeg glad for at kulturbudsjettet tross alt har kommet godt ut. Vi har klart, og vi har prioritert, å skjerme de brede ordningene for kutt, og vi har gjort noen tydelige prioriteringer i et stramt budsjettår.

Først og fremst jobber vi for å sikre alle lik tilgang på kunst og kultur. Det er ekstra viktig at barn og unge skal ha like muligheter til å delta i idrett og fritidsaktiviteter. Her er det helt avgjørende at vi legger til rette for frivilligheten, og det prioriterer vi. I fjor sikret vi full momskompensasjon for frivillige organisasjoner. Det samme gjør vi i år. I 2023-budsjettet er bevilgningen til momskompensasjonsordningen økt med 125 mill. kr. Til sammen er ordningen styrket med 275 mill. kr fra Solberg-regjeringens siste forslag i fjor, da den ikke var full. I tillegg har vi sikret frivilligheten strømsstøtte. Alt dette bidrar til å holde aktiviteten oppe og deltakeravgiftene nede i krevende tider.

Kulturinstitusjonene våre – teatrene som der ute i regionene turnerer og gir folk opplevelser av høy kvalitet, museene som er så fantastisk viktige, alle som sørger for å formidle kunst og kultur av høy kvalitet ut til alle i landet – er viktige. Derfor har vi nå avvirket ABE-kuttet som den forrige regjeringen innførte, og vi har videreført tilskuddene til institusjonene til neste år, uten kutt. Til sammen har vi lagt inn 120 nye kunstnerstipender siden vi kom i regjering, og i et ellers stramt budsjett prioriterer vi å videreføre alle disse.

Regjeringen har som mål at kulturfolk skal behandles som arbeidsfolk, og vi må forsterke og forbedre det sosiale sikkerhetsnettet for kunstnere og kulturarbeidere. Bak enhver konsert, utstilling, tekst eller forestilling er det folk som også henter i barnehagen, betaler strømregningen sin og gjør sitt for å få endene til å møtes. Kunstnere og kulturarbeidere skal ha rimelig betaling, som alle andre. I kunstmeldingen, som vi nå jobber med, og som er varslet at snart kommer, skal vi gjennomgå hele kunstnerøkonomien.

Norsk film er virkelig inne i en gullalder. Da er det viktig at også vi følger opp og satser, og det gjør vi. Vi har økt støtten til Filmfondet med 20 mill. kr for neste år. Samlet har vi da på ett år, siden vi tiltrådte, styrket feltet med 35 mill. kr til fondet. Vi har endelig fått lagt ut medfinansieringsforslaget på høring, og insentivordningen er endelig under evaluering.

Vi jobber for at Norge skal være et tryggere og mer likestilt og inkluderende samfunn. Vi styrker tilskuddene til LHBT+-organisasjonene med 15 mill. kr i neste års budsjett. Det er nær en fordobling av den totale støtten, og behovet for økt støtte på dette området har blitt ekstra synlig etter terrorangrepet i Oslo natt til 25. juni i år. Jeg håper alle har fått opp øynene for den frykten som veldig mange skeive må gå rundt og føle på hver eneste dag.

Vi fører en offensiv likestillingspolitikk. Fortsatt er det sånn at menn tjener mest. Kvinner er mer utsatt for vold og negativ sosial kontroll. Menn er i flertall i styrerom og i lederstillinger. Her har det gått for sakte framover. Nå setter vi tempo på likestillingsarbeidet. I inneværende års budsjett styrket vi organisasjonene som jobber med likestilling og de regionale likestillingssentrene – nesten en dobling av innsatsen på flere felter. Den innsatsen og satsingen viderefører vi. Det er enormt viktig å gjøre dem som hver eneste dag – der ute hvor folk jobber og bor – jobber med å endre holdninger, jobber med å kurse og jobber med kampanjer, i stand til å gjøre mer.

Jeg er glad for at vi gjennom budsjettforliket med SV har fått på plass ytterligere styrkinger på både museums- og scenekunstoprådet, i tillegg til at vi bl.a. forsterker innkjøpsordningen for sakprosa. Det er et enormt viktig mål for oss, og det passer godt i hop med våre ambisjoner på litteraturfeltet, ikke minst den nye bokloven, som straks legges fram.

Avslutningsvis vil jeg benytte anledningen til å takke komiteen for et godt arbeid og et godt samarbeid og samtidig varsle at jeg vil komme tilbake til mediepolitikken, som vi også diskuterer her i dag, i et eget innlegg.

Presidenten [11:07:09]: Det blir replikkordskifte.

Turid Kristensen (H) [11:07:24]: Jeg har lyst til å stille statsråden et litt kort spørsmål om konverteringsterapi. Det er bred enighet om at vi ønsker et forbud, og vi skal beskytte så godt vi kan. Jeg vet at statsråden nettopp har hatt det på høring og vurderer det, så jeg skal ikke gå inn i realitetene i det som er til behandling nå. Det jeg er litt forundret over, er at Solberg-regjeringen også hadde et forslag ute på høring, og høringsfristen på det var oktober 2021. Det er noen forskjeller, som statsråden nå vurderer, men faktum er at hvis statsråden ikke hadde tråkket så hardt på bremsen og bråbremset, kunne vi allerede nå hatt på plass en lov som ville ha beskyttet barn og unge. Den ville kunnet være på plass senest i sommer.

Hva tenker statsråden om at vi nå taper et år, kanskje halvannet, hvor barn og unge kunne ha vært beskyttet av en lov, fordi hun valgte å stoppe hele prosessen framfor å få vedtatt den loven og så gå videre?

Statsråd Anette Trettebergstuen [11:08:30]: Vi har valgt å ta en ny vurdering av måten man kan få til et totalforbud mot konverteringsterapi på, nettopp fordi vi mener at det ikke er tilstrekkelig bare å skjerme barn og unge mot potensielt å få ødelagt livet sitt ved å bli utsatt for overgrep der noen forsøker å tvinge dem til å bli en annen. Solberg-regjeringens høringsforslag fikk derfor også massiv slakt, fordi det overhodet ikke gikk langt nok. Tvert imot var det egentlig med på å legalisere konverteringsterapi overfor dem over 16 eller 18 år, og det vil ikke jeg som likestillingsminister være med på. Forrige regjering brukte jo nesten tre år på å legge fram en utredning av et halvdårlig forslag. At vi har brukt noen måneder på å sikre alle mot overgrep, står jeg fint i.

Turid Kristensen (H) [11:09:27]: Jeg er ikke enig i beskrivelsen, at det ble slaktet, men bl.a. statsråden ønsket at man skulle gå lenger, og det har jeg respekt for. Det er også mange vektige stemmer som er kritisk til en del av det som ligger i dagens forslag.

Mitt spørsmål gikk egentlig ikke på hvorvidt det skal utvides til å omfatte flere. Det tok noen år før Solberg-regjeringen fikk lagt fram sitt forslag, for da var det ikke gjort et arbeid. Nå er det gjort et godt arbeid. Hva tenker statsråden om at vi nå kunne hatt en lov som hadde beskyttet de aller svakeste, barn og unge, en lov som kunne ha vært i virksomhet mens statsråden fikk foretatt vurderinger for de områdene som hun mente at Solberg-regjeringens forslag trengte å forsterkes på? Faktum er at loven kunne ha vært i kraft i dag, men nå står vi uten en lov, og dette vil, etter hva jeg forstår, også ta noe tid. I innstillingen sies det at man tar sikte på å legge det fram, men jeg vet ikke når statsråden egentlig vil gjøre det.

Statsråd Anette Trettebergstuen [11:10:35]: Jeg kunne også sagt: Hvorfor lot forrige regjering det gå nesten tre år før de la fram det lovforslaget som Stortinget ba om at de skulle legge fram?

Ja, vi kunne sikkert hatt en lov på plass nå, men det ville vært en dårlig lov, som kun beskyttet barn og unge, og ville hatt så mange nevnte unntak at den ikke ville beskyttet godt nok, og den ville legalisert konverteringsterapi overfor voksne. At jeg har valgt å bruke litt lenger tid på å få på plass et helhetlig forbud, tror jeg også de der ute som er opptatt av at alle skal beskyttes mot grove brudd på menneskerettene sine, er glad for.

Turid Kristensen (H) [11:11:16]: På samme måte som jeg ikke er enig i at det var massiv kritikk over hele fjøla mot det forrige forslaget, er det også folk der ute som gjerne skulle ha sett at det var på plass en lov som kunne beskyttet de aller svakeste. Spørsmålet er ikke hvorvidt man var enig eller uenig i det som lå i Solberg-regjeringens forslag. Jeg aksepterer at statsråden har et ønske om å utrede en ytterligere utvidelse, og så får vi se, når man har behandlet høringsuttalelsene, hva man klarer å få til. Det fjerner likevel ikke det spørsmålet jeg har. Vi kunne i dag hatt en lov som beskyttet de aller svakeste, og jeg anser det for å være en tapt mulighet med tanke på å ha noe på plass som kunne ha virket inntil man eventuelt valgte å utvide.

Er ikke statsråden enig i at det hadde vært hensiktsmessig og ønskelig at vi hadde hatt dette på plass i dag, for å beskytte nettopp de aller svakeste, som barn og unge?

Statsråd Anette Trettebergstuen [11:12:09]: Det som hadde vært aller mest ønskelig, var om forrige regjering tok anmodningen fra Stortinget den gangen, for snart fire år siden, på alvor og faktisk la fram et helhetlig, dekkende forbud mot konverteringsterapi innen kort tid. Det gjorde man ikke. Man somlet og brukte ikke sjansen eller muligheten sin. Så når jeg står her og får kritikk for at jeg bruker noe lengre tid, noen måneder lengre, for å få til det helhetlige, dekkende forbudet som folk ønsker seg, er det en kritikk jeg rett og slett ikke klarer å ta på alvor.

Kathy Lie (SV) [11:12:54]: Et rikt og mangfoldig kulturliv er avhengig av kunstnere som har økonomi til å leve av sitt kunstnerskap og skape kunst og kultur for folk i hele landet. I SVs alternative budsjett har vi flere forslag til styrking av kunstnerøkonomien, med både flere kunstnerstipender, vederlagsordninger, tiltak som SKUDA og opprettelse av en musikerallianse. Vi fikk ikke gjennomslag for alt dette, men det finnes noen lyspunkter i budsjettet. Jeg lurer på om statsråden kan si

litt mer om hva hun gjør og vil gjøre for å styrke kunsternes økonomi og livsvilkår.

Statsråd Anette Trettebergstuen [11:13:33]: Det er også et område der Arbeiderpartiet og SV er helt enige, og det gleder meg stort at vi samarbeider godt om å styrke kunstnerøkonomien. Kunstnere og kulturarbeidere er arbeidsfolk som alle andre, men er i veldig stor grad en gruppe som må stå med lua i hånda i dagens arbeidsliv. Det vil vi være med på å snu. Det er derfor vi har lagt inn 120 nye kunstnerstipender det siste året, til sammen, og det er også derfor vi skjærer de brede ordningene mot kutt nå i en vanskelig tid. Der er kulturen spart, for når vi snakker om penger til Kulturfondet, penger til Kulturtanken osv., er det arbeid for kunstnere og kulturfolk det egentlig er snakk om.

Jeg gleder meg til å legge fram kunstnermeldingen etter hvert. Der går vi gjennom hele kunstnerøkonomien, alle virkemidlene, for å se til at de treffer best mulig. Vi vil også i samarbeid med arbeidsministeren se på muligheter for hvordan vi gjennom andre typer regelverk kan gi kunstnere og kulturarbeidere bedre sikkerhetsnett.

Terje Kollbotn (R) [11:14:56]: Meir leselyst og styrkt litteraturformidling er eit satsingsområde i Hurdalsplattforma til regjeringa. Raudt er veldig glad for at litteraturhusa i Oslo, Bergen, Trondheim, Skien og Fredrikstad alt er komne inn med faste midlar i statsbudsjettet.

Eg vil spørje statsråden: Kva retningslinjer og krav gjeld for at fleire vitale litteraturhus kan kome inn i statsbudsjettordninga? Meir konkret: Vil statsråden gå nærare inn på og arbeide vidare for at to av dei mest vitale litteraturhusa i Noreg – i Odda og i Stavanger – også kjem inn i neste års statsbudsjettprosess?

Statsråd Anette Trettebergstuen [11:15:56]: Jeg er veldig glad for at vi i et stramt budsjett har klart å løfte og prioritere nettopp leselyst. Noe av det som bekymrer meg mest som kulturminister, er at folk leser mindre i dette landet. Ungdom leser veldig lite, og gutter leser nesten ingenting. Det må vi snu. Det er det boklov-arbeidet vårt i bunn og grunn handler om. Det er også derfor vi i årets budsjett har styrket leselystorganisasjonene, litteraturformidlingen og også litteraturhusene. Det er jeg glad for at vi har klart å gjøre, og så får vi komme tilbake til eventuelle satsinger og nye hus i neste budsjettprosess.

Grunde Almeland (V) [11:16:46]: Som jeg har vært inne på tidligere fra denne talerstolen, er et av områdene som opplever kutt, det næringspolitiske virkemiddelapparatet, som skal hjelpe og støtte flere kulturar-

beidere til å satse for seg selv og komme i gang med å lykkes med å skape mer kultur. Jeg forstår på f.eks. representanten Kathy Lie at dette fort er et forslag som har kommet inn halv fem om morgenen, men konsekvensen er uansett at det er denne statsråden som må finne ut hvordan kuttet skal fordeles. Når nå Arctic Race er ute av potten – det er flyttet et annet sted, så det er beholdt – er det som står igjen, som statsråden da må velge hvor hun skal kutte i, enten Innovasjon Norge eller trondheimskontoret til Kulturrådet, snart Kulturdirektoratet. Hvordan vil denne fordelingen se ut? Kan statsråden garantere at trondheimskontoret til Kulturdirektoratet ikke legges ned som en konsekvens av dette kuttet?

Statsråd Anette Trettebergstuen [11:17:46]: Takk for spørsmålet. Vi er opptatt av å bygge kultur og næring og skal også etter hvert levere på et ønske fra Stortinget om en strategi. Sann sett er ingen kutt i noe på kulturbudsjettet ideelt, men jeg skal følge opp det Stortinget har vedtatt, enten det skjedde klokken fem om morgenen eller ikke. Jeg vet ikke når det skjedde, men det er min oppgave å gjennomføre kuttet på en forsvarlig måte.

Vi velger å ta signalene fra Stortinget på alvor og beholde de resterende pengene på Innovasjon Norges virkemidler. Det er viktig å si at det er ingenting i potten til Kulturrådet som går på lønnsmidler, så kuttet vil ikke ha påvirkning på ansatte i Kulturrådet. Kulturrådet gjør selvfølgelig sine prioriteringer internt, men det er altså ikke lønnsmidler det her kuttes i.

Presidenten [11:18:43]: Replikskordskiftet er omme.

Marte Eide Klovning (A) [11:18:55]: I en tid preget av krig og energikrise i Europa, kraftig prisvekst og økte forskjeller har budsjettflertallet lagt fram et stramt, men omfordelende og rettferdig budsjett. Selv i et stramt budsjett skjærer vi de store områdene, og vi finner rom for å løfte noen viktige satsingsområder.

En av våre hovedprioriteringer er styrking av litteratur og leselysttiltak. Vi har over flere år dessverre sett en negativ utvikling i interessen for bøker. Vi leser færre bøker, og noen leser ikke i det hele tatt. Det kan bl.a. forklares med at de visuelle mediene har overtatt, men vi har flere utfordringer å ta tak i enn det.

Ipsos' leseundersøkelse for barn og unge viste at 32 pst. av gutter mellom 16 og 19 år ikke leste en eneste bok i 2021. PISA-undersøkelsen viser f.eks. at 61 pst. av guttene aldri leser for fornøylelsens skyld. Eldre barn leser mindre enn yngre, og gutter leser mindre enn jenter. Dette kan jeg som forelder til tre gutter i alderen seks til tolv år bekrefte, for leseglede for de to eldste har allerede begynt å avta. Lesepleiden var stor da de var små, men

har avtatt etter hvert som vi som foreldre leser mindre for dem – fordi vi forventer at de skal lese selv. Det kan ses i sammenheng med at de opplevde det å lære å lese som vanskelig og mistet motet allerede i 1. klasse. Dette er dessverre ikke unikt for meg og mine barn. Foreldre leser mindre for ungene sine. PISA-undersøkelsen viser en nedgang i leseferdigheter og endret lese-mønster hos norske elever. Dette krever tiltak og arbeid over tid for å snu.

Vi løser ikke alt i dette budsjettet, men vi tar flere grep for å styrke arbeidet. Blant annet styrker vi ordningen med tilskudd til skolebibliotek via Kunnskapsdepartementet med totalt 25 mill. kr. Tilskuddet skal, sammen med en bedre kommuneøkonomi, bidra til at skolebibliotekene kan være en arena for leseglede, bidra til å styrke arbeidet med lesestimulering, og skape en inkluderende arena som tar hensyn til de ulike forutsetningene som barn og unge har. Vi ønsker å rette en særlig innsats mot skolebibliotek i levekårsutsatte områder.

I tillegg satser vi på litteratur og leselysttiltak, og i den sammenheng er formidlerrollen svært viktig, spesielt for hvordan vi kan bidra til å øke leselysten til gutter. Derfor er jeg glad for at vi nå gir 10,6 mill. kr mer til leselysttiltak, hvorav én million går til Foreningen !les, som bl.a. jobber med formidling av litteratur, uansett lesenivå, og én million til Leser søker bok, som har som mål at alle, uansett leseferdighet, skal få tilgang til gode leseopplevelser.

Vi er i gang med planleggingen av en leselyststrategi, og vi har forslag om ny boklov ute på høring for å sikre tilgang til god litteratur til samme pris over hele landet. Derfor er jeg glad for at det er vi som styrer landet, for det å gjøre bøker dyrere, som Høyre foreslår, er ikke noe som vil bidra positivt til å gi flere lesere. Tvert imot vil det kunne bety at færre har råd til å kjøpe bøker. En slik endring vil også kunne gi ringvirkninger inn i den totale økonomien til forfattere og forlag, som kan bety at det vil bli et mindre mangfold av bøker som faktisk blir skrevet.

Vi må snu måten vi snakker om bøker på – at en må kunne lese for å komme seg opp og fram i livet – eller som forfatteren Arne Svingen skrev i Aftenposten for noen uker siden: Vi må slutte å presentere bøker som noe sunt og bra for deg, på linje med tran. Vi må fokusere på det fine med bøker og hva det kan gi den enkelte: den gode opplevelsen og gleden ved å utvikle fantasien med å lage helt egne bilder i hodet av det du leser. Sist, men ikke minst bidrar lesing til sosial utjevning, og det styrker lokaldemokratiet.

Tage Pettersen (H) [11:23:22]: Den spente og alvorlige politiske situasjonen i verden og Europa understreker viktigheten av at vi som samfunn tar vare på vår

kultur og vår historie. Kulturen gir oss fellesskap som binder oss sammen, og den skaper en felles historie og felles verdier.

De siste månedene har jeg ofte sitert den tidligere italienske statsministeren, Matteo Renzi, som etter terroren i Paris i 2015 varslet strakstiltak for 2 mrd. euro – halvparten til sikring og en like stor del til å gi ungdom tilgang til teater, museum, konserter og litteratur. Hans ord bør på mange måter være enhver kulturpolitikers ord: Alle pengene vi setter av til sikkerhet, vil bli en investering om vi husker hva vi forsvare: identiteten vår – satt sammen av pluralisme, dialog og toleranse.

Det er noen tydelige forskjeller på kulturpolitikken til regjeringspartiene og Høyre. Den aller største handler om politisk styring og vilje til å slippe fram privat kapital for å sikre at kulturen får flere ben å stå på. Det framstår for meg som merkelig at man gjennomgående kan mene at private penger, private næringer og privat engasjement er så skummelt. Et godt eksempel på dette er gaveforsterkningsordningen, som ble avvirket, som noe av det første regjeringen tok tak i. Begrunnelsen var at private penger ikke skulle styre kulturpolitikken. De i snitt 80 mill. offentlige kronene som kom inn i spleiselaget hvert år, ville man ha politisk styring med. Her ønsker man i samme manøver både å strupe insitamentet for å skaffe private penger og sørge for å frata kulturfeltet styringen over 80 mill. frie offentlige kroner og legge dem under politisk styring og kontroll.

Gaveforsterkningsordningen er noe av det vi ønsker å gjeninnføre når vi nå ber statsråden om å instruere Norsk Tipping til å slanke sine administrative kostnader for å øke overskuddet og tilbakebetalingen til formåls-mottakerne. I tillegg strammer regjeringen nå til i inntektsarbeidet, gjennom bingo-bransjen, flere av lotteriene og skattefradraget, for å nevne noe. I sum dreier dette seg om flere hundre millioner kroner som den samme regjeringen aldri kommer til å kompensere med tilsvarende penger over statsbudsjettet. Konsekvensen er færre kroner inn i sektoren og mer politisk styring.

Den økonomiske situasjonen til det frie scenekunstheltet er alvorlig. Tall fra Danse- og teatersentrum viser en nedgang på 41 pst. i internasjonal etterspørsel av norsk scenekunst i 2022 sammenlignet med 2019. En styrking av norsk scenekunst vil bidra til sterkere kultur-institusjoner, økt mangfold, og at den norske kulturarven sikres. Derfor foreslår vi i vårt alternative budsjett å innføre en søkbar ordning for etablerte scenekunstkompanier. Nå er det, som jeg også var inne på i replikk-ordskiftet, tid for handling.

Leselyst er prisverdig viet mye plass det siste året. Vi vet at gutter leser minst, og vi vet at de med dårligst økonomi kjøper færrest bøker. Høyre har to svar for å møte dette. For det første gir vi barnefamiliene bedre økono-

mi gjennom økt barnetrygd og reduksjon av skattene for dem med lave inntekter. Det andre er å styrke innkjøpsordningen, som vi vet er den viktigste ordningen for den langsiktige utviklingen av litteratur i Norge, med 50 mill. kr.

På inndekningssiden har Høyre som et tydelig mål å redusere byråkrati og sløsing med ressurser. Vi vil effektivisere og forenkle kulturbyråkratiet, slik at mer av midlene kan gå til nettopp kultur, idrett og frivillighet. Dette gjenspeiles konkret i budsjettet vårt, men også gjennom at vi tar initiativ til debatter om virkemiddelapparatet, som f.eks. Kulturdirektoratet og Kulturfondet.

Ytringsfrihetskommisjonen, nedsatt av regjeringen Solberg, leverte i august sin utredning En åpen og opplyst offentlig samtale. I Norge hegner vi om ytringsfriheten, som er avgjørende for vår demokratiske beredskap. Jeg har merket meg at kommisjonen ser tendenser til at ytringsrommet i deler av kulturfeltet kan være for trangt, og Fritt Ords undersøkelse «Kunstnere vurderer ytringsfrihet» fra 2020 peker på at 34 pst. av kunstnere er redd for å ytre seg kritisk i debatter på grunn av mulige konsekvenser for tildeling av støtte. Dette må vi ta på alvor.

Det er første gang Stortinget inviteres til en debatt om de mediepolitiske styringssignalene etter at vi vedtok denne ordningen i forrige periode. Jeg tenker allerede nå at det vil være lurt å evaluere prosessen. For Høyres del vil jeg f.eks. være tydelig på at endringsforslagene i produksjonstilskuddet burde vært tatt inn som en del i meldingsdelen. Dette er en veldig viktig innretning det er mange meninger om, som vi også har sett i departementets høringsrunde. I 2026 bør dette arbeidet startes opp tidligere.

De minste mediene har hatt en negativ inntektsutvikling. Det er i denne gruppen en finner flest uavhengige aviser i mindre lokalsamfunn landet rundt. Derfor er det viktig å sikre at det løftet de minste mediene fikk i produksjonstilskuddet under Solberg-regjeringen, blir styrket ytterligere. I kulturministerens redegjørelse til Stortinget i april i år sa hun:

«Medier er en forutsetning for ytringsfrihet og for demokrati. Regjeringens mål er å sikre sterke norske medier og å legge til rette for at alle grupper i samfunnet har tilgang til et godt medietilbud.»

Jeg er helt enig med henne i det. Mediebransjen selv peker på utfordringer med å sørge for nødvendig kompetanse i mediehusene. Derfor vil det være naturlig at regjeringen styrker fokuset på kompetansebygging. Dette kan f.eks. gjøres gjennom økt støtte til miljøer som Institutt for journalistikk og Senter for undersøkende journalistikk, og som en mulig del av en utvidet innovasjons- og utviklingstilskuddsordning.

Et område som ikke er adressert i styringssignalene, er behovet for å utrede en varig, solid støtteordning for norske tidsskrift. Dette utredningsarbeidet bør være bredt og også inkludere å se på Kulturrådets tidsskrift- og kritikerordning. Målet må være en bærekraftig og forutsigbar ordning som også sikrer et mangfold av kvalitetstidsskrift.

I et demokratiperspektiv er det viktig at alle grupper i samfunnet har informasjon, slik at de kan delta i en faktabasert samfunnsdebatt. Med dette bakteppet bør regjeringen, i dialog med mediebransjen, utrede ordninger som stimulerer til at mediene i større grad når de unge. Her vil jeg vise til innspillet fra Norsk Journalistlag, der de oppfordrer til å utrede et tilbud for å sikre uavhengig redaktørstyrt journalistikk til unge borgere.

Lokalradioen er også en viktig mediekanal ut i mange lokalsamfunn. Jeg vil derfor også vise til Medietilsynets konklusjon om at det bør opprettes en ny driftsstøtteordning for lokalradio med egne redaksjonelt ansatte. Formålet her må være å styrke den løpende journalistiske produksjonen av nyheter, aktualitet og samfunnsdebatt ute i lokalradioene. Jeg er glad for at regjeringspartiene nå sier ja til forlengelse av FM-konsesjonen for lokalradioer fram til 2031, og resultatet er at et enstemmig storting nå støtter en forlengelse i stedet for å gjennomføre ny konsesjonsrunde i 2026.

Styringssignalene som gjelder NRK, stiller vi oss bak, men Høyre vil signalisere støtte til høringsinstansene som har spilt inn at NRKs ansvar for norsk musikk bør økes ved at kravet om minst 40 pst. norsk musikk så raskt som mulig utvides til å gjelde alle NRKs radiokanaler.

Kommersiell allmennkringkaster er også temaet i denne meldingsdelen. I den anledning mener Høyre at man må vurdere kompensasjonen for nyhetsproduksjon i avtalen. Denne bør ikke begrenses kun til produksjon for lineær tv. Man bør også legge inn en komponent for ikke-lineær nyhetsproduksjon. Det sentrale her må være hvordan dette virker inn på mediemarkedet totalt sett, og ikke minst hvilke målgrupper man når ut til.

Avslutningsvis må jeg ta tak i regjeringens overraskende grep med å oppheve momsfrirket for elektroniske nyhetstjenester. I dag rammer dette primært ett norsk mediehus, men samtidig er en samlet bransje tydelig på at dette stikker kjepper i absolutt alle hjulene for innovasjon og morgendagens løsninger for en hel bransje. For Høyres del er vi tydelige på at regjeringen må utrede mulighetene for å avgrense fritaket for elektroniske nyhetstjenester med sikte på å gjeninnføre dette for norske redaktørstyrte medier og komme tilbake til Stortinget senest i revidert budsjett våren 2023. Det var også begrunnelsen for at vi sluttet opp om det verbalforslaget som ble fremmet i Stortinget tidligere i desember.

Presidenten [11:31:55]: De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Margrethe Haarr (Sp) [11:32:11]: Senterpartiet ønsker å legge til rette for levende lokalsamfunn fylt med meningsfylte aktiviteter og opplevelser, et inkluderende og mangfoldig tilbud over hele landet. Det er et ønske vi heldigvis deler med Arbeiderpartiet, og som vi gjennom ambisjonene i Hurdalsplattformen viser at er en viktig satsing for denne regjeringen.

Frivilligheten er en av bærebjelkene i det norske samfunnet. Frivilligheten skaper lokalt engasjement, fellesskap og sterke lokalsamfunn, og det er en viktig prioritering for denne regjeringen å legge til rette for frivilligheten og for at alle, uavhengig av økonomi og sosial bakgrunn, skal kunne få være med og delta.

Budsjettforliket legger opp til en rekke tiltak for å styrke frivilligheten. De økte kostnadene rammer også frivilligheten hardt. Jeg er derfor glad for at vi har klart å få på plass en strømstøtteordning, som har vært helt avgjørende for å holde aktivitetsnivået oppe dette året. I tillegg fortsetter regjeringen å prioritere full momskompensasjon. Dette er et av de viktigste grepene som kan tas for å løfte frivilligheten og sikre at man legger til rette for økt aktivitet.

Barn og unges muligheter og tilgang til meningsfylte fritidsaktiviteter vet vi er helt avgjørende for å forebygge utenforskap. Gjennom ulike tilskuddsordninger og støtteordninger hos både Kulturdepartementet og Barne- og familiedepartementet legger regjeringen til rette for at flere skal kunne ha en meningsfylt fritid.

For frivilligheten og særlig idretten er bidraget gjennom spillemidlene helt avgjørende. Derfor er jeg så glad for at vi gjennom en styrking av enerettsmodellen sikrer at denne ordningen blir videreført, og dermed at overskuddet fra pengespill fortsatt kan være med og styrke idretten og frivilligheten i stedet for å havne i lommen til utenlandske pengespillaktører.

Regjeringen ønsker å legge til rette for at flere skal kunne delta i frivilligheten og i idretten, og har derfor prioritert en ny søknadsbasert ordning for tilskudd til mangfolds- og inkluderings tiltak i idretten og fysisk aktivitet i samarbeid med NIF – en ordning som blir tatt godt imot.

I oktober var jeg innom Elverum rullestolhåndball. Laget ble etablert tidlig i år og har allerede en spillergruppe på over 20 personer. De har i år fått tilskudd fra denne potten for å kunne fortsette å utvikle tilbudet, og de var selv helt tydelige på at dette betyr utrolig mye. Det gir dem mulighet til å kunne videreføre tilbudet framover og ikke minst opprettholde den kvaliteten utøverne fortjener.

På tross av et stramt budsjett prioriterer Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV i forliket en styrking av kulturbudsjettet og viser tydelig at man også i krisetider prioriterer kultur og frivillighet.

Irene Ojala (PF) [11:35:18]: Kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen holdt i vår en redegjørelse om at regjeringen vil at Norge skal være et foregangsland når det gjelder urfolks rettigheter. Det var kloke ord, og Pasientfokus tar selvfølgelig ordene til etterretning.

Jeg har imidlertid en bekymring. Likestilling for urfolk og andre folk må også gjelde i kommunal og statlig forvaltning. Det er derfor underlig å tenke på at samtidig med at statsråden forteller at Norge skal være et foregangsland når det gjelder likestilling, gjøres det faktisk forskjell i kommunene i Finnmark. I Vest-Finnmark danner kommunene Alta, Hammerfest, Hasvik, Loppa, Måsøy, Nordkapp og Porsanger fellesskapet Vest-Finnmark Rådet. Den samiske kommunen Kautokeino søkte i 2018 igjen om å få bli medlem i Vest-Finnmark Rådet. Det var kun Alta som sa ja til Kautokeino som likeverdig partnerskapskommune. De øvrige rådkommunene ønsket ikke Kautokeino velkommen «på nåværende tidspunkt».

Jeg hadde ikke tenkt å ta det opp her i dag, men jeg synes det er ganske alvorlig at 2 900 innbyggere i den samiske kommunen Kautokeino ikke får samarbeide på like vilkår som de andre over 40 000 innbyggerne i Vest-Finnmark. Det jeg synes er underlig, er at det er de kommunene som danner dagens regjeringsfellesskap, som ikke ønsker Kautokeino velkommen på nåværende tidspunkt.

Det er tette bånd mellom Kautokeino og kysten av Finnmark, og sommerbeite for rein gjør at reindriftsutøverne og familien deres flytter til kysten om sommeren. Et samarbeid mellom kysten og de samiske områdene burde, slik jeg ser det, derfor være på sin plass. Det er mulig ministeren har et signal hun kan sende til sine partifeller på kysten av Finnmark. Er det riktig å stenge ute Kautokeino kommune fra et samarbeidende fellesskap i Vest-Finnmark som skal skape gode løsninger for framtiden?

Så er det også sånn – og det synes jeg er ganske alvorlig – at enkelte politikere i nord, i Finnmark, nå er begynt å melde seg inn i samemantallet uten at de føler seg som samer. Det sier de selv. Grunnen til det er at de ønsker å kunne stemme over samiske rettigheter og om f.eks. gruvedrift i Repparfjorden. Er det slik vi skal gjøre det i Norge i framtiden – at politikere stjeler til seg en urfolkstatus for å endre naturforvaltningen i Finnmark? Jeg synes ikke det. Jeg synes det er kjempealvorlig.

Det har derfor stor betydning å høre hva statsråden har å si om dette etter hvert. Vi i Pasientfokus skal følge nøye med utover våren og anser dette som så viktig at det bør være en egen sak på Stortinget om det. ILO-konvensjonen 169, om urfolk, er veldig viktig, og vi må bestemme oss: Skal den gjelde, eller skal den ikke gjelde? Det må vi ta en debatt om.

Terje Kollbotn (R) [11:38:32]: La meg først fortelje at dei dagane eg har vore her som vararepresentant frå Hordaland for Sofie Marhaug, har eg hatt mange gode opplevingar og lært mykje. Men i dag, sidan det er kulturdebatt, vil eg framheve éin ting: Eg vil hylle referentane!

Eg er, som fagforeiningsmann og politiskar, ein som snakkar frå hjartet og hovudet. Eg har ikkje noko manus, og eg snakkar dialekt, Odda-dialekt. I går kom ein av referentane til meg og spurde: Vil du ha referatet på nynorsk? – Ja, gjerne, sa eg. Så får eg referatet, og det er skrive mykje, mykje betre enn eg kunne ha skrive det. Så den hyllesta til referentane, at dei skriv eit godt nynorsk for oss som snakkar dialekt og ikkje har noko skriftleg manus, synest eg er viktig å fremje, for det har å gjere med kultur, med nynorsk og med språkkultur, og referentane gjer ein god jobb.

Då eg reiste spørsmålet om korleis ein varetek og styrkjer litteraturformidling og leselyst, og utfordra statsråden på det, fekk eg ikkje noko klart svar på om statsråden ville arbeide vidare med to av dei mest spennande litteraturhusa og sjå om dei også kunne få sin plass i statsbudsjettet. Eg fekk heller ikkje svar på kva som er retningslinjene og krava til dei litteraturhusa som alt er komne inn i statsbudsjettet, så det ønskjer eg å kommentere litt meir.

Eg har ein mistanke om at dei som er komne inn – og ære vere dei – seinast Litteraturhuset i Bergen, er komne inn av litt ulike grunnar, kanskje gjennom gode talspersonar og lobby, men det er noko som er felles, og det er at dei er frå storbyane. Dersom det er slik at vi skal utvikle leselyst og litteraturformidling i heile landet, kan det vere eit poeng å sjå nøyare på Noregs andre litteraturhus. Det blei etablert i 2011 i Odda, som eit resultat av ein eventyrleg suksess med Litteratursymposiet i Odda, og seinare kom arbeidarlitteraturfestivalen Jernrosa. Det bidreg til identitetsbygging i lokalsamfunnet og i Hardanger som er ganske eineståande – ein koplar kontakten til arbeidsplassane og til skulane, og ein driv eit senter for å skape identitet og kulturutvikling.

Så eg vil gjerne at statsråden, kulturministeren, vurderer ein invitasjon til Litteratursymposiet i Odda neste år og får sett nøyare på det som kanskje kan bli eit fyrtårn, ikkje berre regionalt på Vestlandet, men også nasjonalt.

Presidenten [11:41:49]: Representanten fikk litt lengre tid, for Stortinget kan bare stille seg bak den hyllesten til referentene.

Ragnhild Male Hartviksen (A) [11:42:07]: Det har vært sagt her fra talerstolen i dag at Arbeiderparti-Senterparti-regjeringen ikke leverer på kulturområdet. Det kunne jeg ikke sagt meg mer uenig i. Selvfølgelig skulle vi hatt en annen situasjon i verden, slik at vi slapp et stramt økonomisk budsjett for å sikre en trygg økonomi, men selv i en slik situasjon vil jeg løfte fram de satsingene Arbeiderpartiet og Senterpartiet har gjort på feltet.

Vi prioriterer idrett, kultur og frivillighet, bl.a. ved at vi prioriterer å fjerne de flate kuttene i ABE-reformen. I den situasjonen vi står i nå, med stor prisvekst for alle, medfører det at utgiftene på bunnlinjen blir høy. Det synes vi treffer nok. Isteden jobber vi med støtteordninger, som strømstøtten til frivilligheten. Vi gjør den like enkel som til husholdningene, fordi det ofte er frivillige som skal søke på denne ordningen.

Når det gjelder fritidskortet representanten Kristensen trekker fram i debatten, er det kanskje slik at Åssiden Idrettsforening – et område med blandede levekårsutfordringer – som undertegnede tilfeldigvis kjenner svært godt fra 14 år i PPT ved Åssiden skole, har en positiv erfaring, men de generelle erfaringene i Drammen var at ordningen med fritidskort traff feil.

Faktisk er det en annen kilde jeg heller vil anbefale Kristensen: en reportasje fra NRK Oslo og Viken 31. januar 2022, kl. 19.45, hvis dere vil søke. Det er en god reportasje der ulike organisasjoner og frivillige foreninger i Drammen evaluerer sine erfaringer med fritidskortet. Både Frelsesarmeen og idrettsforeningen Skiold er tydelige her. De sier klart at fritidskortet hadde en god intensjon, men at deres erfaring var at det var en ordning som ikke traff slik den skulle. De beskrev at utfordringene ved ordningen veide tyngre enn intensjonen, da ordningen krevde både BankID, nettilgang og norsk-kunnskaper. Matutdelingen hos Frelsesarmeen, som er de som møter dem som trenger det mest i Drammen, trakk i tillegg i reportasjen fram ønsket om en annen ordning, en individtilpasset ordning, og helst en pott der en kan søke til hele kontingenter, utstyr og utgifter.

Drammen er en riktig by å velge når en vil diskutere barnefattigdom. Erfaringene fra Drammen og tiltakene de etterspurte i januar, samsvarer svært godt med Arbeiderpartiet og Senterpartiets politikk på området fritid og fritidsaktiviteter for barn og unge. Regjeringspartiene er enig i at vi bør lytte til Drammen.

Åslaug Sem-Jacobsen (Sp) [11:45:13]: Jeg er helt enig med Høyres representant Pettersen i at den store forskjellen mellom Høyre og regjeringspartiene er at

regjeringspartiene ønsker å satse på gode ordninger som er brede og treffer hele landet, og som treffer den lokale og regionale kulturelle grunnmuren, mens Høyre er mest opptatt av å styrke populære kulturaktører som er gode på å skaffe seg sponsing, og med det får mye ekstra fra staten i den geografisk skeive og lite utjevnte gaveforsterkningsordningen, og av at de som er rike nok til å gi store gaver til frivilligheten, skal få mest mulig skattefradrag.

Jeg er også enig med representanten Pettersen i noe annet, som egentlig var grunnen til at jeg tegnet meg, og det er at det er på tide at det kommer en ordning for de etablerte scenekunstkompaniene. Det tok år og dag under forrige regjering å prøve å få den på plass. Først en liten gladnyhet: I går sørget regjeringen for midler til at de etablerte kompaniene som har det aller tøffest nå, i påvente av ordningen, får penger. Det gjelder bl.a. Susie Wang, Transiteateret og traavik.info. Det er veldig bra.

Så til ordningen i 2023. I årevis har det vært en stor utfordring at det ikke finnes en ordning for de etablerte scenekunstkompaniene, og forrige regjering klarte ikke å få den på plass. Nå snakkes det om at det er estimert 30 mill. kr til en sånn ordning, og da var det ikke så lett å kunne prioritere det i et stramt budsjett. Dessuten har det kommet fram såpass mange ulike syn og meninger om hvordan ordningen bør være, at det er bra at det blir litt mer tid til å jobbe med den for at ordningen skal trefte så godt som mulig.

Høyre har lagt inn 4 mill. kr til en sånn ordning, som vil hjelpe kanskje to – maks – av de kompaniene som dette skulle treffe. Jeg lurer derfor på om Høyre har konkludert på ordningen, og at den ikke trenger å være større enn 4 mill. kr, pengemessig. Ikke minst er jeg spent på hvordan Høyres ordning ser ut, siden det er lagt inn penger til det i budsjettet. Er det kriterier man skal søke på, som skal definere hvilke kompanier som skal komme med i ordningen? I tilfelle, hvilke? Høyre har også allerede konkludert med at ordningen bør ses i sammenheng med etableringen av regionale kulturfond. På hvilket vis?

Grunde Almeland (V) [11:48:03]: Det er mange ting jeg kunne brukt enda mer tid på i denne debatten her, men det er to ting jeg ønsker å vie litt ekstra oppmerksomhet. Det første er at man med regjeringens budsjettforslag brøt en tradisjon vi tidligere i fellesskap har vært flinke til å holde i live, nemlig at når vi gir penger til nye investeringer i kulturbygg, er det naturlig at det følges opp midler til drift når disse byggene står klare.

Det var en rekke eksempler på kulturinstitusjoner som var ganske bekymret for hvordan de skulle klare å drifte nye rom, når de ikke fikk nødvendige tilskudd til drift, i tillegg til at de må bære bl.a. strømkostnader. Re-

gjeringen fikk hjelp av SV til to av dem, Det Vestnorske Teateret og Teater Vestland, for å nevne noen, men man har museer sånn som litt bortenfor oss her, nemlig IBSEN Museum & Teater, som nå må holde helt lukket fordi de ikke har midler til drift. Jeg ønsker at statsråden i debatten i dag svarer for hvilke forventninger institusjoner framover skal ha dersom de får penger til investeringer, om de da også kan belage seg på å få penger til drift.

Et annet spørsmål jeg ønsker å løfte, er noe jeg ikke helt forstår. I denne budsjettproposisjonen foreslår statsråden å oppheve et vedtak vi alle er enige om, nemlig at det skal settes kriterier for internasjonale idrettsarrangementer. Hun har påpekt i offentligheten at vi er helt enige, men at det var en forskjell på det vedtaket hun selv var med på å foreslå, kontra det undertegnede foreslo. Problemet er bare at den setningen hun ville ha inn den gangen – «som oppfyller kriteriene til WADA-koden når det gjelder dopingarbeid» – er det ingen som er imot. Flertallet den gangen understreket også at det helt fint kunne ivaretas med den formuleringen som den gang ble vedtatt.

For stortingsflertallets del er det ikke noe problem, så vi står i en situasjon der statsråden foreslår å oppheve et vedtak hun likevel sier i offentligheten at hun har tenkt å følge opp. Det forstår jeg bare ikke. Er det det at det er så irriterende at Stortinget skal ha en mening om dette, at statsråden helst bare vil gjøre det selv? Jeg håper egentlig hun kan oppklare dette her i dag og bare si at vi ikke trenger å oppheve det vedtaket hun understreker at vi er enige om, for det er ingen motstrid mellom det som er vedtatt, og det hun ønsker. Jeg kan understreke nå at jeg, som var en del av det flertallet, helt fint tillater at også WADA-koden skal gjelde under dopingarbeid.

Statsråd Anette Trettebergstuen [11:51:19]: La meg bare kvittere ut den saken én gang for alle, før jeg holder et innlegg om mediepolitikken etterpå.

Dette er mildt sagt en merkelig kritikk. Den gangen det vedtaket ble gjort, hadde Arbeiderpartiet et alternativt forslag i saken, som var likelydende, men som – som representanten Almeland også redegjør for – i tillegg tok inn at et kriterium for å avholde store internasjonale arrangementer i Norge selvfølgelig er at WADA-koden for antidopingarbeid skal gjelde. Det ønsket ikke daværende regjeringspartier den gangen å stemme for, eller å ta inn, og jeg mistenker at det kanskje handler om at forrige regjering ønsket å slippe til X Games, uten at de i starten av sin virksomhet i Norge forholdt seg til den type antidopingarbeid. Det er ikke riktig at man «opphever» et vedtak. Vedtaket er gjort, men når jeg nå skal rapportere til Stortinget om hva jeg har gjort med anmodningsvedtakene, har vi kvittert ut at det ikke følges opp. Det er fordi flertallet i Stortinget har endret seg, og jeg kommer

til å følge opp vårt eget vedtak og lage en slik liste med kriterier for internasjonale arrangement i Norge, der selvfølgelig også antidopingarbeid inngår. Vi er enige om dette, men vi ønsket å gå lenger enn regjeringspartiene i forrige periode. Det er den eneste forskjellen.

Så vil jeg også si at forrige regjering og partiene hadde flere år på seg til faktisk å gjennomføre sitt eget vedtak fra den gang. Det gjorde man ikke. Jeg kan betrygge Stortinget og representanten om at dersom det blir aktuelt med store internasjonale idrettsarrangement i Norge, skal det være en liste med stramme og gode kriterier.

Kathy Lie (SV) [11:53:35]: Som likestillingsministeren så godt sa i sitt innlegg, er likestillingskampen ikke i mål, selv i et av de mest likestilte landene i verden. Som sykepleier har jeg i mange år markert like lønnsdagen, den dagen i året hvor gjennomsnittsmannen har tjent like mye som kvinner gjør i løpet av et helt år. I løpet av de siste ti årene har denne dagen bare flyttet seg fra en dag i slutten av oktober til 17. november, som det var i år.

Det foregår fortsatt diskriminering på mange felt i samfunnet, og kvinner utsettes oftere for dette, både i arbeidslivet og i samfunnet for øvrig. Kvinner utsettes oftere for hets og hatefulle ytringer, og kvinner utsettes mye oftere for seksuell trakassering enn menn. Derfor er det viktig å styrke det arbeidet som gjøres i kvinneorganisasjonene, for det er relevant og viktig. Vi mener også at det er viktig å styrke bemanningen i Likestillings- og diskrimineringsombudet, og vi foreslår i vårt alternative budsjett også å styrke Diskrimineringsnemnda. I SVs alternative budsjett foreslår vi også å øke støtten til likestillingssentrene, som har en viktig rolle i likestillingsarbeidet.

Ikke bare kvinner diskrimineres. Jeg er derfor glad for at statsråden har fokus på dette og øker tilskuddet til LHBT-organisasjonene. I SV foreslo vi også økt støtte til tilskuddsordning mot rasisme, diskriminering og hatefulle ytringer, og også et nytt program mot seksuell trakassering.

Kampen for et reelt likestilt samfunn og mot alle former for rasisme, diskriminering, hatefulle ytringer og trakassering må fortsette med full styrke. Ingen er fri før alle er fri.

Statsråd Anette Trettebergstuen [11:55:41]: Regjeringen er opptatt av å sikre at vi har et mangfold av redaktørstyrte frie medier i hele Norge. Det er grunnsteinen i demokratiet vårt, og alle skal ha tilgang til et godt medietilbud. For å sikre det er det nødvendig å jobbe på flere plan. Foruten det arbeidet vi nå gjør på et nordisk nivå for å regulere de store tech-gigantene, som i veldig stor grad også påvirker rammevilkårene til de norske

mediene, har vi nå i budsjettproposisjonen for 2023 for første gang lagt fram en egen meldingsdel med beskrivelse av utfordringer og status for mediesektoren og forslag til fireårige styringssignaler for den direkte mediestøtten og NRK.

I meldingen har vi gått gjennom dagens tilskuddsordninger og vurdert behovet for endringer. Vi foreslår å videreføre den direkte mediestøtten og tilskuddet til NRK i denne fireårsperioden, justert for lønns- og prisvekst – og ja, det er et gulv, det er ikke et tak. De fireårige signalene skal skape forutsigbarhet og samtidig sikre en armlengdes avstand mellom de frie mediene og politiske beslutninger om økonomiske rammebetingelser.

Regjeringen vil sikre NRKs rolle som en bred allmennkringkaster med sterk tilstedeværelse i hele landet. Det er viktig at vi med jevne mellomrom evaluerer NRKs oppdrag som allmennkringkaster. Derfor har vi også sendt NRK-plakaten ut på høring og vurdert høringsinnspillene i meldingsdelen. Vi har ikke avdekket behov for omfattende justeringer i plakaten, men jeg vil vise til at vi bl.a. har utvidet kravet om norsk musikk i NRK Radio.

Vi har varslet at vi skal lyse ut en ny avtale om kommersiell allmennkringkasting på TV som skal gjelde fra 2024 til 2031. Et viktig element med avtalen vil være å sikre at det produseres riksdekkende nyhetssendinger også utenfor Oslo-området.

Når det gjelder forslaget om å avvikle fritaket for merverdiavgift for elektroniske medier, vil jeg vise til at det er Finansdepartementet som har ansvaret for momsregelverket, og at det derfor ikke er et forslag som behandles i denne komiteen eller på denne budsjett-rammen. Som flere andre har påpekt, var det et uheldig kutt som kommer til å ha uheldig virkning. Det vet vi alle sammen. Jeg skal samarbeide med finansministeren om oppfølging av det anmodningsvedtaket, som er en del av budsjettavtalen med SV. Jeg er glad for at den avtalen og det vedtaket nettopp gir oss handlingsrom for å jobbe videre og kanskje finne bedre innretninger på dette i tiden framover.

Åse Kristin Ask Bakke (A) [11:58:48]: Debatten i dag har vore prega av store ambisjonar, nokre større enn andre, og i replikkunden fikk eg spørsmål frå representanten Almeland om kor store ambisjonane våre er for kulturlivet. Det ser ein ganske godt ved at vi i eit så stramt budsjett prioriterer å løyve endå meir pengar enn ein gjorde i fjor. Sett i perspektiv føreslår Høgre å kutte 133 mill. kr og Framstegspartiet 5,3 mrd. kr. Det må jo vere ei utruleg spesiell kjensle å sitje i opposisjon og by under forslaget frå regjeringa. Då bør ein kanskje spørje kor høge ambisjonar ein har for kulturlivet.

Det vi veit er skadeleg for kulturlivet, er høgeregjeringa sitt flate ostehøvelkutt, som rammar økonomien til kulturlivet. Det førte til mindre pengar til alle, særleg til institusjonane rundt om i heile landet.

Arbeidarparti–Senterparti-regjeringa har difor vore oppteken av å fjerne desse urettferdige kutta. At Høgre vil oppretthalde dei, er ikkje særleg overraskande, men at dei vel å doble kutta frå 0,5 til 1 pst., er ganske overraskande. Her er det stor forskjell mellom ord og politikk, for i partiprogrammet til Høgre skriv dei at Høgres hovudmål er sterke kulturinstitusjonar som er opne og tilgjengelege for heile befolkninga. I budsjettet kuttar dei samtidig alle desse kulturinstitusjonane med 1 pst. Dei skal altså vere sterke, berre dei er det med mindre pengar.

Som sagt har det vore viktig for oss å fjerne ABE-reforma og prioritere frivilligheita og kultur og stå fast på einerettsmodellen – med full momskompensasjon, kontingentkasse ute i kommunane og utstyrssentralar, slik at barn og unge kan få ta del i fritidsaktivitetar uansett kva økonomi familien har.

Eg må til slutt kommentere at moglegheita barn og unge har til å ta del i fritidsaktivitetar, også handlar om økonomien til familien. Då går det i feil retning når Høgre føreslår å kutte 86,5 mill. kr i inntekt til utføre, hovudsakeleg gjennom kutt i barnetillegg, og gjere det dyrare å vere fagorganisert. Når Arbeidarpartiet, SV og Senterpartiet føreslår 860 mill. kr i auka bustonad for 2023, er svaret frå Høgre 0 kr. Mens Arbeidarpartiet gjer barnehagen billegare, gjev gratis SFO for første og andre klasse, doblar fagforeiningsfrådraget og styrkjer retten til heiltid, er dette, saman med satsinga på kultur, frivilligheit og idrett, på god veg til å gje mindre forskjellar i samfunnet og større moglegheiter for alle.

Svein Harberg hadde her overtatt presidentplassen.

Grunde Almeland (V) [12:01:52]: Jeg får starte med å si at jeg ikke vet om spørsmålet mitt fra replikkrunnen med representanten Bakke var helt riktig referert, men uavhengig av det – gitt at man har store ambisjoner – er det avgjørende tross alt om man legger penger bak ambisjonene. Jeg håper representanten Bakke har lyst til å bidra til det i de kommende budsjettene, da hun ikke har fått det til i dette budsjettet.

Tilbake til vedtaket om idrettskriterier: Jeg må starte med å si at jeg er glad for bekreftelsen statsråden her gir om at disse kriteriene faktisk kommer. Det er det viktigste i praksis. Det ser jeg fram til, og jeg blir gjerne med og sørger for at vi får et bredt flertall for gode kriterier.

Men det statsråden sier her fra talerstolen, er faktisk feil. Hun sier at dette egentlig ikke handler om å oppheve et vedtak, men å oppheve dette vedtaket er et forslag

som skal stemmes over i dag. Hvis hun ikke mener at dette vedtaket skal oppheves, bør ikke regjeringspartiene stemme for VII. Konsekvensen av å oppheve et vedtak er ikke at man aldri får noen kriterier, men at Stortinget ikke lenger har noen mulighet til å kreve rapportering på anmodningsvedtaket som Stortinget har gjort.

Det statsråden gjør i en sak der vi alle er enige, uavhengig av hvilke insinuasjoner statsråden kan ha om hva man har ment og ikke ment – jeg har i hvert fall sagt at vi er helt enige, jeg var forslagsstiller den gangen – er rett og slett å si at Stortinget ikke skal bry seg om dette, for dette skal statsråden fikse uten at Stortinget skal kontrollere at det følges opp. Det er helt greit, jeg har tro på at statsråden kommer til å følge dette opp, men jeg synes det er en merkelig måte å oppføre seg på overfor landets parlament.

Avslutningsvis håper jeg statsråden har lyst til å svare kort på innlegget jeg hadde om forventninger for institusjonene når det gjelder driftsmidler etter investering, i hovedsak fordi jeg tror det er litt viktig for veldig mange der ute å høre statsråden si noe om det, og jeg håper hun ønsker å gi noe forutsigbarhet for dem i det.

Jeg vil helt avslutningsvis bare takke alle sammen for en god debatt om dette rammeområdet. Det blir mye mer å diskutere her framover.

Tage Pettersen (H) [12:04:38]: Jeg har fått noen spørsmål fra representanten Sem-Jacobsen som jeg føler det er riktig å kvittere ut.

Det handlet om de etablerte scenekunstkompaniene, og om vi hadde konkludert, siden vi allerede hadde lagt inn midler i vårt alternative budsjett. Svaret på det er selvfølgelig nei, og det er derfor vi også i forslag ber regjeringen komme tilbake med en ordning. Men jeg må være så ærlig å si at vi faktisk har en ambisjon, på vegne av disse kompaniene, om at denne ordningen bør komme på plass i løpet av 2023 og ikke vente til 1. januar 2024. Jeg har også tiltro til at kulturministeren klarer å levere en innretning før det, og da er det behov for penger også i 2023. Så kunne representanten Sem-Jacobsen kanskje ha stilt seg foran et speil og spurt seg selv hvorfor man fra regjeringens side hadde satt av 4 mill. kr til det samme i inneværende år, som nå er justert tilbake i justeringen av budsjettet for 2022.

Jeg skal ikke gå inn på påstanden om at Høyre kun er opptatt av populærkultur, gjennom å støtte både gaveforsterkningsordningen, skattefradrag og andre virkemidler for å få flere private penger inn i kulturen. Det faller egentlig på sin egen urimelighet.

Representanten Ask Bakke brukte to minutter på å snakke om Høyres politikk sett med representantens øyne. Jeg har behov for å korrigere litt av det. ABE-kuttene var vi for så vidt inne på i replikkordskiftet i sted, og

det spiller liten rolle hva dyret heter: Det er virkningen for institusjonen og for feltet som er det vesentlige. Som jeg var inne på i replikkordskiftet: Om ABE er borte som begrep, rammer kulturbudsjettet til regjeringen institusjonene kraftig og mer enn det ABE-kuttet representerte i forrige periode. Jeg trakk fram bl.a. NRK og Kilden som to eksempler på virksomheter som nå må nedbemanne som følge av kutt som er større enn det ABE-kuttet var.

Det er helt riktig at det for Høyre ikke er noe mål å overby regjeringen. Høyre er opptatt av en politikk med ansvarlig pengebruk. Derfor bruker vi også 5 mrd. kr mindre i statsbudsjettet enn det regjeringspartiene gjør, fordi vi mener det er riktig å gjøre for å få både prisvekst og rentevekst til å stagnere, for å nevne noe.

Allikevel har vi prioritert å legge inn 3,3 mrd. kr for å øke barnetrygden, langt mer enn det regjeringen gjør. Vi justerer vår ordning som vi innførte i forrige periode og i regjering, hvor ingen betalte mer enn 6 pst. av sin lønn for en barnehageplass. Den justerer vi nå ned til 5 pst. Vi synes det er et mer treffsikkert tiltak enn f.eks. å justere barnehageprisen med en femtilapp for alle per måned.

Det er så absolutt et stramt, men veldig forsvarlig og veldig treffsikkert budsjett som vi har lagt fram.

Turid Kristensen (H) [12:07:51]: Jeg hadde også bare behov for å svare ut noe av det som er kommet i innleggene nå mot slutten av debatten.

Vi står ofte og diskuterer en sak som jeg tror vi egentlig kan være ganske enige om at er viktig for flere partier, men så blir det litt stråmannsargumentasjon, slik som når det blir gjentatt fra representanten Bakke at jeg står og er en varm forsvarer av fritidskortet som ordning – når det jeg spurte representanten om i replikkordskiftet, er hvor det blir av pengene. Ordningen har vært evaluert, og den var ikke 100 pst. treffsikker. Jeg har også tidligere vært åpen om at man da må se på om man skal justere på det, eventuelt finne andre ordninger, men min bekymring har vært – fordi disse familiene trenger denne støtten – hvor pengene har blitt av. Da hjelper det lite å angripe Høyre ved å påstå at vi vil ha tilbake fritidskortet slik som det var, når det ikke er det som har vært diskutert her i dag.

Jeg hadde også lyst til å kommentere litt på det replikkordskiftet jeg hadde med statsråden om konverteringsterapi. Min bekymring handlet ikke om at man nå ønsker å utrede noe mer. Min bekymring, og mitt spørsmål, handlet om hvorvidt man ikke syntes det var en tapt mulighet at man allerede kunne ha hatt på plass et forbud som beskyttet de aller svakeste, nemlig barn og ungdom.

Statsråden svarer med at hun må få bruke noe tid på den utvidelsen hun ønsket. Selvfølgelig må hun det, det har gått litt i overkant av ett år siden regjeringen tiltråd-

te, og jeg har stor tillit til at de vil komme tilbake med et nytt forslag, men man peker på at regjeringen Solberg brukte tre år. Det er ikke så underlig at det tar lengre tid når man skal bygge opp et forslag om en ny lov på et nytt felt fra bunnen av – at det vil ta lengre tid enn det vil ta å vurdere, utvide og eventuelt inkludere flere ting i den loven.

Mitt ønske var egentlig å få diskutert litt at det er synd, at det er en tapt sjanse, at barn og unge i dag ikke er beskyttet mer enn hva regjeringen Solberg sørget for, men det fikk jeg altså egentlig ikke svar på.

Statsråd Anette Trettebergstuen [12:10:31]: Det er litt underlig å høre opposisjonen i debatten angripe regjeringen for mangel på ambisjoner eller mangel på kutt. Hvor skal jeg begynne? Jeg kan begynne med Høyre, som skryter av lavere pengebruk enn regjeringen. Det får kulturfeltet merke. Man kutter over 130 mill. kr på kulturbudsjettet. Samtidig står representanten Pettersen og snakker om at institusjoner nå må nedbemanne og viser til den lønns- og prisveksten som ligger til grunn for budsjettet. Ja, mange får det trangt nå, men Høyre legger den samme lønns- og prisveksten til grunn. I tillegg gjeninnfører de og styrker ABE-kuttet. Det gjør at de samme institusjonene man er bekymret for at må nedbemanne, med Høyres politikk gjennomført måtte kuttet enda mer. Vi har fjernet ABE-kuttet en gang for alle. Når det blir bedre tider igjen, vil dette være noe som kommer institusjonene til gode.

Vi vet hvor de store pengene går med Høyres politikk. De går til dem som har mest fra før. Det blir en litt hul bekymring at folk har dårlig råd, og at unger må stå igjen uten aktivitet, når vi vet at Høyre dekker inn sine skatte-kutt med å fjerne 1 mrd. kr på feriepenger på dagpenger, gjeninnføre karensåret i arbeidsavklaringspengeordningen, kutte i barnetillegget til de uføre, kutte i tannlegestøtte til kronikere og øke barnehageprisene. Hvilke unger tror Høyre at dette går ut over? Jeg bare spør. Blir det enklere eller vanskeligere for de folkene å gi ungene sine aktiviteter med Høyres kutt? Jeg bare spør.

Det er litt underlig å høre at Høyre plutselig har ambisjoner om å få på plass en scenekunstordning for de etablerte kompaniene. Jeg tror det er seks år siden jeg selv i opposisjon var med på å skrive anmodningsvedtaket om at regjeringen – den forrige regjeringen – måtte komme med den type ordning. De klarte det ikke på seks år. Jeg skal gi dem litt rett i at dette er svært komplisert, derfor har heller ikke vi klart det, men jeg vil gjerne vite litt om hvorfor Høyre nå plutselig ser dette klart. Hva slags kriterier skal ligge til grunn, hvem skal få, for hvor lenge, og hvor mye skal det koste? Er det en ting vi i hvert fall har innsett på dette året her, er det at det kommer til å koste mye mer enn 4 mill. kr.

Presidenten [12:13:15]: Dermed er del 1 av debatten avsluttet, og Stortinget går over til del 2. Presidenten vil vise til det vedtatte debattopplegget som ble annonsert ved starten av saken.

Grunde Almeland (V) [12:13:43] (komiteens leder og ordfører for saken): Også i denne debatten vil jeg som saksordfører starte med å takke komiteen for godt samarbeid om innstillingen, men heller ikke her har jeg så veldig mye å tilføre, annet enn at jeg regner med at hvert parti redegjør godt for sine respektive alternativer til budsjett.

Det er en vanskelig tid for mange familier – først flere år med pandemi, og så prisvekst på strøm, mat og mer. Det har vært med på å tvinge altfor mange til å gjøre umulige prioriteringer.

Tall fra SSB viser at om lag 115 000 barn vokser opp i fattigdom i Norge. Det er urovekkende høye tall og gjør at barn ikke har muligheten til å delta på fritidsaktiviteter, dra på ferie eller gå på kino eller kafé. De blir stående utenfor fellesskapet. Det kan vi ikke akseptere.

Vi trenger å se på hvilke ordninger som best kan bidra til å gjøre hverdagen lettere og bedre for flere. Et eksempel på det er barnetrygden. Barnetrygden er en ytelse som treffer barnefamilier godt, men det er svært dyrt å øke den for alle. Derfor er det svært sjelden at dette har vært gjort, men jeg er glad for at Venstre har funnet rom til å gjøre dette i sitt alternative budsjett i år. Likevel er tiden inne for å tenke på hvordan ordningen best kan treffe dem som trenger det mest. Derfor foreslår også Venstre i sitt alternative statsbudsjett å øke og skattlegge barnetrygden, slik at personer med lav eller ingen inntekt sitter igjen med betraktelig mer penger hver eneste måned. En forsørger med to barn på åtte og tolv år og en skatteprosent på 25 pst. vil sitte igjen med ca. 500 kr ekstra i barnetrygd hver eneste måned for hvert barn selv etter skattlegging, og da kommer altså de ca. 3 000 kr ekstra i økt barnetrygd i vårt forslag på toppen av dette.

Selv om mange opplever vanskelige tider, er det likevel noen vi som samfunn har et ekstra stort ansvar for å ivareta på en god måte. Den 31. mars i år publiserte Helsetilsynet sitt landsomfattende tilsyn med undersøkelsesarbeidet i det kommunale barnevernet, som har pågått i 2020 og 2021. Tilsynet avdekket at 80 av de 90 gjennomgåtte barnevernstjenestene hadde begått lovbrudd eller hadde forbedringsområder. Helsetilsynet har aldri sett en så høy andel lovbrudd i sine tilsyn.

Dette må vi ta på høyeste alvor. Noen av de mest sentrale funnene er at barnevernet ikke foretar grundige nok undersøkelser før sine mest inngripende konklusjoner. Barnevernets dokumentasjon, vurderinger og begrunnelser er ikke tydelige nok til at de kan etterprø-

ves, og det er stor forskjell på de ulike saksbehandlernes holdninger og kompetanse. Barnevernet involverer heller ikke i tilstrekkelig grad barna selv i sakene.

Det er riktignok blitt tatt flere grep de siste årene. Med barnevernsreformen flyttet vi mer ansvar til kommunene på barnevernsområdet. En rekke utredninger og evalueringer av barnevernet har pekt på at ansvarsfordelingen mellom stat og kommune har bidratt til utfordringer. Enkelte beslutninger er blitt tatt for langt unna brukerne, og uklare ansvarsforhold kan føre til uforutsigbarhet i tilbud og samhandlingsutfordringer.

Reformen tydeliggjør kommunenes forebyggende ansvar og styrker kommunenes styring av barnevernet, men det må tas flere grep. For de barna som i dag er i barnevernets omsorg, haster det å gjøre kommunene bedre rustet til å skjøtte sine plikter og gi staten mulighet til å gripe inn overfor kommuner som forsømmer sine plikter. Det er grunnen til at Venstre i høst har foreslått et eget representantforslag med en rekke forslag som tar sikte på å sikre forsvarlige barnevernstjenester, og jeg ser veldig fram til at komiteen skal behandle dette forslaget over jul.

For at kommunene skal være i stand til å tilby forsvarlige barnevernstjenester, må de rustes både med nok ansatte og med tilstrekkelig finansiering. Det er grunnen til at Venstre i sitt alternative budsjett foreslår å styrke det kommunale barnevernet med 150 nye stillinger. For at det enkelte barn skal bli møtt av barnevernet på en best mulig måte, er det viktig å sikre at den enkelte saksbehandler i tilstrekkelig grad har både tid og kompetanse til å hjelpe hvert enkelt barn.

Avslutningsvis vil jeg også peke på at barne- og ungdomsfrivilligheten fortjener et løft. De er limet i lokalsamfunnene, og etter flere harde år er det en riktig prioritering å gi støtte nettopp til barne- og ungdomsorganisasjoner og deres arbeid. Det er grunnen til at Venstre i sitt alternative statsbudsjett foreslår en styrking på 10 mill. kr av grunnstøtten, som disponeres og fordeles av LNU.

Presidenten [12:18:47]: Det blir replikkordskifte.

Marte Eide Klovning (A) [12:19:01]: Jeg er bare inne som vara, så jeg er derfor ganske ny, men jeg vil stille spørsmål om et kutt i Venstres alternative forslag til budsjett, og om realismen i dette forslaget. Jeg registrerer at Venstre kutter hele beløpet for kontantstøtten, som da betyr med virkning fra 1. januar 2023. På den måten får Venstre tilsynelatende et omfattende beløp til disposisjon for ulike formål. Spørsmålet er da: Hvordan kan Venstre se bort fra norsk lov, og her særskilt dagens kontantstøttelov, når de lager sine budsjett?

Grunde Almeland (V) [12:19:39]: Når man gjør en rekke ulike grep i budsjettssammenheng, forutsetter dette mange ganger også at man gjør nødvendige endringer i lov. Hvis Venstres forslag hadde ligget an til faktisk å få flertall, måtte også Stortinget gjort de nødvendige tilpasninger på lovgiversiden for at dette skulle kunne gjennomføres.

De er ikke ulike partiene med på denne prioriteringen sammen med Venstre, derfor har heller ikke Stortinget gjort de nødvendige forberedelsene til å gjennomføre det, men det er fullt realistisk å gjøre en sånn type kutt i kontantstøtten. Det har også Arbeiderpartiet snakket varmt for tidligere, selv om de kanskje ikke gjør det ennå.

Jeg tror det er mye bedre måter å bruke de samme pengene på, og der er det grepet Venstre tar på barnetrygd, en mye bedre måte å treffe langt flere av dem som faktisk har behov for dette, enn kun å stå opp for kontantstøtte.

Margrethe Haarr (Sp) [12:20:51]: Barnevernsreformen flytter mer ansvar til kommunene på barnevernsområdet og stiller samtidig en rekke nye krav til kommunene. Jeg deler Venstres synspunkter om at hvis man skal lykkes med reformen, er det også behov for å gi kommunene ressurser til å lykkes. Venstre foreslår i sitt alternative budsjett flere tiltak for å sikre mer ressurser til kommunene for at man skal kunne gjøre kommunene bedre i stand til å håndtere de nye oppgavene.

Venstres bekymring for manglende finansiering av barnevernsreformen kommer tydelig fram i deres alternative budsjett, men det jeg lurer på, er: Hvor var denne bekymringen da Venstre var med og innførte barnevernsreformen? Hvorfor la man ikke allerede da til rette for en mer langvarig økonomisk overgangsordning for kommunene til gjennomføring av reformen, for dermed å ruste dem med nok ansatte og finansiering og gi dem bedre tid til omstillingen?

Grunde Almeland (V) [12:21:43]: Jeg vil minne om at vi ganske nylig er ute av den første virkelig store rundten med å få på plass barnevernsreformen, og det stemmer ikke, som representanten her hevder, at Venstre ikke var opptatt av kommuneøkonomien på dette feltet da vi satt i regjering. I motsetning til det representanten her insinuerer, var vi med på å styrke kommuneøkonomien i de budsjettene vi var en del av.

Det Venstre sier her, er at når vi nå ser resultatene av en del av utrulling, ser vi at i tillegg til en generell styrking av kommuneøkonomien kreves det også øremerkede tilskudd nøyaktig til dette. Jeg hadde håpet at Senterpartiet også hadde det samme engasjementet for å sørge for at det ble satt av konkrete midler nettopp til

dette, for det kan jeg ikke se at Senterpartiet har vært opptatt av i sitt forslag.

Margrethe Haarr (Sp) [12:22:46]: Representanten og jeg deler mange av ambisjonene for barnevernet. Senterpartiet har iallfall sikret kommunene i en overgangsperiode for å kunne klare å finansiere barnevernsreformen. Jeg ønsker imidlertid å stille representanten et spørsmål om et helt annet tema. Representanten var inne på det i sitt innlegg, om omgjøringen knyttet til barnetrygden, og at man da skal kunne skatte på den inntekten.

Barnetrygden har vært en viktig universell ordning for alle barnefamilier i lang tid. Venstre ønsker å gjennomføre disse grepene uten egentlig å gjøre noen utredning av hva en skattlegging av barnetrygden vil kunne få av konsekvenser. Er ikke representanten redd for at en omlegging, som Venstre ønsker, egentlig kan være med på å svekke legitimiteten til barnetrygden og det at den er universell?

Grunde Almeland (V) [12:23:34]: Det korte svaret på det er nei. Det er fordi skattlegging, til forskjell fra en del andre modeller som har vært foreslått tidligere vedrørende omlegging av barnetrygden, er en lite byråkratisk ordning som gjør at alle får utbetalt barnetrygd, men at man differensierer skatten.

Dette er ikke en oppsiktsvekkende modell. Vi har et progressivt skattesystem i Norge. Det gir ikke – i hvert fall ikke i den grad jeg kjenner til – uheldige signaler eller insentiver for tilpassing, f.eks., som en del har uttrykt bekymring for etter Venstres forslag. Jeg tror dette er fullt mulig å gjennomføre uten at det får de konsekvensene representanten frykter.

Det viktigste må være at de som har de aller største behovene, får pengene de trenger for å få hverdagen til å gå rundt, og det har vi mulighet til å sikre med en omlegging av barnetrygden.

Presidenten [12:24:36]: Replikskordskiftet er omme.

Ragnhild Male Hartviksen (A) [12:25:03]: Denne debatten, i rammeområde 2, omhandler fordelingen av så mye som 60 milliarder norske kroner på de viktige barne- og familieområdene, områder som direkte farger hverdagen til så mange barn og unge, familiene deres og de ansatte ute i tjenestene. I dag vedtar vi de konkrete pengene som skal gå til lønn, til de eksakte hendene og den konkrete kompetansen som skal utføre noen av de aller viktigste oppgavene i samfunnet vårt.

Da kjenner jeg på ærefrykt. Det bør vi alle gjøre. Derfor vil jeg løfte inn i denne debatten viktigheten av å huske på historien om den ansatte som skal gjøre jobb-

en, moren som må søke via kontingentkassen, jenta som faktisk får den ekstra samtalestunden på familievern- eller barnevernskontoret, eller saksbehandleren som får tid til å ta den ekstra telefonen, eller delta på akkurat det kompetansefremmende kurset som gjorde at man forsto – og fant en løsning. Derfor vil jeg løfte alle historiene om det som vil skje det neste året, som vil skje på akkurat den måten på grunn av hvordan vi fordeler de 60 milliardene i dag.

Krig i våre naboland, med påfølgende høye energipriser, økende rente og høy prisstigning, rammer hardt. Vi hører stadig vonde historier og erfarer konsekvenser som rammer alle. Et overordnet mål har derfor vært å sørge for trygg økonomisk styring for å sikre at prisstigningen og renteøkningen blir så liten som mulig i en situasjon der både priser på varer og renten stiger mer enn på mange år. Likevel har vi innenfor forsvarligheten funnet rom for å sikre og ta vare på viktige tjenester på dette området.

Arbeiderpartiet vil, sammen med Senterpartiet og i budsjettforliket med SV, bruke pengene på rammeområde 2 slik at de kommer sluttbrukeren, som altså er norske barn og familiene deres, og de ansatte i tjenestene vi har ansvaret for, mest mulig til gode. Det er disse gruppene som har vært i fokus for vår fordeling og prioritering, og det absolutt overordnede hensynet har vært barns beste.

Fra tidligere kriser har vi lært at det er de som har minst, som rammes hardest, og i etterkant av vårt første budsjettforslag har høsten vist oss hvor hardt de svakestes rammes. Utover høsten har prisene fortsatt å stige. Jeg er derfor glad for at man i budsjettforliket har jobbet fram en løsning basert på høstens erfaringer, der en øker støtten til dem som trenger det mest, får ned forskjeller ved å bedre økonomien til dem som har minst, og på den måten sikre barnefamiliene mest mulig kjøpe- og handlekraft. I budsjettforliket har vi fått til en prisjustering av barnetrygden, samt kommet til enighet om en økning av satsen for enslige forsørgere på 5 000 kr per år.

Videre har vi gjennom budsjettet foreslått flere tiltak som kommer barn og familier til gode, spesielt i den tiden vi står i nå. Vi har innført 12 timers gratis SFO i uken til alle barn på første og andre trinn. Vi gjør barnehagen billigere ved at vi senker barnehagemaksprisen til 3 000 kr i måneden fra 1. januar 2023 og gjør barnehagen gratis fra barn nummer tre samtidig. Det er et tiltak jeg vet flerlingsforeldrene lenge har etterspurt.

Vi øker ytelsene og satsene til dem som har aller minst, på områder som bostøtte, barnetillegg og økt støtte til matsentraler. Vi gir økt studiestøtte til studenter og mindre skatt til dem med vanlige og lave inntekter. Vi sørger for at alle aleneforsørgere, i tillegg til at de får økningen på de nevnte 5 000 kr i året, også får mulighe-

ten til å benytte seg av verdien av den tidligere skattefordelen. Så har vi en omlegging fra skattefradrag til ytelse via barnetrygd, der alle får ytelsen, uavhengig av om de har en skattbar inntekt eller ikke. Dette er viktig for å sikre denne gruppen som sitter alene med ansvaret for regningene hjemme.

Videre har vi fjernet karensåret, forlenget arbeidsavklaringspengene og doblet barnetillegget til dagpengene, med økning fra 1. februar, og vi har gjennomført ferietillegget på dagpenger, noe som også kommer foreldre med barn til gode og dermed styrker familieøkonomien. Vi har styrket brillestøtten direkte til barn, noe som medfører at rundt 140 000 barn vil få rett på brillestøtte. Støtten kan gis opptil 4 850 kr, noe som er dobbelt så høyt som under Erna, og som er svært viktig for dem som har minst. Før kunne kommunene medregne barnetrygd som inntekt når man vurderte behovet for sosialhjelp. Det kan de ikke lenger.

Alle disse tiltakene må ses i en helhet med tanke på hva vi gjør for å sikre stillaset rundt barnefamiliene i de krevende tidene vi nå står i.

Videre vil jeg løfte fram arbeidet som gjøres på området barnevern. Det bevilges om lag 38 mill. kr til å sikre gjennomføringen av iverksettelsen av den nye barnevernsloven, som skal gjelde fra 1. januar 2023. Et overordnet mål med ny barnevernslov er å sikre økt rettssikkerhet for alle familiene som mottar hjelp fra barnevernet, og gi enda flere barn en trygg oppvekst. Arbeidet med rettssikkerhet i barnevernet styrkes ytterligere, først ved at barnevernsutvalget – som skal avgi sin utredning i form av en NOU i mars 2023 – under vår regjering har fått styrket sitt mandat til at utvalget skal gjennomgå norsk barnevern, med mål om å bedre rettssikkerheten i alle ledd i tjenesten, og at barns beste skal ligge til grunn for utvalgets arbeid.

Videre vil jeg nevne det viktige arbeidet som legges ned med å styrke institusjonsbarnevernet. Her har vår regjering satt ned et eget utvalg, som også skal levere sin innstilling i 2023. Utvalget skal foreslå endringer som sikrer at barna får den hjelpen og omsorgen de trenger. På dette området må vi tenke bredt og nytt og se på hvilke tverrfaglige samarbeid som bør settes inn. Utvalget har og vil ha tett dialog med barn og unge med erfaringer fra barnevernet og med ansatte og aktører på ulike nivåer i organisasjonene.

Av de områdene jeg i denne omgang trekker fram, vil jeg til sist løfte fram de 21 millionene vi har satt av for å utvide tilbudet om tverrfaglig helsekartlegging av barn som er i barnevernets omsorg. Helsekartlegging er et svært viktig tiltak, som vi setter inn med et faglig forankret mål om å sikre oversikt på både medisinsk, kognitivt og psykoemosjonelt grunnlag. En slik kartlegging vil legge grunnlaget for å sikre både barn, foreldre og ansat-

te at den hjelpen vi setter inn, er fundert på faglig forankrede råd og veiledning, noe vi vet har betydning for effekten av tiltak.

På området barnevern vil vi understreke viktigheten av vårt felles ansvar. Vi hører dessverre stadig historier vi aldri skulle hørt, historier som understreker viktigheten av at hver eneste krone på området brukes riktig. Det er egentlig veldig enkelt: Vi må bli bedre på et barnevern på sårbare barns premisser, på forebyggende tjenester på sårbare familiers premisser, der en størst mulig andel av de avgrensede pengene vi faktisk har på dette feltet, er sikret å gå til barna, til familiene deres og til de tjenestene de trenger. Det skulle egentlig bare mangle.

Ideelt barnevern, som fører overskuddet tilbake til tjenestene til barna, i tillegg til at de leverer på både mangfold og kontinuitet, er et viktig bidrag i en omfattende og krevende tjeneste. Derfor setter Arbeiderparti-Senterparti-regjeringen av 10 mill. kr til å styrke det ideelle barnevernet og har satt i gang et viktig arbeid med å sikre dem langsiktige kontrakter.

Samlet vil alt dette medføre et løft på området barnevern, og samlet vil det også medføre et stort løft ikke minst på barne- og familieområdet. De utfordringene vi står i, skal vi klare å løse sammen. Selv om dette er et budsjett i krisetid, er det et budsjett i riktig retning, et budsjett der vi har gjort viktige prioriteringer for barn og familiene deres.

Presidenten [12:34:16]: Det blir replikkordskifte.

Tage Pettersen (H) [12:34:27]: Jeg har lyst til å starte med barnetrygden. Der sa representanten: «I budsjettforliket har vi fått til ...» Jeg har jo lyst til å gratulere SV med å ha fått til en økning i barnetrygden i forhold til regjeringens budsjett på 440 mill. kr, som tilsvarer en pris- og lønnsjustering. Det er for øvrig første gang en rød-grønn regjering har gjort noe med barnetrygden siden midten av 1990-tallet, så mange vil nok mene at det kanskje var på tide, men allikevel er det lite i forhold til hva flesteparten av opposisjonspartiene gjør på det samme området.

Spørsmålet til representanten er: Hvilke virkemidler er det som er mer treffsikre for barnefamilier som sliter nå – det er egentlig ganske mange av dem – på grunn av prisvekst, renteøkning og veldig mye annet, enn nettopp å justere barnetrygden så det monner?

Ragnhild Male Hartviksen (A) [12:35:23]: Jeg nevnte en liten liste fra talerstolen i sted, og i tillegg vil jeg nevne at regjeringen har satt ned et ekspertutvalg som skal foreslå tiltak for barn som vokser opp i fattige familier, for å sikre disse bedre levekår og forebygge at fattigdom går i arv. Vi er veldig spente på utfallet av det, og

jeg er helt sikker på at regjeringen også vil levere på det i etterkant.

Tage Pettersen (H) [12:35:50]: Jeg tror det er mange som er spente på det, men jeg tror vel først og fremst det er mange som er opptatt av å se politisk vilje til å gjøre endringer. Den listen som ble nevnt, var for så vidt interessant, men representanten svarte ikke på spørsmålet om barnetrygd med tanke på treffsikkerhet.

Representanten har også vært inne på en del av virkemidlene som ligger ute i kommunene, og da er kommuneøkonomi for så vidt også et veldig relevant tema i tilknytning til det vi nå diskuterer når det gjelder tjeneste, ikke minst når det gjelder barnevern. Da har jeg bare lyst å sitere fra en av avisene i går, fra en debatt i et fylkesting litt utenfor Oslo: «Å drive lokalpolitikk under Støre, Vedum og Putin er ikke enkelt.» Det sa Senterpartiets Kristin Sørheim. Med andre ord: Den kommuneøkonomien det er lagt opp til i dette statsbudsjettet, gjør det vel heller ikke enkelt når det gjelder f.eks. å levere gode barnevernstjenester ute i kommunene – eller hva tenker representanten rundt det?

Ragnhild Male Hartviksen (A) [12:36:49]: Jeg tenker at det er ikke en enkel tid. Det er det aller første vi kan fastslå. De tiltakene vi gjør, gjør det enklere, men de er ikke alltid like populære. Likevel: Vi har styrket kommunerammen med 2,5 mrd. kr – det gjør godt i krisetider.

Morten Wold (FrP) [12:37:26]: Arbeiderpartiet driver sin sosialistiske retorikk og har egentlig satt til side mangeårig, god pragmatisme. Nå ser man det altså som et mål å hindre gode tilbud til de aller svakeste i samfunnet, kun fordi disse tilbudene kommer fra private. De ideologiske skylappene regjeringen har på, kan stoppe gode og nødvendige tilbud. Regjeringen tar ikke engang forbehold om at det offentlige og det ideelle kan levere like gode tilbud til omtrent samme kostnad. Derfor lurar jeg på om representanten ønsker å redusere kjøp fra kommersielle aktører og ideelle, også der det vil kunne gi et bedre tilbud eller koste mindre penger.

Ragnhild Male Hartviksen (A) [12:38:28]: For det første synes jeg at når vi har kommet så langt med åtte år med en Høyre-styrt regjering at 70 pst. av de svakeste barna er ivaretatt i 30 pst. av tjenestene, så må staten virkelig ta sitt ansvar alvorlig, og så må vi ta det tilbake igjen.

Jeg vet ikke hvilken tjeneste spørsmålet viser til, men hvis det er fosterhjem og fosterhjemsområdet representanten tenker på med det han sier, så er det vi har gjort, ikke å nekte private å gå inn, men vi har nektet private å gjøre avtaler. Det er kommunene som skal gjøre avtaler for barna.

Vi er i gang med en utfasing av de store kommersielle. Som jeg sa i innlegget mitt, mener vi at mest mulig av pengene skal være hos barna og ikke gi utbytte til store kapitaleiere eller selskap.

Grunde Almeland (V) [12:39:30]: I en vanskelig tid er det også særlig vanskelig for veldig mange av dem som kanskje får barn for første gang, eller som opplever å være foreldre i en tid da økonomien er veldig stram. Da er det ikke alltid like lett å vie oppmerksomheten til mange av de utrolig viktige tingene som må gjøres i den første fasen i et barns liv, for vi vet hvor utrolig viktige de første tusen dagene av et barns liv faktisk er.

Det er grunnen til at Venstre i vårt alternative budsjett har prioritert 15 mill. kr til foreldrestøttende tiltak, eksempelvis Home-Start, Nurse-Family Partnership og andre tiltak som er med og hjelper foreldre med å håndtere situasjonen. Dette har ikke regjeringen funnet penger til og ikke ønsket å vie oppmerksomhet. Hvilke foreldrestøttende tiltak vil Arbeiderpartiet prioritere, og hva kan folk forvente at kommer med Arbeiderpartiet i regjering?

Ragnhild Male Hartviksen (A) [12:40:30]: Folk kan forvente at vi er der i de grunnleggende gode tjenestene. Vi er der ved helsestasjonen, det skal være bemanning i barnehagen, og det skal også være enklere for barn å benytte barnehage. Lang erfaring viser at mange barn som trenger tjenester, ikke er der, ikke lærer norsk og ikke får den hjelpen og pedagogiske oppfølgingen de trenger. Vi skal være der i alle ledd gjennom å lage en god oppvekst, vi skal ha en god PP-tjeneste som er der i tide hvis man trenger å følge opp noen – vi skal ha gode, grunnleggende tjenester på alle nivåer i oppvekstsektoren.

Olaug Vervik Bollestad (KrF) [12:41:16]: Jeg hørte at representanten sa at de skulle sette ned et ekspertutvalg for å finne ut hvilke hjelpetiltak som kunne gjøres for fattige familier og fattige barn. Det er kommet klare SSB-tall etter at regjeringen som Kristelig Folkeparti var en del av, økte barnetrygden med 8 200 kr – den var sist økt i 1996, da jeg fikk mitt yngste barn. Tallene fra SSB viser at det virker. En har satt en stopper for barnefattigdom – iallfall begynt å demme opp litt, for nå er prisstigningen så stor. Hvorfor skal man ha et ekspertutvalg når vi vet hva som virker? Hvilket mandat får de? Det er mine spørsmål.

Ragnhild Male Hartviksen (A) [12:42:04]: Ekspertutvalget ble satt ned 12. august 2022, og mandatet er gitt. Mandatet er at man skal foreslå tiltak til barn som vokser opp i fattige familier for å sikre dem bedre levekår og forebygge at forskjellene går i arv. Mandatet er

altså satt, utvalget ble satt den 12. august, og de skal levere.

Det finnes også mange gode ordninger vi kan gå inn på for barn, familier og oppvekst, og som vi har diskutert. Barnetrygd er en av dem, og jeg har ramset opp mange gode forslag her i dag. Arbeiderpartiet skal være der. Vi skal være der fra starten av, i de grunnleggende, gode tjenestene. Vi skal sikre god nok bemanning, og vi skal sikre at de har det de trenger ved å ha en god økonomisk styring i Norge i dag.

Presidenten [12:42:51]: Replikskordskiftet er omme.

Tage Pettersen (H) [12:43:04]: Jeg tror et samlet storting er enige om at prisveksten og økt rente er den største utfordringen familier over hele landet møter i dag. Kostnadsøkningene i samfunnet er en betydelig belastning for mange familier, og tall fra Statistisk sentralbyrå viser at husholdningene i Norge i snitt har fått 18 000 kr mindre å rutte med som følge av disse økte kostnadene.

De med minst rammes hardest fordi deres utgiftsøkninger utgjør en større andel av det de har. Ungdata junior 2022 slo fast at de barna som vokser opp med færrest ressurser hjemme, i langt mindre grad deltar i idrett og andre organiserte aktiviteter enn barn med ressurssterke foreldre.

Barnetrygden er den enkeltstønaden som har størst betydning for å redusere barnefattigdommen. Derfor er jeg stolt over at da barnetrygden økte for første gang på 20 år, var det nettopp da Høyre og våre borgerlige venner satt sammen i regjering. Barnetrygden ble økt for alle og med hele 8 200 kr i året for barn opp til seks år.

Men Høyre stopper ikke der. I vårt alternative budsjett for 2023 øker vi barnetrygden med 3 000 kr i året for alle opp til 18 år. I tillegg reduserer vi skattene for dem med lave og midlere inntekter, slik at barnefamiliene får bedre økonomi og flere barn får delta i og bli en del av fellesskapet etter skoletid.

Som jeg også gjorde i replikkordskiftet, skal jeg få gratulere SV, som for første gang siden 1990-tallet fikk Arbeiderpartiet og Senterpartiet med seg på en liten økning i den samme barnetrygden.

Uten presset fra SV framstår regjeringen forholdsvis handlingslammet når vi snakker om barn som vokser opp i fattige familier. Gode ordninger er erstattet av tiltak med langt lavere bevilgninger. Regjeringen tar seg god tid og setter ned en ekspertgruppe som skal gi råd om hvordan innsatsen for barn i fattige familier bør prioriteres en eller annen gang inn i framtiden. Ting tar åpenbart tid. Denne gruppen ble oppnevnt i august, som vi nettopp hørte, og først nå i desember ber de om innspill for å klargjøre problemstillingene de skal vurdere.

Barnevernets viktigste oppgave er å beskytte de mest sårbare barna blant oss. Som barnas stortingsrepresentant vil jeg være tydelig på at barnas beste alltid skal komme i første rekke. Riktig hjelp til riktig tid er viktigere enn hvem som tilbyr den. Barn og unge er forskjellige og har ulike og sammensatte behov. Derfor er Høyre opptatt av et mangfold av tilbud – som er tilpasset nettopp barna – bestående av både kommersielle, ideelle og offentlige tilbydere.

Hovedprioriteringen for regjeringen Solberg var å sikre at ansatte i barnevernet har den kompetansen de trenger. Vi satset nettopp på kompetansehevede tiltak. Samtidig så vi en økning i antall ansatte i det kommunale barnevernet med om lag 30 pst. i regjeringsperioden. Solberg-regjeringens barnevernsreform har til hensikt å styrke det forebyggende arbeidet i kommunene, og den skal bidra til at tjenestetilbudet tilpasses lokale behov. Barnevernsloven vi fikk på plass, skal sikre bedre hjelp til sårbare barn og familier, og ikke minst rettssikkerheten for barn og foreldre.

Sist uke var jeg på besøk hos Støttespillerne i Vestby, som driftes av Bufetat. Dette er et eksempel på et godt offentlig tilbud til noen av de unge som har det aller tøffest. Tilbudet var truet av nedleggelse, men etter at avisen Budstikka satte søkelys på viktigheten av tilbudet, og jeg også utfordret statsråden, har tilbudet blitt besluttet videreført. La meg gjenta at for Høyre er det kvaliteten på tilbudet, ikke hvem som drifter det, som er det viktigste.

I budsjettet bruker regjeringen store penger på å fase ut private aktører fra barnevernet. Denne retningen er vi fundamentalt uenig i. Derfor foreslår vi også å kutte ut de bevilgningene regjeringen de siste årene har lagt inn for å dekke de økte kostnadene ved økt andel plasser i offentlige og ideelle institusjoner.

Fortellingen til venstresiden når det gjelder dette, er historieløs. Det var Brundtland-regjeringen som åpnet for private aktører i barnevernet, og i 1993 fikk vi en ny barnelov, med innføring av fylkesnemndene, som påla departementet og fylkeskommunene mye større ansvar for å gi barna behandling. Dette var starten på samarbeidet med private aktører innen barnevernet slik vi ser det i dag. Brundtland-regjeringen mente i motsetning til Støre-regjeringen at det var viktigere at sårbare barn fikk et godt tilbud, enn hvem som eide det.

De siste tiårene har vi sett hvordan nettopp private aktører kommer på banen når det offentlige ikke har kunnskap eller kompetanse til å tilby tjenestene vi trenger. Det har aldri vært et politisk mål å øke andelen private aktører i velferden, men det har vært et viktig svar på hvordan vi skulle sikre at flere får tilgang på gode tjenester nettopp når de trenger det.

Norge har stort sett et godt barnevern. Det skyldes, tror jeg, den norske modellen og den norske velferdsmiksen av offentlige, ideelle og private aktører. Vi ser nå en regjering som har abdisert i denne debatten om private bidrag inn i velferdsmiksen – det er SV som sitter med makten, og som i hvert eneste budsjettforlik dikterer veien videre. Det framstår for meg som et paradoks at denne nevnte ekspertgruppen som skal gi regjeringen råd om tiltak for barn som vokser opp i fattigdom, har fått over et år på seg før de skal levere sin anbefaling til regjeringen, mens på den andre siden har regjeringen gått med på å la SV diktere at det i løpet av fem måneder skal legges fram en plan for å fase ut store kommersielle aktører fra barnevernet. Da skjønner vi hva som er viktigst for venstresiden. Det er svært overraskende at man ikke lytter til Bufdir, som har varslet at en del av disse målene som er satt, ikke minst tidsmålene, er urealistiske.

Det er flere grunner til å spørre om regjeringen er egenrådig og dropper å lytte til råd fra sine egne fagetter. Det pågår for tiden anskaffelser av institusjonsplasser i barnevernet, der Bufdir var instruert om å tildele virksomheter organisert som konsern, til sist – etter ideelle og private frittstående. Jeg stilte spørsmål til statsråden om hvilket juridisk grunnlag departementet la til grunn for kjøp av institusjonsplasser i barnevernet etter den prioriteringsrekkefølgen. Den 13. desember så jeg at Bufdir gikk ut og sa at de nå er bedt om å se bort fra føringen om å skille mellom store kommersielle og andre leverandører når direktoratet anskaffer institusjonsplasser. I praksis innebærer dette at prioriteringen nå er endret, og skillet mellom kommersielle med og uten konsernstruktur faller bort. Når jeg snakker med bransjen, sier de at regjeringen her har framvist et oppsiktsvekkende slett arbeid. Man hopper bukk over konsekvensutredninger, og resultatet er at det ofte da blir nettopp uansvarlig politikk.

Høyre er dypt bekymret over at prosesser kortsluttes, at ting skjer for raskt, og at helt avgjørende behandlingsplasser som følge av det vil kunne forsvinne. Vår bønn er at ideologien legges til side, og at både Arbeiderpartiet og Senterpartiet tenker seg nøye om. Vi kan ikke se på at regjeringen svekker helt nødvendige institusjoner for dem som trenger det aller mest der ute. Det gjør sterkt inntrykk på meg når jeg lesses ned av e-poster, både lange og korte, med fortellinger fra foreldre og ungdom, hver gang etter at jeg har vært ute i media og ment noe om barnevernet. Det er foreldre og ungdom som har forsøkt et utall av tilbud, det er foreldre og ungdom som forteller om sine møter, også med private institusjoner, hvor mange av dem har klart å hjelpe dem på rett kjørl. Det er foreldre og ungdom som forteller at det er et blindspor å ta livet av de private institusjonene.

Bruk og kast kan være et passende bilde. De private er gode å ha når man skal bygge opp et tilbud, som barnevernet på 1990-tallet, barnehager tidlig på 2000-tallet, når flyktningstrømmene kommer, eller når vi trenger noe ekstra innen omsorg og rehabilitering, men så fort man mener at man klarer seg selv i offentlig regi, kastes de gode og viktige partnerne på dør.

NOU-en Private aktører i velferdsstaten viser at det fortsatt er mye ugjort på måling av kvalitet på helse- og velferdstjenestene. Det er stort behov for mer kunnskap om sammenhengene mellom kvaliteten for brukere, ressursbruk og eierskap. Derfor er Høyres svar i denne debatten, for å sikre mangfold av tilbydere, at det offentlige må stille strengere krav til anbudenes vektning av kvalitet og kompetanse, strengere krav til innsyn og åpenhet, og at man i enda større grad foretar kontroller av institusjoner drevet av både offentlige, ideelle og private.

Presidenten [12:51:40]: Det blir replikkordskifte.

Ragnhild Male Hartviksen (A) [12:51:50]: Høyre har lenge anklaget Arbeiderpartiet for å drive en ideologisk kamp på området barnevern. Høyre kutter i sitt budsjett de 10 mill. kr som Arbeiderpartiet og Senterpartiet i sitt budsjett satte av til styrking av ideelt barnevern.

Hvordan kan representanten forklare denne motviljen mot å støtte ideelt barnevern?

Tage Pettersen (H) [12:52:17]: I innlegget mitt nå nettopp gjorde jeg rede for at vi ikke bare har kuttet de 10 mill. kr. Vi har kuttet de over 100 mill. kr som også ble lagt inn i budsjettet for inneværende år, hvor målsettingen nettopp har vært å redusere bruken av private institusjonsplasser, kjøpe flere ideelle og benytte pengene til flere offentlige plasser.

Når vi i budsjettprosessen på spørsmål til departementet får vite at den gjennomsnittlige døgnprisen for en plass i en offentlig institusjon er 18 000 kr, mens den i en privat institusjon er 11 000 kr, forteller det meg at dette er en ressursbruk som vi absolutt må være villige til å diskutere.

Som jeg sa i mitt innlegg, er det ikke Høyres mål at vi skal ha en høyest mulig andel av private leverandører. Vårt mål er at vi skal ha nettopp denne miksen av leverandører, for å ha gode tilbud til alle de som trenger det. Paradokset, som representanten selv var inne på i sted, er at 70 pst. av barna med de tyngste utfordringene får hjelp av nettopp de private i dag, og de tilbudene risikerer vi blir borte med Arbeiderpartiets og Senterpartiets politikk.

Margrethe Haarr (Sp) [12:53:27]: Det er vanskelige tider for mange, og mange familier opplever å ha dårlig

råd. De som har minst, er de som rammes hardest av de økte prisene og strømkostnadene.

Det er en gledelig overraskelse i Høyres alternative budsjett at man styrker barnetrygden. Det er et tiltak som representanten Pettersen og jeg er enige om er viktig for å styrke familienes økonomi. Men barnetrygden alene vil ikke kunne gi barnefamiliene den økonomiske tryggheten de trenger nå.

I Høyres alternative budsjett er det en rekke usosiale kutt som rammer disse familiene hardt. Samtidig som Høyre sier at de prioriterer folks privatøkonomi, kutter de i inntekten til arbeidsledige ved å fjerne feriepengetillegget på dagpenger, de innfører et karensår, kutter i Nav og kutter i tannhelsetjenesten.

Er det det Høyre mener er å prioritere privatøkonomien til dem med dårligst råd?

Tage Pettersen (H) [12:54:19]: Det burde ikke være en overraskelse at Høyre ønsker å styrke barnetrygden, for som jeg sa i mitt innlegg, har vi gjennom åtte år i regjering vist at vi har gjort det. Den er allerede styrket for dem under 6 år med 8 200 kr, i tillegg til 3 000 kr i måneden som vi legger inn i vårt alternative budsjett nå. Jeg inviterer gjerne Senterpartiet til å være med på det, siden representanten sa hun var enig i at det er viktig.

Vi bruker i vårt alternative budsjett altså 3,3 mrd. kr på en styrking av barnetrygden, og vi bruker 3,4 mrd. kr på å redusere skattene for dem med lavest inntekter. I sum gir det en gjennomsnittsfamilie med to barn 8 000 kr mer å rutte med i året. Det er et riktig og viktig virkemiddel.

Som jeg har vært inne på i en tidligere debatt i dag, reduserer vi i vårt budsjett også prisen på en barnehageplass, fra å betale maks 6 pst. til å betale maks 5 pst av inntekten, i tillegg til de 8 000 kronene i økt kjøpekraft.

Margrethe Haarr (Sp) [12:55:15]: Jeg ble positivt overrasket, for jeg trodde det kanskje var noen andre partier som var med og pushet litt mer på det med barnetrygd i de tidligere årene. Det er veldig bra at Høyre har prioritert barnetrygden.

Et enkelt tiltak alene vil ikke være med og hjelpe dem med aller dårligst råd. Vi må nok erkjenne at mange av de familiene som har lav inntekt, er blant dem som går på ulike stønadsordninger.

Med fare for å gjenta meg selv: Når man da gjennomfører usosiale kutt overfor den gruppen, hvordan ser egentlig Høyre for seg at man skal være med og styrke de barna som lever i lavinntektsfamilier?

Tage Pettersen (H) [12:55:57]: I tillegg til de 8 000 kr i året, som man kan regne sammen av regjeringens alternative liste og se hvordan man kommer ut, har debatten tidligere i dag også vært preget av f.eks. fri-

tidskortet, som var en forsøksordning prøvd ut i rundt 30 kommuner, hvor målet var en utrulling etter en evaluering. Vi kan mene at man traff eller ikke traff. Uansett var intensjonen å bidra med rundt 2 000 kr i året til hvert barn for å delta i regelmessige fritidsaktiviteter, i tillegg til 3 000 kr i økt barnetrygd og ca. 5 000 kr i skattelettelser for dem med de laveste og midlere inntektene.

I sum betyr det faktisk veldig mye. Målt opp mot 440 mill. kr i prisjustering av barnetrygden, som regjeringen gikk med på etter krav fra SV, må jeg si at jeg skjønner at barnefamiliene liker vårt budsjettalternativ bedre enn regjeringens.

Kathy Lie (SV) [12:57:08]: Jeg vil bare arrestere representanten Pettersen litt, for det er ikke riktig som representanten sier, at SV har diktert regjeringen når det gjelder utfasing av kommersielt barnevern. Vi har vært enige om at dette er en vei å gå. Det handler ikke om at det ikke jobber flinke folk i kommersielle virksomheter, det handler om hvordan man bruker offentlige penger.

Jeg lurar litt på om representanten synes at det er en god idé at offentlige penger til barnevern går til å berike store internasjonale konsern og deres eiere?

Tage Pettersen (H) [12:57:45]: Nei, det synes jeg ikke er en god idé. Det var derfor noe av det velferdstjenesteutvalget så på i sin rapport, hvor de egentlig konkluderte veldig tydelig med at driftsmarginene i denne sektoren er langt lavere enn for næringslivet generelt. Man kunne ikke bruke det begrepet som bl.a. SV har brukt i lang tid – «superprofitt».

Jeg tror det momentet jeg var inne på i stedet, er viktig. Hvis man også ser på kostnadene ved å drifte disse plassene versus de offentlige plassene, slik jeg var inne på – 18 000 kr versus 11 000 kr i snittpris per døgn – betyr det at man åpenbart gjør noe på ulike måter.

Det er da det er så viktig at vi kommer inn på det som jeg avsluttet mitt innlegg med, at vi må få enda bedre prosedyrer og retningslinjer for både åpenhet, innsyn og kontroll, sånn at vi faktisk er sikre på at både de offentlige og de private og ideelle driftes til beste for barna til enhver tid.

Ragnhild Male Hartviksen (A) [12:58:53]: Jeg hadde et spørsmål til – siden vi diskuterte fritidskortet i forrige runde, tenkte jeg at jeg kanskje ikke skulle ta det nå, men da tar jeg det.

Vi har i lengre tid vært litt uenige om fordelene med fritidskortet, hvor Høyre har ønsket å løfte dette fritidskortet fram – i motsetning til Arbeiderpartiet, som mener at ordningen traff skjevt, noe representanten nå

også mener. Når vi ser på Høyres budsjett, ser ikke undertegnede noe spor av dette fritidskortet.

Jeg lurar på om Høyre kan forklare hvorfor de har snudd i saken, og hvorfor det ikke bevilges penger? Har de sett reportasjen på NRK fra 31. januar, hvor ulemper og fordeler ved fritidskortet ble diskutert i Drammen?

Tage Pettersen (H) [12:59:41]: Takk for spørsmålet. For å gjenta min gode kollega Turid Kristensen er det ikke sånn for Høyres del at det er fritidskortet i seg selv som er det saliggjørende. Evalueringen har vist at det nok kan løses på en annen måte.

Det prinsipielle med fritidskortet var at hver familie fikk 2 000 kr per barn, slik at de kunne sitte hjemme ved sitt eget kjøkkenbord og diskutere under middagen om Pia og Per skulle begynne på kulturskole, på fotball, på speideren eller på 4H – altså legge beslutningsmyndigheten til å foreta det valget i økonomien til den enkelte familie. Det er det vårt mål å finne en god løsning på.

Det er helt riktig at vi i budsjettet har prioritert å styrke posten for fritidsaktiviteter med 30 mill. kr. Det handler om at vi i dette budsjettet på området for barn og unge har prioritert 7 mrd. kr i skattelette og til økt barnetrygd til denne målgruppen, noe vår fraksjon har fått gjennomslag for, og som jeg faktisk er veldig stolt over at vi har klart å få gjennomslag for i eget parti.

Presidenten [13:00:42]: Replikorkordskiftet er avsluttet.

Margrethe Haarr (Sp) [13:00:57]: Det er urolige og vanskelige tider, og det preger samfunnet vårt. Krigen i Ukraina, økte strømpriser og kraftig prisvekst er krevende. Det påvirker oss alle og ikke minst neste års budsjett. Vi er i en krise som vi ikke kan kjøpe oss ut av, der vi heller må ta grep for å bidra til å få kontroll på prisveksten. Budsjettet er stramt, og oljepengebruken er kraftig redusert. Det er gjort vanskelige prioriteringer, men et klart mål med budsjettet er å skape trygghet for folks økonomi og utjevne sosiale og geografiske forskjeller. Budsjettforliket mellom Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV tar flere betydelige grep tilpasset den situasjonen vi er i, og det er tydelig i forliket at barn og unge er en prioritering.

Det er mange barnefamilier som har det tøft økonomisk på grunn av situasjonen vi er inne i. Budsjettet setter inn ulike tiltak for å begrense den påvirkningen dyrtiden har, og flere av dem er rettet mot familiene. Budsjettet legger opp til en redusert inntektsskatt for dem med en inntekt under 750 000 kr. Man reduserer maksprisen for barnehageplass. Man gir gratis kjernetid i SFO for første- og andreklassinger, økt barnetrygd og ikke minst strømstøtte – for å nevne noe. Det vil samlet sett kunne være med og bidra til et større handlingsrom for

familiene og motvirke noen av konsekvensene av den høye prisveksten.

Andelen barn og unge som lever i familier med lav inntekt, har de siste årene økt. Dette er en utvikling som bekymrer hele komiteen, og som det er et stort behov for å ta tak i. Vi er kjent med at disse barna har en lavere deltakelse i fritidsaktiviteter, dårligere fysisk og psykisk helse og høyere frafall fra videregående skole – en oppvekst som kan føre til at man faller utenfor også senere i livet. Det er helt nødvendig at vi setter inn de riktige tiltakene for å bedre oppvekstvilkårene for disse barna. Det er prøvd ulike tiltak, men effekten av tiltakene har uteblitt. Jeg er derfor glad for at regjeringen har satt ned et ekspertutvalg for barn i fattige familier, som skal vurdere hvilken innsats som bør prioriteres for å sikre bedre oppvekstvilkår for barn og unge. Innspillene fra denne ekspertgruppen vil være betydningsfulle og ikke minst kunne gi oss flere innspill i det videre arbeidet.

Regjeringen har en klar målsetting om å redusere antallet barn som lever i familier med lav inntekt, og i budsjettforliket gjøres endringer som skal bidra til å sikre mer til dem som har minst. I tillegg til de generelle tiltakene som alle barnefamilier får, vil endringen der man flytter støtte fra skatt til utvidet barnetrygd, til sammen øke støtten til de enslige forsørgerne og gi dem med lav inntekt et løft.

Deltakelse på fritidsaktiviteter er viktig for barn og unge. Barn som lever i familier med lav inntekt, har begrenset mulighet til å delta på disse aktivitetene hvis vi ikke setter inn tiltak som sikrer en lavere kostnad, eller at flere av tilbudene er gratis. Derfor er jeg også glad for tilskuddsordningen for inkludering av barn og unge. Denne tilskuddsordningen ble styrket i år. Neste år vil den bli ytterligere styrket med 96 mill. kr. Med denne tilskuddsordningen kan kommuner og organisasjoner søke om tilskudd til gjennomføring av tilbud som sikrer en bredere inkludering av barn og unge. Tiltak kan være lokale fritidskasser for å dekke kontingent og annet utstyr, gratis sommeraktiviteter, sommerjobb for ungdom, gratis ferietilbud til familier, åpne møteplasser – for å nevne noen eksempler. I tillegg brukes 20 mill. kr av de 96 mill. kr til å styrke utstyrssentraler som BUA. Dette er målrettede og tilpassede tiltak i samarbeid med kommunene og organisasjonene, tiltak som treffer godt, og som vil være med og bidra til å utjevne forskjeller.

En av våre viktigste oppgaver er å legge til rette for at barn og unge får en trygg og god oppvekst. Dessverre er det mange barn som ikke har det i dag. Den beste sikringen vi har, er et godt barnevern, og det er et avgjørende bidrag vi kan gjøre for disse barna. Regjeringen har tydelige mål for utvikling av denne tjenesten og er i gang med å håndtere de utfordringene som ligger der i dag.

Det er avdekket ulike lovbrudd innenfor tjenesten som må tas tak i, og man har satt ned et ekspertutvalg som skal sikre rettssikkerheten i barnevernet. Budsjettet setter av midler til en tiltakspakke for å styrke kvaliteten i det kommunale barnevernet, og regjeringen har varslet en kvalitetsreform.

Barnevernsreformen har nettopp trådt i kraft. Den skal være med på å sikre at barn og familier får hjelp tidligere og et større fokus på forebygging. Barnevernsreformen har gitt kommunene et økt faglig og økonomisk ansvar for tjenesten. Heldigvis har dagens regjering sikret at kommunene blir økonomisk kompensert for det økte ansvaret i år, men også for neste år. Ny barnevernslov trer i kraft på nyåret, og det er bevilget midler til gjennomføring av denne samt midler til å utvide tilbudet med helsekartlegging, som vi vedtok tidligere i år.

Det vil ta tid før man vil se effekten av barnevernsreformen. Uansett vil det alltid være noen barn og unge som vil ha behov for et institusjonstilbud. Det har den siste tiden kommet en rekke kritiske tilbakemeldinger på tilbudet som gis i de ulike institusjonene. Det er nå satt ned et eget utvalg som skal se på institusjonsbarnevernet, og det er bra. Regjeringen ønsker å styrke det statlige institusjonstilbudet og sikre en mer langsiktig avtale med de ideelle leverandørene. Det ble i år bevilget 150 mill. kr til omstilling av det statlige tilbudet og en ytterligere økning med 10 mill. kr for å styrke institusjonsplassene hos de ideelle tilbyderne neste år.

I tøffe og vanskelige tider er det viktig at vi stiller opp for hverandre, at vi prøver å bidra til å gjøre ting litt lettere og skape gode opplevelser. Julen er like rundt hjørnet – en tid som mange gleder seg til, men også mange gruer seg til. I år har flere bekymringer knyttet til julen enn tidligere. Staten skal være med og stille opp for dem som har vanskelige tider, men det er også lov til å være medmenneske og stille opp for hverandre.

Flere har sikkert hørt i nyhetene om 16 år gamle Karianne fra min hjemkommune, Kongsvinger, som i flere år har samlet inn pant for å kunne gi noe til andre i julen. I år ønsket hun å gjøre noe for enslige forsørgere. Hun har samlet inn over 130 000 kr, og sist helg inviterte hun 100 personer til julebord. Karianne sier selv at motivasjonen er å kunne gi andre en god opplevelse, og tilbakemeldingene fra familiene viser at det har hun gjort med glans. Jeg er stolt av Karianne, men også over hvordan lokalsamfunnet har støttet og vært med og bidratt. Heldigvis er det ikke bare Karianne som ønsker å gjøre noe for andre, og særlig nå før jul. Med dyrtid er det fint at vi kan stille opp litt ekstra.

Regjeringen har gjort en rekke grep for å sikre at vi skal komme oss gjennom den vanskelige tiden vi er i. Neste års budsjett gjør det samme. Jeg er glad for at vi har en regjering som tar det ansvaret de er satt til, og at

Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV sikrer et ansvarlig budsjett som er omfordelende, rettferdig og reduserer konsekvensene av den situasjonen vi er i.

Presidenten [13:07:56]: Det blir replikkordskifte.

Morten Wold (FrP) [13:08:14]: Senterpartiets representant Sem-Jacobsen uttalte tidligere i debatten i dag at man ikke ønsket å støtte Høyres løse forslag. Her skiller Senterpartiet seg nok en gang fra borgerlig side og velger andre interesser enn forbrukernes. Vi mener det løse forslaget er bra, og er opptatt av at folk flest skal vite hvilke avtaler de inngår. Vi synes ikke det er greit at de store aktørene i strømmarkedet kan villedde og manipulere kundene sine, men det synes Senterpartiet åpenbart at er helt greit.

Mitt spørsmål er: Hvorfor vil ikke Senterpartiet sikre forbrukernes interesser i strømmarkedet?

Margrethe Haarr (Sp) [13:08:53]: Det er et veldig enkelt og godt svar på hvorfor vi ikke ønsker å støtte det forslaget, og det er fordi det som etterspørres i forslaget, allerede er på plass. Det kom på plass 1. november, så regjeringen har allerede tatt tak i dette.

Vi ønsker å styrke forbrukeren i strømmarkedet. Vi har sett at mange har vansker med å skjønne strømmarkedet. Nå er det gjort en rekke grep for å sikre at forbrukeren skal kunne ta gode valg, at man skal få informasjon om prisene, og at man skal ha god forståelse av hvilken avtale man går inn på. Jeg ønsker også å minne om portalen, der man kan sammenligne de ulike prisene. På den måten styrker vi forbrukernes rettigheter.

Turid Kristensen (H) [13:09:39]: Jeg vil gjerne være inne på samme tema. Det er ikke sann at det regelverket vi har på plass, gir god nok informasjon i dag. Det er jo derfor Forbrukerrådet mener at det må bli slutt på disse avtalene, for de er så kompliserte at den prisinformasjonen det nå gis pålegg om, ikke er tilstrekkelig. Energi Norge har selv sagt at dette er vanskelige avtaler å forstå. 36 selskaper har fremdeles kunder med disse avtalene, 12 av dem selger disse avtalene fremdeles – og de er altså ikke interessert i å slutte å selge dem.

Vil det ikke da være en god idé om vi gjør noe her fra Stortinget for å forsøke å beskytte disse forbrukerne mot å bli lurt inn i avtaler som åpenbart er for dyre?

Margrethe Haarr (Sp) [13:10:34]: Vi deler engasjementet i denne saken, at vi skal ha forbrukerne i fokus når det gjelder strømmarkedet. Det er høye strømpriser nå, og vi må sikre at forbrukerne kan ta veloverveide valg ved valg av strømlieferandør, at man skal få god informasjon om de ulike avtalene, om hva som faktisk er prisen, og at man skal unngå å gå i de fellene som vi har sett eksempler på. Det stiller Arbeiderpartiet og Senter-

partiet seg bak. Det gjør også regjeringen, og derfor har man tatt en rekke grep allerede. Så får man vurdere om det er behov for å gjøre ytterligere grep.

Turid Kristensen (H) [13:11:10]: Jeg er ikke i tvil om at representanten deler mitt engasjement, det hørte jeg i innlegget nå, men poenget er at det er åpenbart at det må tas nye grep, at man ikke kan vente og se. Forbrukerrådet er krystallklare her. Jeg har ikke lenger tro på at selskapene vil slutte å selge disse avtalene – det sier selskapene selv at de ikke kommer til å gjøre, og noen av de store har vært helt tydelig på det. Det vi inviterer til her i dag, er nettopp å ta disse grepene. Det er ikke gode nok ordninger på plass. Konsekvensene er for vanskelige å forstå, selv om det er noe informasjon der ute. Jeg skulle ønske, som vi snakket om i kommunepolitikken – og det er ikke så lenge siden representanten var en del av det også – at man tok et lite gruppemøte for å se om det er mulig å få et flertall bak et forslag for å gi statsråden et mandat til å ta dette opp også med strømlieferandørbransjen.

Margrethe Haarr (Sp) [13:12:06]: Det er ikke vond vilje bak at vi ikke ønsker å støtte forslaget, vi ser bare ikke behovet for å støtte et forslag som inneholder noe som det allerede er tatt tak i. Jeg vet at statsråden følger opp denne problemstillingen tett, og så håper jeg at man kan komme og informere Stortinget om disse tiltakene om ikke så altfor lenge.

Grunde Almeland (V) [13:12:40]: I EU har det grønne skiftet høy prioritet. EU-kommisjonen la i mars i år fram forslag til regelverk om forbrukervern i det grønne skiftet. Formålet med forslaget er å styrke forbrukerrettigheter knyttet til informasjon om miljøaspekter og produkter, og gjennom det legge til rette for at forbrukerne kan ta miljøbevisste og opplyste valg. EU-regelverket legger opp til at forbrukere i forbindelse med kjøp av produkter skal få relevant informasjon om mulighet for reparasjon av produktene, og at de skal få produsentgarantier knyttet til levetid – for eksempel.

Jeg minnes en rekke diskusjoner, bl.a. her i salen, der Senterpartiet har uttalt seg veldig kritisk til regelverk som kommer fra EU. Jeg husker også en debatt der Senterpartiet var enig i saken, men ikke ønsket å stemme for forslaget fordi det kom fra EU. Når Senterpartiet nå sitter med statsråden: Vil Senterpartiet garantere at dette regelverket som kommer, implementeres, og at man vil ha en proaktiv rolle for å sikre at disse viktige forbrukerrettighetene kommer på plass?

Margrethe Haarr (Sp) [13:13:45]: Senterpartiet er ikke så veldig glad i EØS-avtalen og EU, det er de fleste klar over, som representanten påpeker, men de direkti-

vene som kommer fra EU, er vi bundet av gjennom EØS-avtalen og må følge. Når EU har bestemt at vi skal ha et regelverk også innenfor en mer grønn forbrukerpolitikk, regner jeg med at vi ganske raskt kan vente oss en sak til Stortinget om dette. Det er riktig å ivareta forbrukerne med en grønnere forbrukerpolitikk og sikre at forbrukerne kan ta bedre valg.

Presidenten [13:14:18]: Replikordskiftet er omme.

Morten Wold (FrP) [13:14:45]: Jeg vil begynne med å vise til mine innledende kommentarer til debatten om kulturbudsjettet. De er like relevante for familiebudsjettet.

Det er liten tvil om at mange familier har fått det trangere allerede, og at enda flere vil oppleve det samme. Fremskrittspartiet har foreslått store endringer i budsjettet for å hjelpe alle som sliter. Det bør innføres en makspris på strøm. Skattetrykket må ned slik at folk flest får beholde mer av pengene sine, og næringslivet ikke blir tvunget til oppsigelser. Jeg må få gjenta at Fremskrittspartiets budsjett ville hjulpet mange, mange flere enn det regjeringen og SVs budsjettkompromiss gjør.

Vi har sett flere negative konsekvenser av pandemien. For en del familier var det en belastning at samfunnet delvis stengte ned. Når de økonomiske tidene blir trangere, blir også det en belastning for familiene. Erfaring viser at slike belastninger gir grobunn for vold mot sårbare grupper i samfunnet. Det gjelder spesielt barn som vokser opp i vedvarende fattigdom. Med de vanskelige tider som er, og det Fremskrittspartiet oppfatter som en tafatt politikk fra regjeringen, blir det flere av disse.

Fremskrittspartiet vil derfor styrke tilbudet til sårbare barn og unge. Arbeidet mot vold og overgrep er så viktig at vi rett og slett må satse alt vi kan. Er det på ett område vi må ha en nullvisjon, er det nettopp her. I vårt alternative statsbudsjett har vi lagt inn ekstra midler til voldsforebyggende tiltak, til senter for voldsutsatte barn, til barne- og ungdomsvernet, og til barnevernet. Vi har også lagt inn midler til barne- og ungdomstiltak, og til Nasjonal tilskuddsordning for å inkludere barn og unge.

Slike tiltak er med på å bekjempe negativ sosial kontroll. Fremskrittspartiet ser på negativ sosial kontroll som den viktigste likestillingspolitiske kampen i vår tid. Det er dessverre altfor mange unge – spesielt kvinner – som får sitt liv ødelagt av utdaterte holdninger som ikke hører hjemme i et moderne samfunn. Det er faktisk slik at også unge voksne har en soleklar rett til å velge sin egen vei i livet.

Til slutt vil jeg igjen peke på at levekostnadene øker gjennom at matutgiftene blir større, strømmen blir dyrere og renten på boliglånet blir høyere. Denne trippel-

smellen er spesielt vanskelig for de flere hundre tusen husholdningene som allerede sliter. Fremskrittspartiet har tro på at det viktigste vi kan gjøre for familier og folk flest, er å sørge for en bærekraftig økonomisk utvikling og en kostnadsvekst som ikke dytter store deler av befolkningen ut i problemer.

Presidenten [13:17:29]: Det blir replikkordskifte.

Margrethe Haarr (Sp) [13:17:43]: I Fremskrittspartiets program slår partiet fast at den norske kulturarven, og dermed kulturminner, er med på å gi nasjonen og innbyggerne identitet og fellesskapsfølelse, og de er tydelig på at man skal sette av midler for å ivareta og vedlikeholde kulturminner. Så er det ikke overraskende at Fremskrittspartiet kutter i tilskudd til trossamfunn og Den norske kirke. Hadde Fremskrittspartiet fått gjennomslag for sitt alternative budsjett, hadde aktivitetsnivået til Den norske kirke blitt kraftig redusert, og ikke minst ville bruken av de ulike kirkene og viktige kulturminner bli redusert. Vi vet at alle hus som ikke blir brukt, forfaller fortere.

Hvordan ønsker egentlig Fremskrittspartiet å ivareta landets viktige kulturminner, som mange kirker er, uten å øke tilskuddet til kulturminner og samtidig redusere bruken av kirkene?

Morten Wold (FrP) [13:18:30]: Det er en kjent sak at Fremskrittspartiet ønsker at både Den norske kirke og andre trossamfunn skal finansiere seg selv gjennom sine egne medlemmer. Det er ikke en statlig oppgave å sørge for finansiering av trossamfunn. Tro er en privatsak. Slik sett mener vi det er riktig at de finansierer seg selv. Nå er også Kirken og staten skilt, så slik sett bør det skje.

Vi er selvfølgelig veldig opptatt av å ta vare på de mange flotte kirkebyggene vi har rundt om i landet, som er en viktig del av vår kulturarv. Det har vi alltid ment, og det vil vi alltid mene. Så er det selvfølgelig en kamp om kronene også på det området, men her er det også andre mulige insentiver. Man kan søke om tilskudd fra forskjellige tilskuddsordninger. Det er mange slike å benytte seg av, og det må også menighetene sørge for å gjøre.

Margrethe Haarr (Sp) [13:19:34]: Hvordan ser egentlig Fremskrittspartiet for seg at vi skal klare å beholde folkekirken med det foreslåtte kuttet – et sted som veldig mange benytter seg av på de gode dagene og i høytidene, men ikke minst på de dagene som er ekstra vonde? Ønsker Fremskrittspartiet å øke avgifter og kostnader for folk flest når vi skal møte i Kirken på disse dagene?

Morten Wold (FrP) [13:20:00]: Det å ivareta folkekirken er selvfølgelig veldig viktig. Den norske kirke er

en grunnstein for mange i det norske samfunnet, men igjen må jeg bare vise til at tro er en privatsak. Vi kan selvfølgelig gjerne bevilge mer penger til kirkebygg, men det er i seg selv et veldig stort etterslep der. Mye er inntatt allerede. Men det er en samfunnsoppgave som også kommuner og menigheter må bidra til å løse.

Ragnhild Male Hartviksen (A) [13:20:58]: Vi har også et spørsmål om Kirken, for Arbeiderpartiet merket seg også dette kuttet Fremskrittspartiet har tatt på kirkeområdet. Vi er glade for at vi, i motsetning til Fremskrittspartiet, sikrer penger til Kirken med vårt budsjett, sikrer penger til å holde kirkene varme, slik at begravelser, dåp og bryllup kan utføres uten dunjakke, og, kanskje aller viktigst, slik at Kirken kan opprettholde sin kriseberedskap, slik vi f.eks. så i Gjerdrum, spesielt nå som det er krisetid. Kirken er overalt, har mannskap overalt og er der med kompetanse, både forebyggende og når krisen rammer. Slik kunnskap, tilgjengelighet og beredskap kan ikke undervurderes.

Kan representanten forklare hvordan den samfunnsoppgaven skal ivaretas uten støtte fra Kirken?

Morten Wold (FrP) [13:21:47]: Som jeg allerede har sagt, bør tros- og livssynssamfunn finansieres av medlemmene. En kan se for seg – det må selvfølgelig utredes – at dersom man gir gaver eller finansiering til trossamfunnene, kan det tenkes at det kan gi grunnlag for et skattefradrag. Slik sett kan man motivere folk til å være med og betale for både Kirken og andre trossamfunn.

Det er litt oppsiktsvekkende å høre en representant fra Arbeiderpartiet forsvare folkekirken på en slik måte. Jeg har egentlig i mange år oppfattet Arbeiderpartiet som ganske aktive i å devaluere Kirken i både den ene og den andre sammenheng.

Presidenten [13:22:37]: Replikordskiftet er omme.

Kathy Lie (SV) [13:22:59]: Det er ingen tvil om at 2022 har vært et ekstra tøft år for mange. Med høyere strømpriser og prisøkning på mat og drivstoff har situasjonen for dem med lav inntekt blitt kritisk, men også folk med helt vanlige inntekter føler seg utrygge nå og har begynt å lete etter hvor i familiens budsjett de kan kutte. Dette har derfor vært et år preget av forhandlinger om kriseløsninger, som har vært helt nødvendig på flere områder.

Det vi skal behandle her i dag, er budsjettet for familiene, for barna. Barnefamiliene rammes ekstra hardt av den tiden vi er inne i nå, og vi vet allerede at om lag 115 000 barn vokser opp i fattigdom i Norge. Det er 115 000 barn for mye.

Det er flere tiltak som kan hjelpe familiene, som billigere barnehage, gratis SFO og muligheter for billigere

eller gratis fritidsaktiviteter og gratis lån av utstyr til aktiviteter og fritid. Derfor er jeg glad for at familiebudsjettet er styrket med 96 mill. kr til inkludering av barn og unge og til BUA.

Den enkeltytelsen som flest foreldre sier ville hjulpet dem aller mest, er økt barnetrygd. I SVs alternative budsjett foreslår vi å øke barnetrygden for barn fra 6 til 18 år til samme nivå som for de minste barna. Vi foreslår også et søskentillegg fra barn nummer tre og utvidet barnetrygd for enslige forsørgere. Respons Analyse har utført en undersøkelse for Redd Barna som viser at foreldre med skolebarn er mer bekymret for økonomien enn de med de minste barna. SSBs analyse av inntektsstatistikken for 2020 viser også at økningen i fattigdom i familiene med de minste barna har stagnert etter at barnetrygden ble økt for denne gruppen.

I budsjettforliket ble det dessverre ikke enighet om de to første forslagene, men jeg er veldig glad for at vi ble enige om å prisjustere barnetrygden. Det er ikke en stor økning, og det er ikke nok til å løfte mange opp av fattigdom, men det er et viktig signal om at noe måtte gjøres med en trygd som har stått stille for de fleste i så mange år at den var i ferd med å bli marginalisert. Jeg håper dette bare er starten, og at vi i årene framover vil prisjustere barnetrygden hvert år.

I fjor sørget vi for at de som mottar sosialhjelp, også skulle få glede av barnetrygden. I år sørger vi for en betydelig økning til enslige forsørgere med lav inntekt, som også er en ekstra sårbar gruppe.

Et annet område vi har vært spesielt opptatt av, er et godt barnevern. I SVs alternative budsjett foreslår vi både en styrking av det offentlige barnevernet og en betydelig økning i antall stillinger i det kommunale barnevernet. Vi styrker det statlige barnevernets fosterhjemsarbeid, vi styrker barnas mulighet til medvirkning, og vi ønsker også å teste ut bruk av mangfoldskontakter i barnevernet. Vi mener også at barnevernet bør overta omsorgsansvaret for enslige mindreårige asylsøkere, slik at deres rettigheter ivaretas på en bedre måte enn det gjør i dag.

I dette budsjettforliket fikk vi ikke gjennomslag for å øke bevilgningene. En av årsakene til det er at antall institusjonsplasseringer har gått ned. Vi vet ikke helt årsaken til dette, men det er en viss urolighet for at kommunene plasserer færre barn på grunn av den store økningen i egenandeler. Vi håper det ikke er slik, og at det skyldes et faktisk mindre behov, men vi vet ikke. Kanskje må vi se på størrelsen på egenandelen for kommunene når vi får mer svar.

Den store politiske skillelinjen når det gjelder barnevern, handler mest om hvem som skal tilby barnevernstjenester. SV og regjeringspartiene er enige om at barnevernet er det offentliges ansvar, og at pengene vi

bevilger, skal gå til barna og ikke til utbytte for konserneiere. I dag er det flere store kommersielle aktører som driver barnevernstjenester, som tjener seg svært rike på offentlige bevilgninger. SV ønsker at alle penge skal gå til å gjøre barnevernet bedre og støtter opp om krav til kompetanse for både saksbehandlere og de ansatte i institusjonene. Vi støtter opp om regjeringens foreslåtte tiltak for å øke kvaliteten i det kommunale barnevernet, med fokus på styring og ledelse, veiledningsteam og hjelpetiltak.

I dette budsjettforliket er vi enige om at regjeringen skal sikre ideelle virksomheter i barnevernet langsiktige avtaler med det offentlige, og at de senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett skal legge fram en plan for å fase ut de store kommersielle aktørene fra barnevernet. Denne planen ser jeg fram til, og jeg gleder meg til å bidra til et profittfritt barnevern til beste for barna.

Presidenten [13:27:24]: Det blir replikkordskifte.

Margrethe Haarr (Sp) [13:27:38]: Stadig flere barn vokser opp i familier med lavinntekt. I 1999 vokste ca. 4 pst. av alle barn i Norge opp i familier med vedvarende lavinntekt, mens andelen nå er nærmere 12 pst. Det er en bred enighet i komiteen om at barnetrygd er den viktigste enkeltstøtten som kan bidra til å forebygge den negative utviklingen. Jeg er glad for at Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV har prioritert en styrking av barnetrygden i budsjettforliket, men barnetrygd alene er ikke nok til å klare å snu den trenden vi ser. Jeg lurer derfor på hvilke andre tiltak representanten Lie og SV ønsker å prioritere for å redusere andelen barn som lever i familier med lav inntekt.

Kathy Lie (SV) [13:28:16]: Tiltak som hjelper lavinntektsfamilier, handler om både de små og de store tingene. De store grepene handler om å gi familiene bedre økonomi. Redd Barna har pekt på at økt barnetrygd er det enkelttiltaket som vil hjelpe flest, og vi gjør noe med det nå. Men det handler også om f.eks. inkludering og kvalifisering for arbeid, så begge foreldre kan få inntekt. Det handler om økt bostøtte, som vi også gjør noe med, om økte satser for sosialhjelp, økt uføretrygd, osv. Blant annet handler det om billigere barnehageplasser – det gjør vi noe med – og gratis SFO, som vi er i ferd med å innføre. Det er mange gode ting som spiller sammen for at barn skal få være med på leken og ha en bedre hverdag. I tillegg peker mange på et ønske om jobbmuligheter for ungdom. Det tror jeg også er viktig, slik at de kan være med og bidra, for det har veldig mange barn et ønske om.

Himanshu Gulati (FrP) [13:29:34]: Det måtte to menn fra Fremskrittspartiet til for å steppe inn for vår

kvinnelige representant, som dessverre ikke er her i dag. Jeg er glad for at Sosialistisk Venstreparti i sine innledende merknader til budsjettet viser til at alle kvinner, barn og unge har en rett til å leve sine liv fritt fra psykisk og fysisk vold. Så burde riktignok menn også nevnes der, men det er vi nok enige om, for det er dessverre også veldig mange menn som utsettes for negativ sosial kontroll.

Tilbake til poenget mitt: Kampen mot negativ sosial kontroll er kanskje vår tids viktigste likestillingskamp. Det er dessverre altfor mange unge med innvandrerbakgrunn som vokser opp i Norge uten at de har de samme frihetene som de fleste av oss tar for gitt. De må kjempe kampen for å ha en kjæreste, og for å kunne ta egne valg. Dessverre er mye av dette et resultat av holdninger som ikke hører hjemme i vår tid, og som man har tatt med seg fra det landet man er kommet til Norge fra. Jeg lurer på om representanten Lie gjør seg noen betraktninger om i hvilken grad dette skyldes en mislykket integrering, og om man trenger en streng innvandringspolitikk, nettopp for å sørge for at man ikke har slike holdninger i Norge og for å få en bedre integrering.

Kathy Lie (SV) [13:30:39]: Jeg takker for spørsmålet. Det må bli bare på betraktningsnivå, for jeg er helt enig i problemstillingen. Det er en utfordring at mange – av begge kjønn, men spesielt jenter – utsettes for negativ kontroll. Jeg er ikke sikker på om strengere innvandringspolitikk eller at færre kommer til Norge, er det som er avgjørende for å gjøre det bedre. Det handler mye om å fortelle samfunnet der ute hva vi forventer, og da håper jeg at vi kan unngå at debatten handler om hvorvidt man skal kunne ha på seg hodeplagg eller ikke, for det er å snevre inn debatten til et nivå som ikke bidrar noe særlig til løsning.

Masud Gharahkhani hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten [13:31:40]: Replikordskiftet er avsluttet.

Hege Bae Nyholt (R) [13:31:57]: Barnevernet ligner ikke på andre velferdstjenester. Relativt få får noen gang kontakt med barnevernet, og enda færre har erfaringer med barnevernets tiltak. Barnevernet er siste skanse, som skal ta vare på de aller mest sårbare barna og familiene. Barnevernsbarna har ingen sterke lobbyorganisasjoner i ryggen, de genererer ingen kortsiktige overskudd i noen budsjett. Vi i Rødt var glad for at regjeringen og ikke minst statsråd Toppe var veldig tydelig på at barnevernet var den sektoren hvor kommersialiseringen hadde gått aller lengst, og hvor avkommer-

sialisering må skje. Vi har vært enige om at statlig egenregi og ideelle aktører må styrkes.

I dag er det fortsatt fullt frislipp av kommersielle aktører i barnevernet. Årets statsbudsjett la opp til å bruke store summer på kjøp av kommersielle barnevernstjenester, ifølge BFD. Samtidig leverer regjeringen kutt i statlige barnevernsinstitusjoner og kutt i Bufdir. Hvordan dette passer sammen med ambisjonene om å avkommersialisere eller styrke statlige og ideelle kapasiteter, er vanskelig å se. En ting er at dette er politisk skuffende, en annen ting er at for barna som er under barnevernets omsorg, teller hvert eneste år. En barndom er kort, men den skal vare hele livet.

Grunnleggende for en god barndom er friheten fra vold og overgrep. Dessverre viser statistikken oss at også en sentral del av likestillingsarbeidet i Norge er arbeidet mot nettopp vold og overgrep. En av tre kvinner blir utsatt for vold i løpet av livet, og dessverre må vi konstatere at krisesentertilbudet i Norge er langt fra det det burde være. Vi hører historier om underfinansiering, lite egne lokaler, innskrenkede åpningstider osv. Den samiske befolkningen har ikke et eget krisesentertilbud overhodet for tiden. Det loves revidering av lovverket, det loves utredninger, men vi trenger at det handles. Vi trenger å sikre et gratis, døgnåpent og tilgjengelig krisesenter for alle over hele landet. Dette kan redde mang en barndom, og det kan redde mange liv.

Til slutt vil jeg vie en relativt stor slump tid på en pengemessig relativt beskjeden satsing i Rødts alternative statsbudsjett, men en satsing vi mener kan utgjøre en stor forskjell der ute. Rødhetten, et avlastningstilbud for aleneforeldre, fyller et hull i norsk likestillingsarbeid fram til nå som Rødt er svært opptatt av å tette. Tilbudet er et samvirke mellom foreldre og miljøterapeuter. Man bidrar til å avlaste andre foreldre og får avlastning tilbake.

Aleneforsørgere er spesielt utsatt, både for konsekvensene av priskrisen vi står i nå, og i mer normale tider for stress, ensomhet og markedssvingninger. Man er mer sårbar alene, for forsørgeransvaret er akkurat som når man er to. Rødhetten har som mål både å tilby barnepass og å utvide aleneforeldres nettverk. Det å overlate barna sine til andre er i noen grad fortsatt skambelagt i det norske samfunnet. Vi må fjerne den skammen. Vi foreslår i dag at regjeringen skal se på hvordan man kan utvikle tilbudet til aleneforsørgere etter modell fra Rødhetten, og det håper vi at vi får støtte til i salen.

Presidenten [13:35:29]: Det blir replikkordskifte.

Åslaug Sem-Jacobsen (Sp) [13:35:46]: Jeg er veldig glad for Rødts engasjement i debatten, og jeg vil vise til det løse forslaget representanten akkurat omtalte. Jeg er ikke helt kjent med avlastningstilbudet Rødhetten,

men ser at dette er et tilbud som eksisterer i Oslo i regi av Aleneforeldreforeningen. Det forslaget vil være en form for foreldrestøtte, men vi har allerede en tilskuddsordning for foreldrestøtte som kommunene kan søke på. Den er lagt opp med stor grad av fleksibilitet for kommunene til å utvikle tiltak som svarer til deres behov og utfordringer lokalt, noe jeg synes er veldig positivt, framfor å definere ett type tilbud.

I tilskuddsordningen for foreldrestøtte ligger det også til rette for samarbeid med frivilligheten, og Aleneforeldreforeningen mottar for øvrig flere statlige tilskudd allerede, bl.a. fra inkluderingsordningen og til ferietiltak. Derfor har vi varslet at vi ikke kommer til å støtte forslaget, men jeg lurte likevel på om representanten synes det er nødvendig med enda flere ordninger.

Hege Bae Nyholt (R) [13:36:48]: Ja, jeg tror vi er helt avhengig av mange forskjellige og gode løsninger rundt omkring i landet, og Rødhetten er unikt på den måten at det er et tett samarbeid mellom miljøterapeuter, altså fagutdannede, og aleneforeldre. Der er det mulig å få avlastning både når en selv skal på jobb, for for mange er det sånn at de må si nei til vakter fordi de ikke har barnepass for egne barn, eller en skal studere, eller kanskje en rett og slett skal ha en kveld i fred – det er også et behov aleneforeldre kan kjenne på. De må også bidra selv, gjennom å ta vakter sammen med sitt barn og da andres barn, og på den måten utvider man nettverket. Dette er et tilbud som ikke bare gir barnepass, men også gir muligheten til å utvide nettverket sitt og være en del av løsningen, hvis det går an å si det sånn. Så ja, vi mener det er helt nødvendig at tilbudet til Rødhetten rulles ut også i andre byer.

Presidenten [13:37:42]: Replikordskiftet er avsluttet.

Olaug Vervik Bollestad (KrF) [13:37:58]: Finansministeren presenterte tidligere i år på fjernsynet et regnestykke der han fortalte at familiene skulle få et økt handlingsrom. Jeg reiser mye rundt i landet, og jeg har til gode å treffe noen som er enig i akkurat dette. Det eneste folk opplever som øker, er matpriser, strømpriser og renter, og til dels også drivstoffprisene.

I en tid da helt vanlige familier sliter kraftig med å få endene til å møtes, og i et budsjett med begrenset handlingsrom, er barna det viktigste for Kristelig Folkeparti. Det er vår viktigste prioritering. Vi mener at å satse på barna og familiene er den beste investeringen vi som samfunn kan gjøre. Derfor styrker Kristelig Folkeparti barnetrygden, vi legger til rette for at barna skal ha mulighet til en fritidsaktivitet gjennom utrulling av fritidskortet, og vi øker engangsstønaden til 2 G.

Kristelig Folkeparti mener at å styrke den universelle barnetrygden er det viktigste vi kan gjøre for barnefamilier som sliter nå. Kristelig Folkeparti foreslår en økning i barnetrygden på om lag 3,5 mrd. kr. Årlig innebærer det 4 000 kr for hvert barn. Dette er et tiltak vi vet fungerer. Det styrker barnefamiliens økonomi og har særlig stor betydning for de familiene som har minst. Økt barnetrygd gir også familiene økt valgfrihet.

Kristelig Folkeparti økte barnetrygden da vi satt i regjering med Høyre, Venstre og Fremskrittspartiet, med 8 200 kr i forrige periode, noe som ifølge tall fra SSB har stanset økningen i antall lavinntektsfamilier. Dessverre foreslo regjeringen et reelt kutt i barnetrygden på om lag 0,5 mrd. kr. SV fikk i første omgang nullet ut dette kuttet, men med de siste tallene for prisvekst vet vi at også budsjettforliket vil bety et betydelig reelt kutt i barnetrygden. Det er skuffende, og resultatet er forutsigbart: Flere barn vil vokse opp i fattigdom.

Når familiens økonomi strammes til, er det ofte også fritidsaktivitetene til barna som først ryker. Det hemmer deltakelse, skaper ulikhet og er ødeleggende for idrett og annen frivillighet som er barnas fellesarenaer. Derfor foreslår Kristelig Folkeparti å innføre fritidskortordningen for hele landet, i alle landets kommuner, fra høsten 2023. Det vil si at alle barn mellom 6 og 18 år får 2 000 kr til bruk på fritidsaktiviteter neste år. Det sikrer at alle barn kan delta i fritidsaktiviteter, uavhengig av foreldrenes økonomi. I tillegg vil det inkludere flere barn, og ordningen vil også utvikle frivillig sektor, idrett, kulturliv, lag og organisasjoner.

Videre vil Kristelig Folkeparti legge til rette for ordningen med engangsstønaden for familier der foreldrene ikke har opparbeidet rettigheter til foreldrepenge. I dag får disse foreldrene et engangsbeløp på i overkant av 90 000 kr, mens de som har rukket å tjene opp rettighetene sine, kan få over 650 000 kr utbetalt. Det er urettferdig. Kristelig Folkeparti vil sikre en minstebetaling på 2 G, som er i overkant av 220 000 kr. Samtidig ønsker vi å legge om ordningen slik at den går over til månedlige utbetalinger. Dette vil gi økte ressurser til familier med svak økonomi.

I tillegg legger Kristelig Folkeparti i sitt alternative budsjett opp til å fjerne den svært rigide tredelingen av foreldrepermisjonen som bl.a. har medført at nesten halvparten av alle mødre tar ut ulønnet permisjon i etterkant av permisjonsperioden. Kristelig Folkeparti ønsker å gå tilbake til en ordning med ti uker til mor og ti til far, og resten er familien i stand til å avgjøre selv.

Det var vanlige folks tur. Nå er det slik at vanlige folk er de som står i matkø. Det er vanlige folk som nå gruer seg til strømregningen kommer. Det er vanlige folk som også gruer seg til jul, for de har ikke råd til å gi barna sine gaver. Derfor er det slik at Kristelig Folkeparti er opptatt

av at vi skal finne løsninger for helt vanlige folk, med universelle ordninger.

Så er det kommet noen løse forslag, og Kristelig Folkeparti vil støtte forslag nr. 17.

Presidenten [13:42:57]: Det blir replikkordskifte.

Ragnhild Male Hartviksen (A) [13:43:13]: Først vil jeg takke for engasjementet for barnefamilier, og ikke minst for økonomien. Så må jeg si at jeg ikke stiller meg bak at vi ikke gjør noe, for alt vi nå gjør ved å ha et så stramt budsjett, gjør vi for å sikre økonomien der ute.

Jeg har et spørsmål til at dere løfter fritidskortet. Erfaringene vi diskuterte her i forrige bolk, viser at denne ordningen treffer feil. NRK hadde 31. januar en reportasje hvor det var veldig tydelig. Både idretten og frivillige organisasjoner deltok, og de sa: Denne ordningen treffer feil. Intensjonen er god, men man trenger BankID, man trenger norskkunnskaper, og man trenger nettilgang, så vi ønsker oss en annen og mer søknadsbasert ordning, i likhet med det Arbeiderpartiet gjør.

Er det ikke feil fortsatt å holde på den ordningen når erfaringene er så tydelige?

Olaug Vervik Bollestad (KrF) [13:44:04]: Kristelig Folkeparti hadde vært på Island da vi kom med dette forslaget for år tilbake. På Island har dette fungert i veldig mange år. Derfor satte vi inn en periode med en prøveordning i 30 kommuner for å finne ulike måter å gjøre det på. Drammen var en av de kommunene. Det har vært ulike erfaringer i Drammen. Noen idrettsorganisasjoner synes det er veldig bra, for deltakelsen har økt til 80 pst. Arendal kommune har en annen erfaring enn representanten sier. Kvinesdal kommune sier: Vi vil gjøre dette lokalt, for dette funker. Man kan reise til Furuset og møte folk på idrettsanlegg der som sier: Dette funker.

Mitt spørsmål tilbake til representanten er: Selv om det er ulike måter det ikke funker på, så funker det at ungdommer får lov til å være med i fritidsaktiviteter. Da må vi ikke kutte det ut og si at på grunn av prosessen eller områder der det ikke funker, så kutter vi alt. Ordningen er god, og så skulle vi kunnet bli enige om hvordan man gjør det.

Ragnhild Male Hartviksen (A) [13:45:08]: Arbeiderpartiet og Senterpartiet leverer på andre ordninger. Vi har bl.a. en tilskuddsordning, vi gir penger til BUA, vi skal sørge for at barnefamiliene har økonomi, ikke minst, og den store momskompensasjonen til organisasjonene kan få prisene ned.

Jeg tenkte å ta et annet tema når vi først står her. Representanten snakket om tredelingen av permisjonen. Er det ikke et tilbakeskritt på likestillingsfronten, spesi-

elt for fedrene, hvis vi skulle gjøre en retrett på nettopp permisjonsordningen?

Olaug Vervik Bollestad (KrF) [13:45:44]: Først vil jeg kommentere det representanten sier om at de har flere ordninger. Ja, men vi mener vi har målrettet ordninger inn til familiene, som familiene selv kan være med og prioritere.

Det samme gjelder foreldrepermisjonen. Når vi ser at nesten 50 pst. av kvinnene tar ut ulønnet permisjon fordi de ikke får det til å strekke til, tenker Kristelig Folkeparti: ti uker til far og ti uker til mor. Familiene er fullt i stand til både å tenke likestilling og være med og prioritere dette selv ut fra sin situasjon. Der mener jeg tilliten er forskjellig fra Kristelig Folkepartis og Arbeiderpartiets side. Vi tror at familiene er i stand til å ta gode, fullstendige, likestilte valg.

Margrethe Haarr (Sp) [13:46:46]: Tilbake til fritidskortet: Kristelig Folkeparti foreslo sist periode en innføring av fritidskortet, og det er blitt satt i gang et prøveprosjekt. Jeg mener oppriktig at tanken bak fritidskortet er god, men resultatet av forsøksordningen viser at tiltaket ikke treffer dem som faktisk trenger det mest. Det viser at man kun treffer et fåtall barn, at det er lite treffsikkert, og dessverre fungerer ganske dårlig. I tillegg er det et såpass kostbart tiltak at det viser seg utfordrende også for Kristelig Folkeparti å prioritere en nasjonal utrulling av ordningen.

Kristelig Folkeparti gir uttrykk for at de ønsker å tilby alle barn fritidskort allerede fra neste år, men det skal tydeligvis bare være fra høsten av at det er et aktuelt tiltak. Det jeg lurer mest på, er: Hvilke tanker gjør Kristelig Folkeparti seg rundt de erfaringene man har hatt med fritidskortet i prøveordningen, og tenker Kristelig Folkeparti at det er det beste og mest målrettede tiltaket vi kan sette inn?

Olaug Vervik Bollestad (KrF) [13:47:43]: For det første skulle jeg ønske representanten hadde sett nytten av det som er forsket på på Island – med ekstremt gode resultater.

Dette var en prøveordning for å finne den beste måten å gjøre det på. Når vi velger å vente til august, er det nettopp for å kunne vente, evaluere og bestemme den rette måten å gjøre det på. Vi er helt overbevist om at det er en god ordning å komme med et fritidskort som gir alle en mulighet til å delta. De tar valget hjemme, for vi tror at familiene er i stand til å ta det valget, og slipper å be på sine knær om at dette må vi få og ikke dem. Når vi ser på resultatet fra Island, hvor det er forsket på utenforskap og tilhørighet, mener jeg vi har noe å lære. Selv om det er et lite land, har Norge noe å lære. Jeg skulle ønske at flertallet i denne sal hadde sett verdien av dette.

Margrethe Haarr (Sp) [13:48:46]: Akkurat nå er det dessverre bare Kristelig Folkeparti som ser fordelene med fritidskortet, og de er det eneste partiet som har prioritert det for neste år. De andre ønsker å satse på andre tiltak, som representanten Male Hartviksen refererte til i stad.

Det jeg ønsker å spørre Kristelig Folkeparti om, er: De erfaringene man har gjort, viser at det egentlig er de familiene som allerede har mest, som har brukt fritidskortet i størst grad. Man har ikke klart å treffe de barn og unge som lever i lavinntektsfamilier. Har representanten allerede nå noen tanker om hvordan man eventuelt kan innrette fritidskortet for faktisk å treffe målgruppen bedre?

Olaug Vervik Bollestad (KrF) [13:49:28]: Ja, Kristelig Folkeparti har prioritert annerledes enn bl.a. Senterpartiet, som vil løse opp fylkeskommuner og bruke hudrevis av millioner. Vi bruker de pengene annerledes og legger dem inn i fritidskortet, for vi mener det er mye mer framtidsrettet. Når det gjelder måte å gjøre det på, vet vi også fra noen kommuner at det har truffet. Når 80–90 pst. av ungene går i en eller annen form for fritidsaktivitet, mener vi at vi må gå inn og lære av dem. Hvilken måte har de gjort det på, som treffer mye bedre enn det andre kommuner har gjort?

Det er det vi vil bruke det neste halve året til, for så å komme ut med en løsning som gjelder alle fra 6 til 18 år etter august i 2023.

Presidenten [13:50:13]: Replikordskiftet er avsluttet.

Statsråd Kjersti Toppe [13:50:27]: Høge stråumpri-sar, dyrt drivstoff og aukande renter rammar alle, men hardast dei som har lite frå før. Eg er særleg bekymra for barnefamiliar som får problem med å handtera auka prisar.

Regjeringa vil styrkja det universelle velferdstilbo-det til barn og unge. Vi prioriterer m.a. redusert maks-pris i barnehage, gratis barnehage for tredje barn i barnehagen samtidig og auka bemanning og pedagogtett-leik i barnehagar i levekårsutsette område.

I budsjettforliket mellom regjeringa og SV er det i tillegg m.a. einigheit om å prisjustera satsane i barne-trygda og å innføra gratis kjernetid i SFO for andrekla-singar. Vi styrkjer barnetrygda spesielt for einslege for-sørgjarar. Regjeringa føreslår ei omlegging av støtta til einslege forsørgjarar, som vil gi auka støtte for dei med dei lågaste inntektene. I budsjettforliket er det i tillegg einigheit om at satsen for utvida barnetrygd for alle einslege forsørgjarar skal verta både prisjustert og ytter-legare auka med 5 000 kr i året. Einslege forsørgjarar vil med desse to grepa få minimum 5 676 kr meir i disponi-

bel inntekt, og dei med lågast inntekt vil få 17 220 kr meir i 2023.

Å delta i fritidsaktivitetar er viktig for ein god oppvekst, og regjeringa vil arbeida for å gjera fritidsaktivitetar tilgjengelege for alle barn. Vi føreslår difor også å styrkja tilskotsordninga for å inkludera barn og unge, med 96 mill. kr i år, og av desse skal 20 mill. kr prioritert til utstyrsentralar for utlån av sports- og fritidsutstyr. Saman med styrkinga i fjor har vi styrkt denne ordninga med 181 mill. kr på to år. Ei styrkt tilskotsordning vil gi fleire barn og unge høve til å delta på sosiale aktivitetar gjennom tilbod som fritidsklubb, fritidskasse og ferieaktivitetar.

Den nye barnevernslova skal gjelda frå 1. januar 2023. Lova skal styrkja det førebyggjande arbeidet, medverka til betre barnevernsfagleg arbeid og styrkja rettstryggleiken for barn og foreldre. Vi prioriterer 38 mill. kr for å finansiera at den nye lova vert sett i verk. Lovendringane er òg ein viktig del av oppfølginga av sakene der Noreg er dømd i EMD for krenking av retten til familieliv.

Tverrfagleg helsekartlegging av barn som barnevernet skal flytta ut av heimen, er viktig for å sikra at barn får den helsehjelpa dei treng, og for at nye omsorgspersonar skal kjenna behova til barnet. Stortinget lovfasta tverrfagleg helsekartlegging i mars 2022, og regjeringa har ei satsing for å auka kapasiteten i tilbodet. Det er føreslått 21 mill. kr for å utvida dette tilbodet i 2023. Helseilsynets landsomfattande tilsyn med barnevernsundersøkingar viste at det er behov for å auka kvaliteten på dette arbeidet. Det er òg behov for å gi fleire kommunar tilgang til kunnskapsbaserte tiltak som vi veit hjelper barn og familiar. Vi legg difor opp til ei auka satsing på kvaliteten i det kommunale barnevernet på 25 mill. kr. Regjeringa fører vidare arbeidet med å utvikla det statlege barnevernet. Vi har m.a. sett ned eit utval som skal greia ut korleis institusjonsbarnevernet kan verta betre, og som skal levera innstillinga si i oktober 2023. I tillegg fører vi vidare styrkinga av tilbodet av institusjonsplassar frå ideelle leverandørar, med ein auke på 10 mill. kr, og etablerer ei vidareutdanning for institusjonsleiarar.

Kyrkjebygga er nokre av dei fremste kulturminna vi har her i landet. Riksantikvaren har, i samarbeid med Den norske kyrkja, kome med ei tilråding om eit bevaringsprogram for å setja i stand dei kulturhistorisk viktige kyrkjene. Dette er ei oppfølging av stortingsvedtaket om å setja i stand dei gamle kyrkjene våre i eit omfang som svarar til dei verdiane som staten vert eigar av etter delinga av Opplysningsvesenets fond. Bevaringsprogrammet vil etter planen starta opp i 2024. For ikkje å mista framdrift i dette er eg glad for at vi har ei dobling av midlane som skal gå til freda og verneverdige kyrkjebygg i 2023.

Eg er glad for at vi gjennom budsjettforliket mellom regjeringa og SV har fått til ei betring i ei vanskeleg tid, særleg for utsette barn og familiar.

Presidenten [13:55:10]: Det blir replikkordskifte.

Tage Pettersen (H) [13:55:25]: I budsjettthøringen til familie- og kulturkomiteen var KS tydelig på at kommunene allerede i dag opplever utfordringer med å få dekket sitt behov for bistand fra Bufetat for å gi nødvendige tilbud til barn og unge, og særlig barn og unge med sammensatte og omfattende behov. KS mente videre at dette aktualiseres ytterligere ved begrensning i muligheten for å kjøpe tjenester fra private aktører, som regjeringen som kjent legger opp til. Det framstår da som noe underlig at kommunene som har behov for barnevernstjenestene, mener at tjenestene ikke er tilstrekkelige og gode nok, mens statsråden mener at tilbudet er godt nok. Da er spørsmålet: Hva er det statsråden vet som KS og kommunene ikke vet?

Statsråd Kjersti Toppe [13:56:10]: Eg går ut frå at representanten viser til bekymringa som bl.a. KS hadde for kutt i det statlege barnevernet, og at det kan gå ut over tilbod som kommunane er avhengige av. Vi har gjort eit nedtrekk på ca. 278 mill. kr frå neste år i det statlege barnevernet, som eine og åleine er grunngitt i at søknadene om barn inn er gått ned. Det er ikkje eit kutt i den forstand, men det er på grunn av at aktiviteten går ned, og sånn er det. Det som er mi bekymring, er at Høgre i den situasjonen, og med den bekymringa som representanten har, kuttar 110 mill. kr, synleg i budsjettet, pluss at vi har rekna ut at ABE-reforma til Høgre utgjør 70 mill. kr i tillegg i kutt i det statlege barnevernet. Det hadde vorte krevjande for det statlege barnevernet dersom det budsjettet hadde gått igjen, så det kan ein iallfall vera glad for.

Tage Pettersen (H) [13:57:14]: Jeg gjorde godt rede for det kuttet i mitt innlegg fra talerstolen i sted, og det handler om at vi ikke har den samme målsettingen som regjeringen, at man skal fase ut noen av dem som i dag leverer tjenester til 70 pst. av barna. Da er vi for så vidt over på de private tilbyderne: I Politisk kvarter litt tidligere i år sa statsråd Toppe at det er beviselig feil at de private er til stede rundt omkring i landet. Jeg har brukt litt tid på å sjekke det og tatt en aktør, Stendi, som har 80 institusjoner i Norge. 21 av dem ligger i regionene Nord, Midt-Norge og Innlandet. Spørsmålet blir da: Hvilke tall eller oversikter var det statsråden hadde med seg inn i den debatten?

Statsråd Kjersti Toppe [13:57:57]: Først vil eg presisera at kuttet til Høgre ikkje omhandlar berre å ta bort det som vi satsar på, dei statlege og dei ideelle. Dei kut-

tar 70 mill. kr til, som ein konsekvens av ABE-reforma. Det er ganske masse pengar i ytterlegare kutt. Det er heller ikkje slik at det som vi no gjer med å styrkje det statlege tilbodet og dei ideelle, er noko nytt. Dette er faktisk Solberg-regjeringa sitt forslag. Da dei la fram den nye barnevernslova, la dei sjølve fram ein strategi der dei skulle gjera akkurat dette, så det er Høgre som har forvandla seg etter at dei kom i opposisjon, og vorte dei private kommersielle sin fremste forsvarar. Vi meiner at det er gode grunnar for at staten sjølv skal ha kapasitet og kvalitet i tilbodet til å ta seg av dei ungane som har størst behov. Difor startar vi denne utfasinga, som skal skje gradvis.

Kathy Lie (SV) [13:59:07]: SV og regjeringspartiene er enige om at barnevernet er det offentliges ansvar og skal driftes av det offentlige, i samarbeid med ideelle aktører. For å få til dette må vi sørge for at kvaliteten i det offentlige barnevernet er god nok. Rapporten fra tilsynet i barnevernet som forrige regjering hadde ansvar for, viste alarmerende avvik, og vi ser dessverre altfor ofte rystende medieoppslag om barn som er sviktet av det offentlige.

Det jeg ønsker å spørre statsråden om, er hvilke tiltak hun vil sette i gang for å ruste det offentlige barnevernet for å ta vare på de mest sårbare barna og sørge for at ingen barn blir sviktet av det offentlige.

Statsråd Kjersti Toppe [13:59:50]: Det er på ein måte to svar på det. Ein ting er det vi gjer i det statlege barnevernet, på institusjonsbarnevernet, der vi har styrkt både offentlig og ideell drift, nettopp for å kunna gi eit betre tilbod til ungane med størst behov, som òg ofte treng hjelp frå andre tenester, f.eks. helsevesenet. Helsetilsynet sin rapport omhandla det kommunale barnevernet, og eg vil vera tydeleg på at funna der er veldig alvorlege. Det har ikkje vorte særleg mykje betre på ti år. Det er svikt i undersøkingsfasen, og det er manglande dokumentasjon. Det er sviktområde vi veit om. Det er ein av grunnane til at vi i statsbudsjettet for neste år har føreslått og no får gjennomslag for ein kvalitetspott for nettopp det kommunale barnevernet. Vi har tru på at ei styrking av leiing er viktig, det er fleire tiltak som går på det, og vi styrkar tilsyn og kontroll, f.eks. via Statsforvalteren og med rettleiingsteam, så vi får betre kvalitet.

Hege Bae Nyholt (R) [14:01:07]: I saldert budsjett ble det klart at det i år har vært et underforbruk på statlig barnevern på 125 mill. kr. Dette kommer på toppen av kuttet fra statsbudsjettet. I fjor anslo departementet at av de milliardene som skulle brukes til å kjøpe private barnevernstjenester, kom 69 pst. til å gå til kommersielle og 31 pst. til ideelle. Da vi spurte departementet i

år, var brøken 70/30. Om noe øker altså de kommersielles andel.

SSB har nylig dokumentert at den største nedgangen i oppholdsdøgn på barnevernsinstitusjoner har kommet i ideelle institusjoner. Bufdir har selv anslått at det må til investeringer i 900- til 1 000-millionersklassen over en syvårsperiode for å redusere andelen kommersielle institusjonsplasser til 10–15 pst. Hvordan får statsråden dette til å henge sammen med regjeringens lovnad i Hurdalsplattformen?

Statsråd Kjersti Toppe [14:02:03]: Det er ei kjensgjerning at vi i løpet av dei siste åtte åra har fått ei enorm auking i bruk av kommersielle på barnevernsfeltet. Det er òg ei kjensgjerning at vi i dag til dels er vortne heilt avhengige av dei på nokre område. Difor må den omlegginga skje gradvis, for vi må sikra barna eit forsvarleg tilbod når vi skal fasa ut dei kommersielle.

Dette er ei prioritert oppgåve for oss. Det er klart at i dette budsjettet, som er stramt, skulle vi gjerne hatt meir pengar til den omstillinga, men vi har begynt. Vi hadde 150 mill. kr i styrking i fjor, det vert vidareført i år, og vi får 10 mill. kr ekstra no til dei ideelle. Eg skal ha ein ny gjennomgang med direktoratet om korleis dei skal bruka desse pengane på best mogleg måte. Saman med SV har vi fått på plass at vi skal koma med ein plan for korleis dette skal skje, og så skal vi òg sikra at ungane får tilbodet dei har krav på.

Grunde Almeland (V) [14:03:19]: Vi har behov for mer kunnskap om barn og unges digitale medievane. Det er det ikke bare Venstre som mener, det slår også en rekke forskere fast. Det ble slått fast av medieskadelighetsutvalget i 2021, og også FNs barnekomité har vært tydelig på dette. Derfor var jeg glad da regjeringen i fjorårets budsjettproposisjon varslet at de ønsket å utrede hvorvidt man skulle opprette et eget forskningssenter om barn og unges digitale oppvekst. Så langt har vi ikke sett noe til denne utredningen, så spørsmålet mitt er når vi kan forvente at denne utredningen er på plass, og om det vil bety at vi faktisk får opprettet et sånt digitalt senter.

Statsråd Kjersti Toppe [14:04:13]: Eg kan forstå at representanten spør, sidan det ikkje var heilt tydeleg omtalt i statsbudsjettet, men eg kan varsle om at den utgreiinga av ulike grunnar ikkje har vorte gjort enno. Den er ikkje lagt vekk, men held på å verta gjennomført no.

Regjeringa har vedtatt å følgja opp strategien for barns digitale oppvekst med å fremja ei stortingsmelding. Det vil regjeringa gjera, så vi vil få ei god sak til Stortinget om barns digitale oppvekst. Forsking på barns digitale kvardag vil vera ein viktig del av ei slik melding.

Olaug Vervik Bollestad (KrF) [14:05:09]: Jeg vet at statsråden er veldig opptatt av de sårbare barna, og det engasjementet tror jeg vi deler. Samtidig vet vi at Statistisk sentralbyrå nå sa at når en øker barnetrygden – som også ble gjort da vi satt i regjering – reduserer det antall lavinntektsfamilier.

Jeg kjenner at jeg er ganske sterkt bekymret for hva den prisveksten vi nå ser, vil føre til, siden budsjettforliket ikke engang vil dekke inn prisveksten for barnetrygden. Hva tenker statsråden for barnefamiliene, når en ikke engang får inndekning på prisveksten?

Statsråd Kjersti Toppe [14:05:57]: Eg går ut frå at representanten tenkjer på at prisveksten er høgare enn det som låg til grunn. Eg har òg fått eit skriftleg spørsmål frå Kristeleg Folkeparti om det same. Svaret mitt er at dette er noko som vil gjelda på veldig mange område, og som regjeringa og Finansdepartementet må ta stilling til. Eg har ikkje noko meir å melda på det frå mi side no. Vi har behandla eit statsbudsjett og fått ei budsjetteinigheit med den prisveksten som da låg til grunn. Det er klart at dette kan verta ei sak – vi veit ikkje kva det nye året bringar av auka utgifter og kostnader, så det er noko vi må sjå på etter kvart, men akkurat no er det denne prisveksten som ligg til grunn. Det er fyrste gong sidan 1996 at heile barnetrygda er prisjustert, og det tenkjer eg det var veldig stort behov for i år.

Presidenten [14:06:56]: Replikorkordskiftet er avsluttet.

Turid Kristensen (H) [14:07:17]: Å forebygge vold i nære relasjoner var et prioritert område for Høyre da vi satt i regjering. For de som ikke har opplevd det selv, for de av oss som ikke har levd med dette på kroppen, er det nok vanskelig å forstå hvor tungt og vanskelig det må være å leve i frykt i sine egne hjem og å leve med frykt for sine aller nærmeste. Vold i nære relasjoner er alvorlig kriminalitet, som i ytterste konsekvens tar liv.

Høyre i regjering jobbet med å intensivere innsatsen mot forebygging og bekjempelse av vold i nære relasjoner. Det er et arbeid Høyre nå fortsetter i opposisjon på Stortinget. Jeg er veldig glad for at det nylig ble flertall for en rekke gode forslag da Stortinget behandlet et representantforslag fra Høyre om dette. Det er veldig bra at det er mye tverrpolitisk enighet på dette feltet. Dette er et område som Høyre har valgt å prioritere i vårt alternative budsjett, hvor vi har økt tilskuddet til voldsforebyggende tiltak og til Stine Sofies Stiftelse.

Et annet område som er viktig for oss i Høyre, er å styrke frivilligheten. Frivilligheten er en viktig brikke – egentlig en grunnstein – i lokalsamfunnene våre. Den skaper samhold og tilhørighet og er veldig viktig for at mange skal kunne leve et godt liv i kommunene våre.

Det er ikke minst viktig for barn og unge, hvor de frivillige organisasjonene er viktige bidragsytere i å inkludere barn og unge i demokratiet vårt.

Jeg har spesielt lyst til å trekke fram det gode arbeidet som Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner, LNU, gjør. Høyre har derfor valgt å styrke tilskuddet til LNU gjennom et økt grunntilskudd, og vi ønsker også å gi LNU muligheten til å videreutvikle portalen som de har etablert – en portal for lokaler – som gjør det lettere for de frivillige å finne egnede lokaler for sin virksomhet.

Et siste område jeg har lyst til å trekke fram, handler om at Høyre i vårt alternative budsjett har valgt å prioritere 95 mill. kr for å doble skattefradraget på gaver til frivilligheten. Dette ville ha styrket frivilligheten i hele landet. Vi ønsker altså å doble det tilbake til det nivået det lå på før regjeringen valgte å halvere det, da de gjennomførte et kutt som skapte store protester fra frivillighet over hele landet.

Det er en ordning som har fungert godt, og det er ikke riktig – som Støre-regjeringen ofte argumenterer med – at den er et gode for dem med høy inntekt. Syv av ti av dem som har benyttet seg av ordningen, har en årsinntekt på under 650 000 kr. Frivilligheten har selv beregnet at dette kan medføre et inntektsstap på inntil 400 mill. kr, som på ingen måte er blitt erstattet på annen måte hos dagens regjering.

Jeg vil avslutte med noen ord om det løse forslaget som er fremmet til denne budsjettbehandlingen, for nå må det bli slutt på at forbrukerne blir lurt inn i dyre strømavtaler – avtaler som er vanskelige å forstå. Jeg skulle nok ønske, som jeg har sett at statsråden har uttalt i flere saker i mediene, at bransjen var villig til å rydde opp i dette på egen hånd, men det har jeg dessverre fullstendig mistet troen på.

Statsråden har uttalt at hun ønsker å se an hvordan de nye reglene, som trådte i kraft i november, fungerer, før hun er villig til å gripe inn for å hjelpe forbrukerne. Høyre er enig med Forbrukerrådet i at dette er en avtaleform som må avvikles, og at de nye reglene som trådte i kraft, ikke på noen måte er tilstrekkelige for å sørge for at forbrukerne forstår rekkevidden eller konsekvensene av disse avtalene.

Bransjen ser ikke ut til å ville ta ansvar selv. En av de store aktørene, Fjordkraft, har avvist at de vil slutte å selge disse avtalene så lenge det er etterspørsel etter dem. Selskapene spekulerer i folks ønske om trygghet og forutsigbarhet. Når selskapene bruker navn som «solid», «trygg», «lavpris» og «forutsigbar», kan det ikke sees på som noe annet enn en tilsøring av hva disse avtalene egentlig innebærer. Da er ikke dette avtaler som forbrukerne egentlig etterspør.

Høyre fremmer derfor et forslag i dag hvor vi ber regjeringen om å bidra til å få en løsning på en helt uholdbar situasjon for forbrukerne. Vi mener at regjeringen ikke bare kan vente og fortsette å følge med og se, når de variable strømvitalene koster forbrukerne så dyrt som det vi har sett eksempler på i det siste. Jeg håper vi kan få bred tilslutning til det her i dag.

Høyre støtter forslag nr. 18, fremmet av Rødt.

Presidenten [14:12:14]: De talere som heretter får ordet, har en talletid på inntil 3 minutter.

Åse Kristin Ask Bakke (A) [14:12:28]: Som førre talar viste til, fremjar Høgre i dag eit laust forslag der ein ber regjeringa vurdere om det bør stillast strengare krav til informasjonen straumselskapa gjev til forbrukarane om ulike avtalar, slik at forbrukarane betre kan vurdere risiko og konsekvensar knytt til avtalane. Vi stemmer imot dette i dag, ikkje fordi vi er ueinig i innhaldet, men fordi det allereie er gjort. Dette forslaget viser at representanten frå Høgre kanskje har gløymt kva vi gjorde i førre periode, for tilbake i 2021 sikra Arbeidarpartiet, Senterpartiet og SV, saman med Framstegspartiet, fleirtal for tre oppmodingsvedtak, som bidrog til ikkje å vurdere, men å skape endring. Viss eg ikkje hugsar feil, stemte også Høgre for forslaga.

Utgangspunktet for vårt engasjement har vore at berre ein fjerdedel av oss veit kva vi betalar i straum, eller om vi har ein god eller dårleg avtale. Kompliserte prismodellar gjer at dagens mange straumtilbod og avtalar har vore vanskelege å samanlikne. Mange har rett og slett blitt lurte til å betale meir enn ein treng. Vi synest ikkje det er greitt å vurdere situasjonen, vi vil ha slutt på lureriet. Difor er vi glad for at regjeringa har snudd seg raskt rundt, og at det allereie frå 1. november tredde i kraft nye reglar gjennom endringa i prisopplysningsforskrifta. I tillegg jobbar Barne- og familiedepartementet saman med Olje- og energidepartementet og reguleringsmyndigheita for energi med korleis obligatorisk prisinformasjon kan utformast.

Gjennom desse endringane blir det no stilt heilt nye og strengare krav til straumselskapa. Viktig informasjon om endring i vilkår kan ikkje lenger stå med små bokstavar nedst i fakturaen. Det er no innført strengare krav til opplysningar om pris, varigheit og avtaletype, som skal brukast ved all marknadsføring. Det blir innført ei plikt for straumselskapa til å offentleggjere prislista for alle avtaletypar, slik at folk enkelt kan setje avtalen sin opp mot andre avtalar. Det blir plikt til å vise til Forbrukarrådets straumprisportal, ein portal som gjer det mogleg å samanlikne dei ulike straumavtalane – ein portal regjeringa no har styrkt økonomisk med 2 mill. kr, nettopp for å sikre god kvalitet og brukarven-

legheit. Varslingsfristen for endring av avtalar blir meir enn dobla, frå 14 til 30 dagar.

Vi meiner at vi ikkje skal trenge å lure på kva ein har kjøpt, eller til kva pris, samtidig som straumselskapa tenner på mi og di forvirring. Folk skal kunne ta vala sine med utgangspunkt i fakta og ikkje salstriks, og folk fortener god og tydeleg informasjon om kva straumen faktisk kostar.

Åslaug Sem-Jacobsen (Sp) [14:15:25]: Til tross for et stramt budsjett som følge av krig, voldsom prisvekst på det meste og et stort behov for ikke å legge enda mer stein til byrden for folk for å gjøre det vi kan for å stagge prisvekst og rentehopp, får regjeringspartiene og SV til mye for barn, unge og deres familier i budsjettet for 2023. Vi får ikke minst til mye for dem som trenger det mest, både barna i barnevernet og barn i lavinntektsfamilier – godt gjort greie for både av barne- og familierministeren og av mine kollegaer fra regjeringspartiene og SV.

Jeg velger derfor å ta opp et helt annet felt som denne budsjettdebatten rommer, nemlig tros- og livssynsfeltet. Der regjeringspartiene og SV sørger for en styrking av tilskuddet til folkekirken vår og til andre tros- og livssynssamfunn, velger Høyre å kutte hele 69 mill. kr til folkekirken. Venstre kutter enda mer, nemlig 125 mill. kr, og Fremskrittspartiet drar skikkelig på og kutter 239 mill. kr.

I en tid da mange søker til folkekirken for både trøst, håp og konkret hjelp, og med samfunnets forventninger til at folkekirken skal være der i kriser, i feiringer av høytider og som en arena for viktige anledninger i menneskers liv, ønsker altså disse partiene å innskrenke tilskuddet til folkekirken. Det vil få store følger for dens drift og tilbud rundt omkring i hele landet. På toppen av det hele vil kuttet til folkekirken automatisk føre til kutt i tilskuddene til andre tros- og livssynssamfunn, hvor Fremskrittspartiet for øvrig tenker å kutte over 1 mrd. kr.

Jeg undrer meg over om de tre partiene har tatt inn over seg at forutsetningen for den nye trossamfunnsloven og også det politiske forliket om Opplysningsvesenets fond var at finansieringsordningen til Den norske kirke skulle videreføres på om lag samme nivå. Kanskje har de vært mer klar over at disse kuttene, som det meste av politikken til Høyre, Venstre og Fremskrittspartiet, selvfølgelig vil ramme særlig tilbudet i distriktene, i en tid da det fra før av er utfordringer med å opprettholde kirkelige arbeidsplasser over hele landet. Disse kuttene ville ført til veldig mange oppsigelser rundt om. De store kuttene vil også ramme oppgavene Kirken har innenfor krise og beredskap, eldreomsorg, kriminalomsorgen og den viktige rollen Kirken har som kulturarena.

På vegne av alle dem som har søkt seg til og kommer til å oppsøke de ulike tros- og livssynssamfunnene våre, inkludert folkekirken vår, i den vanskelige tiden vi har foran oss, er jeg veldig glad for at det er Senterpartiet, Arbeiderpartiet og SV som får flertall for sitt budsjett i dag.

Grunde Almeland (V) [14:18:15]: Jeg ønsker å vie litt tid til forbrukerområdet, for vi trenger å føre en aktiv forbrukerpolitikk. Det vil sørge for at mennesker ikke utnyttes, noe som er særlig aktuelt i usikre tider. Et godt eksempel er det som allerede har vært en del diskutert, nemlig hvordan strømselskapene i lange tider har solgt kundene sine svært ugunstige strømvtaler, såkalt variable strømvtaler. Jeg er glad for at statsråden har uttalt seg kritisk til disse. Jeg er litt overrasket over at man ikke kan stemme for et forslag man er enig i i dag. Det jeg gjerne skulle ønsket meg at statsråden sa klart og tydelig og ikke bare skal «vurdere» – et ord bl.a. representanten Ask Bakke kritiserer at man bruker for mye – er hvorvidt man skal forby denne type avtaler. Jeg håper statsråden kan si klart og tydelig at det kommer et forbud mot denne type villedende avtaler, og ikke bare at hun skal vurdere det.

Forbrukerpolitikken skal styrke stillingen til forbrukerne og sikre dem gode rettigheter og et sterkt vern dersom rettighetene ikke blir oppfylt. Ofte står forbrukere overfor kommersielle aktører med bedre informasjon og kunnskap om produkter, avtalevilkår og markedsforhold, og denne ubalansen må vi veie opp for. Samtidig trenger vi en politikk som gjør det enklere for hver og en av oss å navigere i jungelen av tilbud som eksisterer. En god hjelp er merkeordninger, som Svanemerket er et eksempel på. Svanemerket er et viktig verktøy for norske forbrukere, men kanskje vel så viktig for profesjonelle innkjøpere når de skal ta mer miljøvennlige valg. Miljømerking virker som en katalysator for sirkulærøkonomi og innkjøpsmakt i det grønne skiftet. Ved å gi standardisert og kvalitetssikret informasjon om varer og tjenester som er blant de minst miljøbelastende på markedene, blir det enklere for forbrukere å ta gode miljøvalg. Det er bl.a. grunnen til at vi i Venstre i vårt alternative statsbudsjett foreslår å øke støtten til Svanemerket.

Jeg vil vie resten av taletiden til et annet felt, nemlig etteradopsjonstiltak. Jeg har i flere skriftlige spørsmål til statsråden diskutert hvordan man bør styrke de etteradopsjonstiltakene som eksisterer, og foreslår også nye. Statsråden har avvist at hun ønsker det Venstre har satt av penger til, nemlig et eget kompetansesenter på dette området. Jeg håper hun har noen svar til oss her i dag på hva hun vil gjøre, utover det som allerede nå er foreslått, for det er ikke riktig, slik statsråden bl.a. insinuerer, at

adopsjonsforeningene er fornøyd med de tiltakene som allerede er varslet.

Åse Kristin Ask Bakke (A) [14:21:33]: Eg tenkte å nytte høvet til å snakke om barn og unges moglegheit til å få delta i fritidsaktivitetar. I juni besøkte eg BUA på Årvoll, og der møtte eg flyktningar som nyleg var komne frå Ukraina. Eg trur eg aldri kjem til å gløyme uttrykket til den vesle guten som fekk låne sykkel, og som nekta å sleppe han så mykje som eitt sekund. Gjennom etableringa av BUA har vi fått eit viktig samfunnsbidrag. Kloke damer blei sosiale entreprenørar då dei i 2014 stifta den ideelle organisasjonen som no gjev barn og unge, og også vaksne, eit gratis tilbod om idretts- og fritidsutstyr, slik at vi får tilgjengelegheit, inkludering, meir fysisk aktivitet og i tillegg gjenbruk.

Nav og Gjensidigestiftelsen bidrog til oppstarten. Dei gav gjennom eit pilotprosjekt tillit til dei som starta det opp. Resultata er fantastiske. Berre dei siste tolv månadene har det vore om lag 500 000 utlån gjennom BUA, og 174 kommunar er med. BUA fornyar seg stadig og utviklar seg saman med kommunane, som òg utviklar seg ulikt, og med grunnlag i lokale forhold. Det er verdt å nemne involveringa i arbeidstreningsprosjekt og reparasjonsverkstad. I budsjettet no har regjeringa foreslått å styrkje BUA med 20 mill. kr i auke til utstyrssentralane og 2,5 mill. kr til stiftelsen BUA, for å vidareutvikle tilbodet og for at kontingenten frå kommunane kan haldast låg.

Smarte utlån i fellesskap er blitt ein suksess. Det handlar om å gje alle moglegheit til å delta og få prøve seg på ulike aktivitetar, om å gjere det enklare å bli inkludert i fysisk aktivitet for alle. I tillegg får vi smart og miljøvenleg ressursbruk ved at ikkje buer og kjellarar rundt omkring blir fylte opp med utstyr som ikkje kan brukast, fordi ein likevel snart veks ut av det. Utlånsordninga er eit godt eksempel på kva vi kan få til i fellesskap, eit eksempel på at vi for ganske små midlar kan gjere store grep som betyr mykje i kvardagen til folk.

Statsråd Kjersti Toppe [14:24:11]: Eg vil gi ei vurdering av det lause forslaget frå Høgre. Den første delen meiner eg er varetatt med dei forskriftsendringane vi gjorde i haust. Vi har stilt strengare krav til informasjon, slik at forbrukarane ser kva som er i avtalen og kan vurdere risiko og konsekvensar.

Den neste delen av forslaget er å vurdere om det er behov for strengare reguleringar, og da vil eg seia at der vurderer eg kontinuerleg om det er behov for strengare regulering. Når vi høyrer debatten her, skulle ein derimot tru at det dette forslaget handla om, er om ein var for eller mot eit forbod her og no, men det er ikkje slik forslaget er utforma. Vi vil sjølvsagt følgja opp om det er behov for strengare reguleringar, og elles deler eg det

sterke engasjementet mot det som vi no opplever der ute.

Så synest eg det er veldig spesielt med dei partia som er veldig for ein tydeleg forbrukarpolitikk. Kvifor kuttar dei same partia da i Forbrukartilsynet og i Forbrukarrådet? Høgre har lagt inn eit kutt på 5 mill. kr til Forbrukarrådet og 2,5 mill. kr til Forbrukartilsynet, og både Høgre og Venstre har i tillegg ABE-kutt som òg svekkjer. Dersom vi meiner noko med god forbrukarpolitikk, må vi heller styrkja desse to viktige institusjonane. Forbrukartilsynet er veldig viktig, nettopp for å sjå om avtalane er rimelege, og om dei har god nok informasjon. Dei kan gripa inn, og på nettsidene sine har dei òg god informasjon ut til forbrukarar, som der kan sjå på kva slags informasjon dei skal krevja, kva angrerett dei har, kva som er bindingstid – alt dette. Så dette engasjementet heng ikkje i hop når ein samtidig vil svekkja desse viktige ordningane.

Når det gjeld adopsjon, er det ikkje slik at eg har avvist eit kompetansesenter. Dette har vi greidd ut, og det vi no seier, er at vi skal utvikla ei kompetanseneste for adopterte og familiar etter adopsjon. I tillegg til dei to tinga vi har varsla i budsjettet, om kurs for adoptivforeldre og bistand ved søk etter biologisk opphav, vil vi òg vurdere utvikling av eit prøveprosjekt med ei sentral samtalestøtte til nasjonalt og internasjonalt adopterte. Eg har aldri sagt at foreiningane til dei adopterte var fornøgde, men det var det vi gjorde no for 2023, og dette skal vi jobba meir med. Vi varslar òg meir inn i oppdragsdokumentet til Bufdir om kva dei skal jobba med til neste år på dette viktige området.

Turid Kristensen (H) [14:27:24]: Både representanten Ask Bakke og nå også statsråden viser til et tiltak som er gjennomført, et tiltak vi alle har vært enige om, nemlig en forskriftsendring fra 1. november, og peker på at den skal gi den informasjonen som forbrukerne trenger. Forbrukerrådet har imidlertid vært krystallklare på at det ikke er tilstrekkelig. Disse avtalene er så kompliserte og så vanskelige å forstå at det må tas andre grep. Selv Energi Norge, som organiserer strømselskapene, sa på Dagsnytt 18 at dette er avtaler som ikke er lette å forstå.

Derfor spør vi først i vårt forslag om hvorvidt det kan være noen muligheter for å gi bedre informasjon, selv om den siste tidens utvikling tyder på at det ikke vil være tilstrekkelig.

Vi er jo ikke fagpersoner; selv ikke Forbrukerrådet vet helt hva som er beste løsning, de har ikke vurdert ferdig om strenge reguleringer kanskje kan hjelpe forbrukerne i tilstrekkelig grad, eller om det faktisk må innføres et forbud. Det er den jobben vi ber statsråden om å gjøre. Da er det ikke tilstrekkelig å vente og se på hvor-

dan forskriftsendringen er. Det er ikke tilstrekkelig å ha en følge-med-holdning til dette. Dette er noe som forbrukerne lider under, som koster dem dyrt, som gjør at mennesker har solgt innbo for å klare å betale strømregningene, og strømselskapene er altså ikke villige til å slutte å selge disse avtalene.

Jeg må også si at det er noe spesielt når statsråden skal forklare at hun ikke ønsker at det skal stemmes for et forslag som vil gi henne et mandat til å gå sterkere til verks, med at det også innføres kutt på de områdene. Regjeringen kutter også i sine budsjetter, men jeg ville aldri finne på å beskyldte regjeringen for at det betyr at de ikke bryr seg om de områdene det kuttes i. Her er det snakk om, for alle parter, at vi har vært nødt til å finne noen kutt for å kunne prioritere andre områder, og vi har valgt å kutte i byråkrati og konsulentbruk – som jeg vil tro at også Senterpartiet kanskje har tatt til orde for er en riktig måte å gjennomføre innsparinger i offentlig sektor på.

Statsråd Kjersti Toppe [14:30:05]: Eg tar imot alle gode forslag frå opposisjonen, men det er ikkje slik at eg treng dette forslaget om forbrukarpolitikk for å ha eit mandat. Dette er noko som vi jobbar med kvar dag, og vi har gjort viktige endringar allereie.

Viss det hadde vore Høgre som var i posisjon, trur eg nok dei hadde forstått at når vi innfører noko 1. november, må vi gje det litt tid, og viss vi er ueinige om det, får vi heller vera ueinige om det. Eg meiner det er veldig klokt å gje det litt tid, og så skal vi sørgja for at både Forbrukartilsynet og Forbrukarrådet får gjera den viktige tilsynsjobben sin, at dei får belyst sakene og går ut og kontrollerer at det faktisk skjer ei god endring.

Når vi har ein budsjettdebatt, er det eigentleg heilt legitimt å kommentera at når andre parti kuttar i forhold til det som vi legg fram, på eit så viktig område, må ein faktisk stå til ansvar for det.

Eg har éin kommentar til slutt: No er det sagt veldig mykje om forskjellen på opposisjonen og forslaget frå regjeringa og SV når det gjeld trus- og livssynssamfunn. Éin ting er Den norske kyrkja når vi står framfor jul og julehøgtid og kva det betyr for mange, slik sett, men vi må ikkje gløyma det sosiale arbeidet som trus- og livssynssamfunna gjer. Vi ser det i desse tider når vi brukar trus- og livssynssamfunna til å nå ut til utsette grupper. Det er veldig mange gode eksempel på at f.eks. Den norske kyrkja samarbeider med frivillige organisasjonar, om matutdeling osv., og dersom det kjem eit stort kutt i finansieringa til Den norske kyrkja, vil det òg gå ut over det sosiale arbeidet. Eg tenkjer at om det er eitt år det er viktig å sikra finansiering til trus- og livssynssamfunna, er det no, når vi har ei dyrtid. Dei kan brukast på ein måte der vi elles ikkje når ut, og saman med andre frivil-

lige lag og organisasjonar, og slik sett er det kuttet for neste år ikkje heilt bra, etter mitt syn.

Presidenten [14:32:26]: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 18.

Sak nr. 19 [14:32:28]

Innstilling frå familie- og kulturkomiteen om Endringar i statsbudsjettet 2022 under Barne- og familiedepartementet (Innst. 125 S (2022–2023), jf. Prop. 17 S (2022–2023))

Presidenten [14:32:40]: Ingen har bedt om ordet.

Sak nr. 20 [14:32:42]

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om Endringer i statsbudsjettet 2022 under Kultur- og likestillingsdepartementet (Innst. 126 S (2022–2023), jf. Prop. 24 S (2022–2023))

Presidenten [14:32:53]: Ingen har bedt om ordet. Det ringes inn til votering.

Votering

Etter at det var ringt til votering, uttalte

presidenten [14:41:11]: Stortinget går da til votering over sakene på dagens kart.

Sakene nr. 1–17 er andre gangs behandling av lovsaker og gjelder lovvedtakene 22 til og med 38.

Det foreligger ingen forslag til anmerkning. Stortingets lovvedtak er dermed bifalt ved andre gangs behandling og blir å sende Kongen i overensstemmelse med Grunnloven.

Votering i sak nr. 18, debattert 16. desember 2022

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2023, kapitler under Barne- og familiedepartementet, Kultur- og likestillingsdepartementet og Klima- og miljødepartementet (rammeområdene 2 og 3) (Innst. 14 S (2022–2023), jf. Prop. 1 S (2022–2023))

Presidenten: Under debatten er det satt fram 18 forslag. Det er

- forslagene nr. 1–3, fra Grunde Almeland på vegne av Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre
- forslagene nr. 4 og 5, fra Turid Kristensen på vegne av Høyre og Fremskrittspartiet
- forslagene nr. 6–8, fra Grunde Almeland på vegne av Høyre og Venstre
- forslagene nr. 9–14, fra Morten Wold på vegne av Fremskrittspartiet

- forslagene nr. 15 og 16, fra Grunde Almeland på vegne av Venstre
 - forslag nr. 17, fra Turid Kristensen på vegne av Høyre
 - forslag nr. 18, fra Hege Bae Nyholt på vegne av Rødt
- Det votes over forslag nr. 18, fra Rødt. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede hvordan man kan utvikle flere avlastningstilbud for aleneforeldre etter modell fra Rødhet og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.»

Høyre, Venstre og Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget.

Votering:

Forslaget fra Rødt ble med 70 mot 30 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.42.20)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 17, fra Høyre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen vurdere om det bør stilles strengere krav til informasjonen strømselskapene gir forbrukerne om ulike avtaler slik at forbrukerne bedre kan vurdere risiko og konsekvenser knyttet til avtalene. regjeringen bes også vurdere om det er behov for strengere reguleringer av, eventuelt forbud mot, salg av variable strømvavtaler. Regjeringen bes komme tilbake til Stortinget på egnet måte senest innen utgangen av januar 2023.»

Fremskrittspartiet, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti har varslet støtte til forslaget.

Votering:

Forslaget fra Høyre ble med 55 mot 45 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.42.41)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 16, fra Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen foreslå en tilsagnsfullmakt til prosjektet The Whale på Andenes, med oppstart i 2024.»

Rødt og Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget.

Votering:

Forslaget fra Venstre ble med 90 mot 10 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.42.58)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 15, fra Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen gjennomføre en provenynøytral omlegging av barnetrygden, innenfor foreslåtte rammer, der barnetrygden økes og skattlegges.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Venstre ble med 94 mot 4 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.43.12)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 11, 13 og 14, fra Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 11 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem sak om at insentivordningen for å få utenlandske filmproduksjoner til Norge omlegges til en regelstyrt ordning.»

Forslag nr. 13 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre at frivillige organisasjoner som har konsesjon til å selge skrapelodd, kan gjøre dette digitalt, på lik linje med Norsk Tipping. Stortinget ber også regjeringen om å sørge for at lag og foreninger kan drive bingovirksomhet.»

Forslag nr. 14 lyder:

«Stortinget ber regjeringen gjeninnføre gaveforsterkningsordningen.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Fremskrittspartiet ble med 87 mot 13 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.43.28)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 12, fra Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre lokalradioene forutsigbarhet for sin distribusjon og eventuelle offentlige støtte.»

Rødt og Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 82 mot 18 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.43.45)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 10, fra Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem sak om å aktivt redusere etterslepet i finansieringen av idrettsanlegg over spillemidlene og at mva.-kom-

pensasjonsordningen på kap. 315 post 82 rettighetsfestes.»

Rødt har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 83 mot 17 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.44.01)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 9, fra Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2023 med forslag til endring av mva.-kompensasjonsordningen for idrett, frivillighet og kultur slik at den blir regelstyrt istedenfor rammebevilget.»

Rødt, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 79 mot 21 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.44.18)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 8, fra Høyre og Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede et lovkrav om teksting av alle filmer som vises på kino.»

Rødt, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Høyre og Venstre ble med 68 mot 32 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.44.36)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 6 og 7, fra Høyre og Venstre.

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber regjeringen opprette en ordning for etablerte scenekunstkompanier, senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2024, og at dette sees i sammenheng med etablering av regionale kulturfond.»

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber regjeringen om å komme tilbake med en vurdering av å gjøre Arktisk Filharmonitil et nasjonalt orkester på linje med Oslo-filharmonien og Bergen Filharmoniske Orkester.»

Rødt og Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g:

Forslagene fra Høyre og Venstre ble med 70 mot 30 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.44.53)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 5, fra Høyre og Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake med en vurdering av prosjektet The Whale og mulige statlige bidrag til prosjektet i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2023.»

Rødt og Venstre har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g:

Forslaget fra Høyre og Fremskrittspartiet ble med 58 mot 41 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.45.30)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 4, fra Høyre og Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen senest i revidert nasjonalbudsjett for 2023 redegjøre for Stortinget hvordan kristenretten 1 000 år skal markeres.»

Kristelig Folkeparti har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g:

Forslaget fra Høyre og Fremskrittspartiet ble med 63 mot 36 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.45.47)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 3, fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede mulighetsrommet, innenfor enerettsmodellens og EØS-rettens

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k:

A.

Rammeområde 2

(Familie, forbruker, kirke og trossamfunn)

I

På statsbudsjettet for 2023 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
800		Barne- og familiedepartementet		
	1	Driftsutgifter	158 968 000	

rammer, for heving av lotterienes omsetningstak, sammenslåing av tillatelser og fjerning av utløpsdato på lotteritillatelser.»

V o t e r i n g:

Forslaget fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre ble med 62 mot 38 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.46.04)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 2, fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen gjennomføre nødvendige endringer i regelverket for private lotterier for å legge til rette for digitale løsninger for betaling og distribusjon så snart som praktisk mulig.»

Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g:

Forslaget fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre ble med 61 mot 39 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.46.22)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 1, fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen påse at en større andel av omsetningen til Norsk Tipping skal gå til formåls-mottakerne ved å redusere administrative driftskostnader til reklame, konsulenter og profilering.»

Rødt har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g:

Forslaget fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre ble med 58 mot 42 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.46.42)

Kap.	Post Formål	Kroner	Kroner
	21 Spesielle driftsutgifter.....	10 405 000	
	50 Norges forskningsråd	42 107 000	
840	Tiltak mot vold og overgrep		
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70 og kap. 846</i> <i>post 62</i>	20 521 000	
	61 Tilskudd til incest- og voldtektssentre, <i>overslagsbevilgning</i>	115 617 000	
	70 Tilskudd til voldsforebyggende tiltak mv., <i>kan nyttes under</i> <i>post 21 og post 61 og kap. 858 post 1</i>	134 142 000	
	73 Tilskudd til senter for voldsutsatte barn, <i>kan overføres</i>	36 874 000	
841	Samliv og konfliktløsning		
	21 Spesielle driftsutgifter, meklingsgodtgjørelse, <i>overslagsbevilgning</i>	12 676 000	
	22 Opplæring, forskning, utvikling mv	7 254 000	
	23 Refusjon av utgifter til DNA-analyser, <i>overslagsbevilgning</i>	5 627 000	
	71 Bidragsforskott	675 000 000	
842	Familievern		
	1 Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	384 615 000	
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	25 266 000	
	70 Tilskudd til kirkens familieverntjeneste mv., <i>kan nyttes under</i> <i>post 1</i>	249 439 000	
843	Adopsjonsstøtte		
	70 Tilskudd til foreldre som adopterer barn fra utlandet, <i>overslagsbevilgning</i>	9 500 000	
844	Kontantstøtte		
	70 Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	1 216 510 000	
845	Barnetrygd		
	70 Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	20 230 000 000	
846	Familie- og oppveksttiltak		
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 61,</i> <i>post 62 og post 71</i>	41 545 000	
	61 Tilskudd til inkludering av barn og unge, <i>kan nyttes under</i> <i>post 71</i>	664 430 000	
	62 Utvikling i kommunene	56 423 000	
	70 Barne- og ungdomsorganisasjoner	179 819 000	
	71 Utviklings- og opplysningsarbeid mv., <i>kan nyttes under</i> <i>post 21</i>	73 036 000	
	79 Tilskudd til internasjonalt ungdomssamarbeid mv., <i>kan</i> <i>overføres</i>	11 292 000	
847	EUs ungdomsprogram		
	1 Driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	16 081 000	
848	Barneombudet		
	1 Driftsutgifter	23 092 000	
853	Barneverns- og helsenemndene		
	1 Driftsutgifter	243 331 000	
854	Tiltak i barne- og ungdomsvernet		
	21 Spesielle driftsutgifter.....	57 021 000	
	22 Barnesakkyndig kommisjon	15 072 000	
	23 Kompetansehevingstiltak i barnevernet, <i>kan nyttes under</i> <i>post 72</i>	56 574 000	
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 000 000	

Kap.	Post Formål	Kroner	Kroner
	61 Utvikling i kommunene	70 475 000	
	62 Tilskudd til barnevernsfaglig videreutdanning, <i>kan nyttes under post 23</i>	27 420 000	
	71 Utvikling og opplysningsarbeid mv	39 204 000	
	72 Tilskudd til forskning og kompetanseutvikling i barnevernet, <i>kan overføres, kan nyttes under post 23</i>	119 784 000	
855	Statlig forvaltning av barnevernet		
	1 Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 22</i>	4 210 381 000	
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	26 622 000	
	22 Kjøp av private barnevernstjenester, <i>kan nyttes under post 1</i> ...	2 784 766 000	
856	Barnevernets omsorgssenter for enslige, mindreårige asylsøkere		
	1 Driftsutgifter	122 986 000	
858	Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet og fellesfunksjoner i Barne-, ungdoms- og familieetaten		
	1 Driftsutgifter	613 810 000	
	21 Spesielle driftsutgifter	20 748 000	
860	Forbrukerrådet		
	50 Basisbevilgning	85 889 000	
	51 Markedsportaler	30 277 000	
862	Stiftelsen Miljømerking i Norge		
	70 Driftstilskudd	15 583 000	
865	Forbrukerpolitiske tiltak		
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 50</i>	2 949 000	
	50 Forskning og undervisning, <i>kan nyttes under post 21</i>	6 380 000	
	70 Tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i>	1 730 000	
	79 EUs rammeprogram for forbrukerpolitikk, <i>kan overføres</i>	7 093 000	
868	Forbrukertilsynet		
	1 Driftsutgifter	128 388 000	
880	Den norske kirke		
	70 Rammetilskudd til Den norske kirke	2 393 344 000	
	71 Tilskudd til Sjømannskirken – Norsk kirke i utlandet	112 921 000	
881	Tilskudd til trossamfunn m.m.		
	21 Spesielle driftsutgifter	8 632 000	
	70 Tilskudd til tros- og livssynssamfunn, <i>overslagsbevilgning</i>	1 008 533 000	
	77 Nasjonaljubileet 2030	5 150 000	
	78 Ymse faste tiltak	16 224 000	
882	Kirkebygg og gravplasser		
	60 Rentekompensasjon – kirkebygg, <i>kan overføres</i>	118 744 000	
	61 Tilskudd til fredete og verneverdige kirkebygg, <i>kan overføres</i> ..	38 945 000	
	70 Tilskudd til sentrale tiltak for kirkebygg og gravplasser	13 465 000	
2530	Foreldrepenger		
	70 Foreldrepenger ved fødsel, <i>overslagsbevilgning</i>	24 690 000 000	
	71 Engangsstønad ved fødsel og adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i>	750 000 000	
	72 Feriepenger av foreldrepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	610 000 000	
	73 Foreldrepenger ved adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i>	41 000 000	
Totale utgifter			62 895 680 000

Kap.	Post Formål	Kroner	Kroner
Inntekter			
3841	Samliv og konfliktløsning		
	1 Gebyrinntekter for fastsettelse av bidrag.....	25 381 000	
	70 Refusjon fra bidragspliktige	190 000 000	
3842	Familievern		
	1 Diverse inntekter.....	828 000	
3847	EUs ungdomsprogram		
	1 Tilskudd fra Europakommisjonen.....	5 964 000	
3855	Statlig forvaltning av barnevernet		
	1 Diverse inntekter.....	3 392 000	
	2 Barnetrygd.....	3 959 000	
	60 Kommunale egenandeler	2 566 885 000	
3856	Barnevernets omsorgssenter for enslige, mindreårige asylsøkere		
	4 Refusjon av ODA-godkjente utgifter.....	121 979 000	
3858	Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet og fellesfunksjoner i Barne-, ungdoms- og familieetaten		
	1 Diverse inntekter.....	544 000	
3868	Forbrukertilsynet		
	2 Tilskudd.....	2 629 000	
Totale inntekter			2 921 561 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Barne- og familiedepartementet i 2023 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 842 post 1	kap. 3842 post 1
kap. 847 post 1	kap. 3847 post 1
kap. 855 post 1	kap. 3855 postene 1, 2 og 60
kap. 856 post 1	kap. 3856 post 1
kap. 858 post 1	kap. 3858 post 1
kap. 868 post 1	kap. 3868 post 2

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Satser for barnetrygd

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet i henhold til lov 8. mars 2002 nr. 4 om barnetrygd § 10 for 2023 kan betale ut barnetrygd til barn i alderen 0 år til og med måneden før fylte 6 år med 1 676

kroner i måneden fra 1. januar til og med 28. februar. Dette tilsvarer 20 112 kroner per år. Fra 1. mars til 31. desember 2023 kan Arbeids- og velferdsdirektoratet betale ut barnetrygd til barn i alderen 0 til og med måneden før fylte 6 år med 1 723 kroner per barn per måned. Dette tilsvarer 20 676 kroner per år.

Arbeids- og velferdsdirektoratet kan for 2023 betale ut barnetrygd til barn i alderen 6 år til og med måneden før fylte 18 år med 1 054 kroner i måneden fra 1. januar til og med 28. februar. Dette tilsvarer 12 648 kroner per år. Fra 1. mars til 31. desember 2023 kan Arbeids- og velferdsdirektoratet betale ut barnetrygd til barn i alderen 6 år til og med måneden før fylte 18 år med 1 083 kroner per barn per måned. Dette tilsvarer 12 996 kroner per år.

Utvidet stønad til enslige forsørgere utbetales med 1 054 kroner per måned fra 1. januar til og med 28. februar 2023. Dette tilsvarer 12 648 kroner per år. Fra 1. mars 2023 til og med 31. desember 2023 kan Arbeids- og velferdsdirektoratet utbetale utvidet barnetrygd med 2 489 kroner per måned. Dette tilsvarer 29 868 kroner per år.

Enslige forsørgere som fyller vilkårene for rett til utvidet stønad etter barnetrygdloven og full overgangsstønad

etter folketrygdloven, og som har barn i alderen 0–3 år, har rett til et småbarnstillegg. Dette tillegget gjelder per enslige forsørger, uavhengig av hvor mange barn i alderen 0–3 år vedkommende faktisk forsørger. Småbarnstillegget blir utbetalt med 660 kroner i måneden fra 1. januar til og med 28. februar 2023. Dette tilsvarer 7 920 kroner per år. Fra 1. mars 2023 til og med 31. desember 2023 utbetales småbarnstillegget med 678 kroner per måned. Dette tilsvarer 8 136 kroner per år.

IV

Satser for kontantstøtte

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2023 i henhold til lov 26. juni 1998 nr. 41 om kontantstøtte til småbarnsforeldre § 7 kan betale ut kontantstøtte med disse beløpene for barn i alderen 13–23 måneder:

Avtalt oppholdstid i barnehage per uke	Kontantstøtte i pst. av full sats	Kontantstøtte per barn i alderen 13–23 måneder
Ikke bruk av barnehageplass	100	7 500
Til og med 8 timer	80	6 000
Fra 9 til og med 16 timer	60	4 500
Fra 17 til og med 24 timer	40	3 000
Fra 25 til og med 32 timer	20	1 500
33 timer eller mer	0	0

V

Sats for engangsstønad ved fødsel og adopsjon

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2023 i henhold til lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd § 14-17 kan betale ut 90 300 kroner per barn i engangsstønad ved fødsel og adopsjon.

B.

Rammeområde 3**(Kultur og likestilling mv.)**

I

På statsbudsjettet for 2023 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
300		Kultur- og likestillingsdepartementet		
	1	Driftsutgifter	184 961 000	
	21	Spesielle driftsutgifter.....	1 180 000	
	78	Tilskudd til priser og konkurranser m.m.....	10 380 000	
	79	Til disposisjon.....	12 200 000	
315		Frivillighetsformål		
	21	Forskning, utredning og spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	10 230 000	
	60	Tilskudd til frivilligsentraler	221 280 000	
	61	Midlertidig tilskuddsordning for frivillige organisasjoner som følge av ekstraordinære strømpriser	770 000 000	

Kap.	Post Formål	Kroner	Kroner
	70 Merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner	2 025 000 000	
	73 Tilskudd til studieforbund m.m.....	171 165 000	
	75 Herreløs arv til frivillige organisasjoner	7 415 000	
	78 Frivillighetstiltak.....	21 350 000	
	82 Merverdiavgiftskompensasjon ved bygging av idrettsanlegg ...	300 000 000	
	86 Idrettstiltak	35 080 000	
320	Norsk kulturråd		
	1 Driftsutgifter.....	199 202 000	
	51 Fond for lyd og bilde	49 080 000	
	55 Norsk kulturfond.....	936 910 000	
	71 Statsstipend	6 600 000	
	72 Kunstnerstipend m.m., <i>kan overføres</i>	266 620 000	
	73 Garantiinntekter og langvarige stipend, <i>overslagsbevilgning</i> ...	167 330 000	
	74 Tilskudd til organisasjoner og kompetansesentre m.m.	353 405 000	
	75 Tilskudd til litteraturhus, kunstscener og kompanier m.m.....	285 415 000	
322	Bygg og offentlige rom		
	1 Driftsutgifter.....	29 491 000	
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	41 140 000	
	50 Kunst i offentlige rom.....	11 750 000	
	70 Nasjonale kulturbygg, <i>kan overføres</i>	476 600 000	
323	Musikk og scenekunst		
	1 Driftsutgifter.....	100 556 000	
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	66 046 000	
	22 Forsvarets musikk	52 745 000	
	60 Landsdelsmusikerordningen i Nord-Norge	23 830 000	
	70 Musikk- og scenekunstinstitusjoner	2 673 595 000	
325	Allmenne kulturformål		
	1 Driftsutgifter.....	76 079 000	
	21 Forskning, utredning og spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	28 389 000	
	52 Norges forskningsråd	15 205 000	
	71 Kultur som næring.....	20 940 000	
	72 Kultursamarbeid i nordområdene	13 130 000	
	73 Bodø – Europeisk kulturhovedstad 2024	33 000 000	
	75 EUs program for kultur og audiovisuell sektor m.m., <i>kan overføres</i>	97 900 000	
	78 Barne- og ungdomstiltak	60 045 000	
	82 Nobels Fredssenter	35 330 000	
	86 Talentutvikling.....	55 235 000	
326	Språk- og bibliotekformål		
	1 Driftsutgifter.....	771 155 000	
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	17 188 000	
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	55 838 000	
	73 Språktiltak	35 365 000	
	74 Det Norske Samlaget	22 065 000	
	75 Tilskudd til ordboksarbeid.....	13 790 000	
	80 Bibliotek- og litteraturtiltak.....	96 290 000	
327	Nidaros domkirkes restaureringsarbeider mv.		
	1 Driftsutgifter.....	78 053 000	
	21 Spesielle driftsutgifter.....	4 410 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	70	Utenlandske krigsgraver i Norge	4 095 000	
	71	Tilskudd til regionale pilegrimssentre	8 630 000	
328		Museer m.m.		
	70	Det nasjonale museumsnettverket	2 299 840 000	
	78	Andre museums- og kulturverntiltak.....	83 375 000	
329		Arkivformål		
	1	Driftsutgifter.....	414 658 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	4 971 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	63 610 000	
	78	Arkivtiltak.....	9 610 000	
334		Film- og dataspillformål		
	1	Driftsutgifter.....	126 449 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	6 998 000	
	50	Filmfondet.....	625 550 000	
	72	Insentivordningen for film- og serieproduksjoner, <i>kan overføres</i>	39 500 000	
	73	Regionale filmvirksomheter, <i>kan overføres</i>	114 620 000	
	75	Internasjonale film- og medieavtaler, <i>kan overføres</i>	20 060 000	
	78	Film- og dataspilltiltak.....	30 725 000	
335		Medieformål		
	1	Driftsutgifter.....	59 277 000	
	21	Spesielle driftsutgifter.....	2 956 000	
	70	Kompensasjon til kommersiell allmennkringkasting	135 000 000	
	71	Mediestøtte	461 985 000	
	73	Medietiltak.....	22 530 000	
	74	Tilskudd til lokale lyd- og bildemedier, <i>kan overføres</i>	22 240 000	
	79	Norsk rikskringkasting AS – NRK.....	6 819 970 000	
337		Kompensasjons- og vederlagsordninger		
	70	Kompensasjon for kopiering til privat bruk.....	54 600 000	
	71	Vederlagsordninger mv., <i>kan overføres</i>	260 430 000	
339		Pengespill, lotterier og stiftelser		
	1	Driftsutgifter.....	96 333 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	6 282 000	
350		Sekretariatet for Diskrimineringsnemnda		
	1	Driftsutgifter.....	26 496 000	
351		Likestilling		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	20 659 000	
	70	Tilskudd til likestilling.....	54 165 000	
	72	Kjønns- og seksualitetsmangfold	37 750 000	
	73	Likestillingssentre	22 060 000	
353		Likestillings- og diskrimineringsombudet		
	50	Basisbevilgning	50 195 000	
1429		Riksantikvaren		
	1	Driftsutgifter.....	153 620 000	
	21	Spesielle driftsutgifter.....	31 977 000	
	22	Flerårige prosjekter kulturminneforvaltning, <i>kan overføres</i>	30 361 000	
	60	Kulturminnearbeid i kommunene.....	8 824 000	
	70	Tilskudd til automatisk fredete og andre arkeologiske kulturminner, <i>kan overføres</i>	39 026 000	

Kap.	Post Formål	Kroner	Kroner
	71 Tilskudd til fredete kulturminner i privat eie, kulturmiljøer og kulturlandskap, <i>kan overføres</i>	142 759 000	
	72 Tilskudd til tekniske og industrielle kulturminner, <i>kan overføres</i>	58 554 000	
	73 Tilskudd til bygninger og anlegg fra middelalderen og brannsikring, <i>kan overføres</i>	59 072 000	
	74 Tilskudd til fartøyvern, <i>kan overføres</i>	70 605 000	
	75 Tilskudd til fartøyvernssentrene, <i>kan overføres</i>	15 557 000	
	77 Tilskudd til verdiskapningsarbeid på kulturminneområdet, <i>kan overføres</i>	8 446 000	
	79 Tilskudd til verdensarven, <i>kan overføres</i>	53 372 000	
1432	Norsk kulturminnefond		
	50 Til disposisjon for kulturminnetiltak	124 638 000	
	Totale utgifter		23 842 393 000

Inntekter

3300	Kultur- og likestillingsdepartementet		
	1 Ymse inntekter.....	96 000	
3320	Norsk kulturråd		
	1 Ymse inntekter.....	4 676 000	
3322	Bygg og offentlige rom		
	1 Ymse inntekter.....	149 000	
	2 Inntekter ved oppdrag	34 342 000	
3323	Musikk og scenekunst		
	1 Ymse inntekter.....	372 000	
	2 Billett- og salgsinntekter m.m.....	31 040 000	
3325	Allmenne kulturformål		
	1 Ymse inntekter.....	2 341 000	
3326	Språk- og bibliotekformål		
	1 Ymse inntekter.....	22 675 000	
	2 Inntekter ved oppdrag	17 564 000	
3327	Nidaros domkirkes restaureringsarbeider mv.		
	1 Ymse inntekter.....	33 130 000	
	2 Inntekter ved oppdrag	4 426 000	
3329	Arkivformål		
	1 Ymse inntekter.....	2 341 000	
	2 Inntekter ved oppdrag	5 505 000	
3334	Film- og dataspillformål		
	1 Ymse inntekter.....	6 439 000	
	2 Inntekter ved oppdrag	7 412 000	
3335	Medieformål		
	2 Inntekter ved oppdrag	3 120 000	
3339	Inntekter fra spill, lotterier og stiftelser		
	2 Gebyr – lotterier	8 695 000	
	4 Gebyr – stiftelser	180 000	
	7 Inntekter ved oppdrag	7 539 000	
4429	Riksantikvaren		
	2 Refusjoner og diverse inntekter	2 303 000	
	9 Internasjonale oppdrag.....	4 023 000	
	Totale inntekter		198 368 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kultur- og likestillingsdepartementet i 2023 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 300 post 1	kap. 3300 post 1
kap. 320 post 1	kap. 3320 postene 1 og 3
kap. 322 post 1	kap. 3322 post 1
kap. 322 post 21	kap. 3322 post 2
kap. 323 post 1	kap. 3323 post 1
kap. 323 post 21	kap. 3323 post 2
kap. 325 post 1	kap. 3325 post 1
kap. 326 post 1	kap. 3326 post 1
kap. 326 post 21	kap. 3326 post 2
kap. 327 post 1	kap. 3327 post 1
kap. 327 post 21	kap. 3327 post 2
kap. 329 post 1	kap. 3329 post 1
kap. 329 post 21	kap. 3329 post 2
kap. 334 post 1	kap. 3334 post 1
kap. 334 post 21	kap. 3334 post 2
kap. 335 post 21	kap. 3335 post 2
kap. 339 post 1	kap. 3339 postene 2 og 4
kap. 339 post 1	kap. 5568 post 71
kap. 339 post 21	kap. 3339 post 7

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kultur- og likestillingsdepartementet i 2023 kan gi tilsagn om tilskudd ut over gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
322		Bygg og offentlige rom	
	50	Kunst i offentlige rom	5,8 mill. kroner
	70	Nasjonale kulturbygg	488,7 mill. kroner
334		Film- og dataspillformål	
	72	Insentivordningen for film- og serieproduksjoner	100,0 mill. kroner

IV

Fastsetting av fordelingsnøkler for visse tilskudd

Stortinget samtykker i at:

1. det ordinære offentlige driftstilskuddet til musikk- og scenekunstinstitusjoner på kap. 323 Musikk og scenekunst, post 70 Musikk- og scenekunstinstitusjoner, skal fordeles mellom de offentlige til-

skuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen.

2. fordelingsnøkkelen ikke gjelder tilskuddet til Dansens hus, Den Nationale Scene, Den Norske Opera og Ballett, Det Norske Teatret, Musikkelskapet Harmonien, Nationaltheatret og Oslo-Filharmonien.

V

Fastsetting av gebyrer og avgifter m.m.

Stortinget samtykker i at for 2023 skal avgiften per videogram for omsetning i næring være 3,50 kroner.

2. NRKs økonomiske ramme, jf. kap. 335 Medieformål, post 79 Norsk rikskringkasting AS – NRK, skal for årene 2024–2026 justeres hvert år i takt med lønns- og prisvekst.

VI

Fastsetting av langsiktige rammer for mediestøtten

1. Den direkte mediestøtten, jf. kap. 335 Medieformål, post 71 Mediestøtte, skal for årene 2024–2026 justeres hvert år i takt med pris- og lønnsvekst.

VII

Oppheving av anmodningsvedtak

1. Vedtak nr. 402, 1. mars 2022 oppheves.
2. Vedtak nr. 66, 10. november 2020 oppheves.

VIII

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2023 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1429 post 1	kap. 4429 postene 2 og 9

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

IX

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2023 kan gi tilsagn om tilskudd ut over gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post Betegnelse	Samlet ramme
1429	Riksantikvaren	
	70 Tilskudd til automatisk fredete og andre arkeologiske kulturminner	56,0 mill. kroner
	71 Tilskudd til fredete kulturminner i privat eie, kulturmiljøer og kulturlandskap	34 mill. kroner
	72 Tilskudd til tekniske og industrielle kulturminner	11 mill. kroner
	73 Tilskudd til bygninger og anlegg fra middelalderen og brannsikring	12 mill. kroner
	74 Tilskudd til fartøyvern	19 mill. kroner
	75 Tilskudd til fartøyvernsentrene	1,5 mill. kroner
	77 Tilskudd til verdiskapningsarbeid på kulturminneområdet	4 mill. kroner
	79 Tilskudd til verdensarven	20 mill. kroner

V o t e r i n g:

Komiteens innstilling ble bifalt med 55 mot 45 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 14.47.13)

Votering i sak nr. 19, debattert 16. desember 2022

Innstilling frå familie- og kulturkomiteen om Endringar i statsbudsjettet 2022 under Barne- og familiedepartementet (Innst. 125 S (2022–2023), jf. Prop. 17 S (2022–2023))

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k :

I

I statsbudsjettet for 2022 blir det gjort følgjande endringar:

Kap.	Post	Formål	Kroner
Utgifter			
840		Tiltak mot vald og overgrep :	
	61	Tilskot til incest- og valdtektssenter, <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med..... frå kr 112 645 000 til kr 111 145 000	1 500 000
841		Samliv og konfliktløsning:	
	23	Refusjon av utgifter til DNA-analysar, <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med..... frå kr 5 463 000 til kr 4 690 000	773 000
844		Kontantstøtte:	
	70	Tilskot, <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med..... frå kr 1 320 000 000 til kr 1 170 000 000	150 000 000
845		Barnetrygd:	
	70	Tilskot, <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med..... frå kr 18 210 000 000 til kr 18 110 000 000	100 000 000
846		Familie- og oppveksttiltak:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overførast, kan nyttast under post 61, post 62 og post 71</i> , blir redusert med frå kr 34 816 000 til kr 30 016 000	4 800 000
	61	Tilskot til inkludering av barn og unge, <i>kan nyttast under post 71</i> , blir auka med..... frå kr 607 489 000 til kr 615 489 000	8 000 000
	79	Tilskot til internasjonalt ungdomssamarbeid m.m., <i>kan overførast</i> , blir redusert med..... frå kr 10 980 000 til kr 9 917 000	1 063 000
854		Tiltak i barne- og ungdomsvernet:	
	21	Spesielle driftsutgifter, blir redusert med..... frå kr 51 920 000 til kr 49 920 000	2 000 000
	22	Barnesakunnig kommisjon, blir redusert med frå kr 11 172 000 til kr 8 172 000	3 000 000
855		Statleg forvaltning av barnevernet:	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttast under post 22 og post 60</i> , blir redusert med..... frå kr 4 220 184 000 til kr 4 095 184 000	125 000 000
	22	Kjøp av private barnevernstenester, <i>kan nyttast under post 1</i> , blir redusert med..... frå kr 2 833 492 000 til kr 2 823 492 000	10 000 000
856		Barnevernets omsorgssenter for einslege, mindreårige asylsøkjjarar:	
	1	Driftsutgifter, blir redusert med..... frå kr 275 361 000 til kr 186 861 000	88 500 000

Kap.	Post Formål	Kroner
881	Tilskot til trussamfunn m.m.:	
	21 Spesielle driftsutgifter, blir redusert med..... frå kr 9 024 000 til kr 8 534 000	490 000
	78 Ymse faste tiltak, blir auka med..... frå kr 25 276 000 til kr 32 766 000	7 490 000
882	Kyrkjebygg og gravplassar:	
	60 Rentekompensasjon – kyrkjebygg, kan overførast, blir redusert med..... frå kr 41 111 000 til kr 22 000 000	19 111 000
2530	Foreldrepengar:	
	70 Foreldrepengar ved fødsel, <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med..... frå kr 23 390 000 000 til kr 23 290 000 000	100 000 000
	71 Eingongsstønad ved fødsel og adopsjon, <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med..... frå kr 800 000 000 til kr 750 000 000	50 000 000
	72 Feriepengar av foreldrepengar, <i>overslagsløyving</i> , blir auka med..... frå kr 570 000 000 til kr 600 000 000	30 000 000
	73 Foreldrepengar ved adopsjon, <i>overslagsløyving</i> , blir auka med..... frå kr 38 000 000 til kr 42 000 000	4 000 000
Inntekter		
3855	Statleg forvaltning av barnevernet:	
	1 Diverse inntekter, blir auka med..... frå kr 3 293 000 til kr 8 693 000	5 400 000
	2 Barnetrygd, blir redusert med..... frå kr 3 959 000 til kr 1 759 000	2 200 000
	60 Kommunale eigendelar, blir redusert med..... frå kr 2 274 087 000 til kr 2 014 087 000	260 000 000
3856	Barnevernets omsorgssenter for einslege, mindreårige asylsøkjjarar:	
	4 Refusjon av ODA-godkjende utgifter, blir redusert med..... frå kr 265 826 000 til kr 170 226 000	95 600 000

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 20, debattert 16. desember 2022

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om Endringer i statsbudsjettet 2022 under Kultur- og likestillingsdepartementet (Innst. 126 S (2022–2023), jf. Prop. 24 S (2022–2023))

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

vedtak:

I

I statsbudsjettet for 2022 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post Formål	Kroner
Utgifter		
315	Frivillighetsformål:	

Kap.	Post Formål	Kroner
	61 Midlertidig tilskuddsordning for frivillige organisasjoner som følge av -ekstraordinære strømpriser, <i>kan overføres, økes med</i>	15 000 000
	fra kr 550 000 000 til kr 565 000 000	
	70 Merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner, <i>økes med</i>	154 000 000
	fra kr 1 900 000 000 til kr 2 054 000 000	
320	Norsk kulturråd:	
	55 Norsk kulturfond, <i>økes med</i>	4 000 000
	fra kr 905 771 000 til kr 909 771 000	
	74 Tilskudd til organisasjoner og kompetansesentre m.m., <i>økes med</i>	100 000
	fra kr 334 150 000 til kr 334 250 000	
	75 Tilskudd til litteraturhus, kunstscener og kompanier m.m., <i>reduseres med</i>	4 000 000
	fra kr 278 060 000 til kr 274 060 000	
323	Musikk og scenekunst:	
	1 Driftsutgifter, <i>reduseres med</i>	3 200 000
	fra kr 100 027 000 til kr 96 827 000	
	70 Musikk- og scenekunstinstitusjoner, <i>økes med</i>	3 200 000
	fra kr 2 594 370 000 til kr 2 597 570 000	
325	Allmenne kulturformål:	
	1 Driftsutgifter, <i>reduseres med</i>	2 000 000
	fra kr 75 662 000 til kr 73 662 000	
	77 Stimuleringsmidler til kultur, frivillighet og idrett ifb. covid-19, <i>kan overføres, reduseres med</i>	400 000 000
	fra kr 770 000 000 til kr 370 000 000	
326	Språk- og bibliotekformål:	
	1 Driftsutgifter, <i>reduseres med</i>	662 000
	fra kr 769 091 000 til kr 768 429 000	
	80 Tilskudd til tiltak under Nasjonalbiblioteket, <i>økes med</i>	562 000
	fra kr 90 000 000 til kr 90 562 000	
327	Nidaros domkirkes restaureringsarbeider mv.:	
	1 Driftsutgifter, <i>økes med</i>	100 000
	fra kr 77 644 000 til kr 77 744 000	
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>økes med</i>	4 800 000
	fra kr 4 297 000 til kr 9 097 000	
	70 Utenlandske krigsgraver i Norge, <i>reduseres med</i>	100 000
	fra kr 3 975 000 til kr 3 875 000	
328	Museer m.m.:	
	78 Andre museums- og kulturverntiltak, <i>reduseres med</i>	5 200 000
	fra kr 86 380 000 til kr 81 180 000	
329	Arkivformål:	
	1 Driftsutgifter, <i>økes med</i>	3 470 000
	fra kr 412 341 000 til kr 415 811 000	
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, reduseres med</i>	2 000 000
	fra kr 62 460 000 til kr 60 460 000	
334	Film- og dataspillformål:	
	1 Driftsutgifter, <i>reduseres med</i>	2 300 000
	fra kr 123 376 000 til kr 121 076 000	

Kap.	Post Formål	Kroner
335	Medieformål:	
	1 Driftsutgifter, økes med.....	500 000
	fra kr 58 994 000 til kr 59 494 000	
351	Likestilling og ikke-diskriminering:	
21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under post 70, økes med.....	6 800 000
	fra kr 18 354 000 til kr 25 154 000	
70	Likestilling mellom kjønn, reduseres med.....	4 000 000
	fra kr 55 530 000 til kr 51 530 000	
Inntekter		
3323	Musikk og scenekunst:	
	2 Billett- og salgsinntekter m.m., reduseres med.....	12 500 000
	fra kr 30 136 000 til kr 17 636 000	
3327	Nidaros domkirkes restaureringsarbeider mv.:	
	1 Ymse inntekter, reduseres med	4 400 000
	fra kr 32 165 000 til kr 27 765 000	
	2 Inntekter ved oppdrag, økes med.....	4 800 000
	fra kr 4 297 000 til kr 9 097 000	
3334	Film- og dataspillformål:	
	1 Ymse inntekter, reduseres med	2 300 000
	fra kr 3 751 000 til kr 1 451 000	

Votering:

Sak nr. 21 [14:47:48]

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Referat

Presidenten [14:47:49]: Det foreligger ikke referat.
Dermed er dagens kart ferdig behandlet. Forlanger
noen ordet før møtet heves? – Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 14.48.

